

Τροπολογία 2**Cristian-Silviu Buşoi**

εξ ονόματος της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας

Έκθεση**A9-0275/2023****Alin Mituța**

Μέτρα για τη μείωση του κόστους την εγκατάστασης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών gigabit και κατάργηση της οδηγίας 2014/61/ΕΕ (πράξη για τις υποδομές Gigabit) (COM(2023)0094 – C9-0028/2023 – 2023/0046(COD))

Πρόταση κανονισμού

—

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΕΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ*

στην πρόταση της Επιτροπής για

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2024/...**ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**

της ...

σχετικά με μέτρα μείωσης του κόστους ανάπτυξης δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών gigabit, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 και την κατάργηση της οδηγίας 2014/61/ΕΕ (κανονισμός για τις υποδομές gigabit)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

* Τροπολογίες: το νέο ή το τροποποιημένο κείμενο σημειώνεται με έντονους πλάγιους χαρακτήρες· οι διαγραφές σημειώνονται με το σύμβολο ■ .

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως το άρθρο
114,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

■

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία²,

¹ Γνώμη της 12ης Ιουλίου 2023 (ΕΕ C 349 της 29.9.2023, σ. 11).

² Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της ... (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην
Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ψηφιακή οικονομία μετέβαλε ριζικά την εσωτερική αγορά κατά την προηγούμενη δεκαετία. Το όραμα της Ένωσης είναι μια ψηφιακή οικονομία η οποία αποφέρει βιώσιμα οικονομικά και κοινωνικά οφέλη με βάση την άριστη, **αξιόπιστη** και ασφαλή συνδεσιμότητα για όλους και παντού στην Ευρώπη, **μεταξύ άλλων σε αγροτικές, απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές, καθώς και σε διαδρόμους μεταφορών**. Σχεδόν όλοι οι τομείς μιας σύγχρονης και καινοτόμου οικονομίας θεμελιώνονται σε υψηλής ποιότητας ψηφιακές υποδομές που βασίζονται σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ («ΔΠΥΧ»). **Οι υποδομές αυτές μπορούν να καταστήσουν δυνατή την παροχή καινοτόμων υπηρεσιών, τη διεξαγωγή αποδοτικότερων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την επίτευξη έξυπνων, βιώσιμων, ψηφιακών κοινωνιών, συμβάλλοντας παράλληλα στην πραγμάτωση των στόχων της Ένωσης για το κλίμα**. Έχουν στρατηγική σημασία για την κοινωνική και εδαφική συνοχή και συνολικά για την ανταγωνιστικότητα, **την ανθεκτικότητα, την ψηφιακή κυριαρχία** και την ψηφιακή πρωτοπορία της Ένωσης. **Η ψηφιοποίηση έχει βαθύ αντίκτυπο στην καθημερινή κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή όλων των ανθρώπων στην Ένωση. Στο πλαίσιο αυτό, η περιορισμένη πρόσβαση και η ανεπαρκής επέκταση των δικτύων μπορούν να επιδεινώσουν τις κοινωνικές ανισότητες, δημιουργώντας έτσι ένα νέο ψηφιακό χάσμα μεταξύ, αφενός, των ατόμων που είναι σε θέση να επωφεληθούν πλήρως από μια αποδοτική και ασφαλή ψηφιακή συνδεσιμότητα, χάρη στην οποία έχουν πρόσβαση σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών, και, αφετέρου, των ατόμων που δεν έχουν αυτήν τη δυνατότητα. Στο πλαίσιο αυτό, η υλοποίηση ΔΠΥΧ σε αγροτικές, απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές, καθώς και σε κοινωνικές κατοικίες, θα πρέπει να αποτελεί προτεραιότητα για τα έργα δημόσιων επενδύσεων, ως βασική πτυχή της κοινωνικής ένταξης**. Ως εκ τούτου, τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στην ψηφιακή οικονομία.

³ Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).

- (2) Η ταχεία εξέλιξη των τεχνολογιών, η εκθετική αύξηση της ευρυζωνικής κίνησης και η αυξανόμενη ζήτηση για προηγμένη συνδεσιμότητα πολύ υψηλής χωρητικότητας επιταχύνθηκαν περαιτέρω κατά τη διάρκεια της πανδημίας της COVID-19. Κατά συνέπεια, οι στόχοι που τέθηκαν στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 19ης Μαΐου 2010 με τίτλο «Ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη» έχουν ως επί το πλείστον επιτευχθεί, αλλά έχουν επίσης καταστεί παρωχημένοι. Το ποσοστό των νοικοκυριών που έχουν πρόσβαση σε ταχύτητες διαδικτύου 30 Mbps αυξήθηκε από 58,1 % το 2013 σε 90 % το 2022. Η διαθεσιμότητα μόνο 30 Mbps δεν είναι πλέον **ικανή να καλύψει τις αναμενόμενες ανάγκες** και δεν ευθυγραμμίζεται με τους νέους στόχους που ορίζονται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 για τη διασφάλιση της συνδεσιμότητας και της ευρείας διαθεσιμότητας **ΔΠΥΧ**. Ως εκ τούτου, στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁴, η Ένωση έθεσε επικαιροποιημένους στόχους για το 2030 που ανταποκρίνονται καλύτερα στις αναμενόμενες ανάγκες συνδεσιμότητας του μέλλοντος, όπου όλα τα ευρωπαϊκά νοικοκυριά θα πρέπει να καλύπτονται από δίκτυο gigabit, με όλες τις κατοικημένες περιοχές να καλύπτονται από **ασύρματα υψίρροθμα δίκτυα επόμενης γενιάς με επιδόσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες του 5G**.

⁴ Απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» (ΕΕ L 323 της 19.12.2022, σ. 4).

- (3) Για την επίτευξη των στόχων αυτών, απαιτούνται πολιτικές που θα επιταχύνουν και θα **απλουστεύσουν την ανάπτυξη** σταθερών και ασύρματων δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σε ολόκληρη την Ένωση και θα μειώσουν το κόστος της, συμπεριλαμβανομένων του κατάλληλου σχεδιασμού, του **ενισχυμένου** συντονισμού και της **θέσπισης απλουστευμένων και εξορθολογισμένων διαδικασιών χορήγησης άδειας ως μέσου** μείωσης του διοικητικού φόρτου **τόσο για τους φορείς εκμετάλλευσης, όσο και για τις εθνικές διοικήσεις.**
- (4) **Η ενοποίηση των διαστημικών και επίγειων υποδομών είναι σημαντική για την υλοποίηση της συνδεσιμότητας και την προετοιμασία για το επόμενο κύμα ψηφιακών υποδομών που θα επιτρέψει στην Ένωση να αναλάβει ηγετικό ρόλο. Η πρόσφατη τεχνική πρόοδος κατέστησε δυνατή την εμφάνιση συστοιχιών δορυφορικής επικοινωνίας που παρέχουν σταδιακά υπηρεσίες συνδεσιμότητας υψηλής ταχύτητας και σχετικά χαμηλής λανθάνουσας καθυστέρησης, για την επίτευξη συνδεσιμότητας και για την ενίσχυση της συνοχής σε ολόκληρη την Ένωση, συμπεριλαμβανομένων των εξόχως απόκεντρων περιοχών και των αγροτικών, απομακρυσμένων και αραιοκατοικημένων περιοχών της. Στο πλαίσιο αυτό, οι πόροι που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2023/588 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵ και ιδίως οι δυνητικές εμπορικές δυνατότητες της μελλοντικής δορυφορικής συστοιχίας για την παροχή πρόσβασης στο διαδίκτυο θα μπορούσαν να ληφθούν υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη σταθερών και ασύρματων δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας σε ολόκληρη την Ένωση και να συμβάλουν, όπου είναι δυνατόν, στην ανάπτυξη ΔΠΥΧ. Είναι σημαντικό να υπογραμμιστεί ότι η δορυφορική συνδεσιμότητα συνοδεύεται επίσης από επίγεια στοιχεία των οποίων η ανάπτυξη μπορεί να διευκολυνθεί από τον παρόντα κανονισμό.**

⁵ **Κανονισμός (ΕΕ) 2023/588 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2023, για τη θέσπιση ενωσιακού προγράμματος ασφαλούς συνδεσιμότητας για την περίοδο 2023-2027 (ΕΕ L 79 της 17.3.2023, σ. 1).**

- (5) Η υλοποίηση ΔΠΥΧ σε ολόκληρη την Ένωση απαιτεί σημαντικές επενδύσεις, μεγάλο ποσοστό των οποίων είναι το κόστος των έργων πολιτικού μηχανικού. Η από κοινού χρήση των υλικών υποδομών θα περιορίσει την ανάγκη για δαπανηρά έργα πολιτικού μηχανικού και θα καταστήσει αποτελεσματικότερη την υλοποίηση προηγμένων ευρυζωνικών δικτύων.
- (6) Μεγάλο μέρος του κόστους ανάπτυξης ΔΠΥΧ μπορεί να αποδοθεί σε ανεπάρκειες της διαδικασίας υλοποίησης που σχετίζονται: α) με τη χρήση υφιστάμενης παθητικής υποδομής, όπως αγωγοί, σωληνώσεις, φρεάτια, κυτία σύνδεσης, στύλοι, ιστοί, εγκαταστάσεις κεραιών, πύργοι και άλλες φέρουσες κατασκευές· β) με σημεία συμφόρησης που σχετίζονται με τον συντονισμό τεχνικών έργων που **εκτελούνται από φορείς εκμετάλλευσης δικτύου ή φορείς του δημόσιου τομέα**· γ) με επαχθείς και **χρονοβόρες** διοικητικές διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών· και δ) με σημεία συμφόρησης στην ανάπτυξη δικτύων εντός των κτιρίων, τα οποία οδηγούν σε υψηλούς οικονομικούς φραγμούς, ιδίως στις αγροτικές περιοχές.

- (7) Η οδηγία 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁶, η οποία εκδόθηκε ως απάντηση στην ανάγκη μείωσης του κόστους ανάπτυξης ευρυζωνικών συνδέσεων, περιλάμβανε μέτρα για την κοινή χρήση των υποδομών, τον συντονισμό των τεχνικών έργων και τη μείωση του διοικητικού φόρτου. Για να διευκολυνθεί περαιτέρω η υλοποίηση των ΔΠΥΧ, συμπεριλαμβανομένων των οπτικών ινών και του 5G, το Συμβούλιο, στα συμπεράσματά του σχετικά με τη διαμόρφωση του ψηφιακού μέλλοντος της Ευρώπης, της 9ης Ιουνίου 2020, ζήτησε δέσμη πρόσθετων μέτρων για την υποστήριξη των τρεχουσών και αναδυόμενων αναγκών ανάπτυξης δικτύων, μεταξύ άλλων με αναθεώρηση της οδηγίας 2014/61/ΕΕ.
- (8) Τα μέτρα που προβλέπονται στην οδηγία 2014/61/ΕΕ συνέβαλαν στη λιγότερο δαπανηρή ανάπτυξη υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να ενισχυθούν **και να εξορθολογιστούν**, ώστε να μειωθεί περαιτέρω το κόστος και να επιταχυνθεί η ανάπτυξη δικτύων.
- (9) Τα μέτρα που έχουν ως στόχο να καταστήσουν αποδοτικότερη τη χρήση των υφιστάμενων δημόσιων και ιδιωτικών υποδομών και να μειώσουν το κόστος και τα εμπόδια όσον αφορά την εκτέλεση νέων έργων πολιτικού μηχανικού θα πρέπει να συμβάλουν ουσιαστικά στην εξασφάλιση ταχείας και εκτεταμένης ανάπτυξης **ΔΠΥΧ, μεταξύ άλλων σε αγροτικές, απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές, καθώς και σε διαδρόμους μεταφορών**. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να διατηρούν τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό χωρίς να βλάπτουν την ασφάλεια, την προστασία και την ομαλή λειτουργία των υφιστάμενων υποδομών **ή τη δημόσια υγεία και το περιβάλλον. Θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατάλληλες μεθοδολογίες και επιστημονικά δεδομένα**.

⁶ Οδηγία 2014/61/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για μέτρα μείωσης του κόστους εγκατάστασης υψίρρυθμων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 155 της 23.5.2014, σ. 1).

- (10) Ορισμένα κράτη μέλη έχουν θεσπίσει μέτρα για τη μείωση του κόστους της υλοποίησης ευρυζωνικών δικτύων, μεταξύ άλλων προχωρώντας πέραν των διατάξεων της οδηγίας 2014/61/ΕΕ. Ωστόσο, τα μέτρα αυτά εξακολουθούν να διαφέρουν κατά πολύ μεταξύ των κρατών μελών και έχουν οδηγήσει σε διαφορετικά αποτελέσματα ανά την Ένωση. Η επέκταση ορισμένων από τα εν λόγω μέτρα σε ολόκληρη την Ένωση και η λήψη νέων ενισχυμένων μέτρων θα μπορούσαν να συμβάλουν σημαντικά στην καλύτερη λειτουργία της ψηφιακής ενιαίας αγοράς. Επιπλέον, οι διαφορές στις κανονιστικές απαιτήσεις και η μη συνεπής εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης ενίοτε εμποδίζουν τη συνεργασία μεταξύ των εταιρειών κοινής ωφελείας. Οι διαφορές ενδέχεται επίσης να δημιουργήσουν φραγμούς στην είσοδο νέων επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφείς ευκολίες, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 29) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 («φορείς εκμετάλλευσης»). Οι εν λόγω διαφορές ενδέχεται επίσης να αποκλείσουν νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες, παρεμποδίζοντας την ανάπτυξη μιας εσωτερικής αγοράς για τη χρήση και την ανάπτυξη υλικής υποδομής για ΔΠΥΧ. Επιπλέον, τα μέτρα που κοινοποιήθηκαν στους εθνικούς χάρτες πορείας και στις εκθέσεις εφαρμογής που εξέδωσαν τα κράτη μέλη βάσει της σύστασης (ΕΕ) 2020/1307 της Επιτροπής⁷ ούτε καλύπτουν όλους τους τομείς της οδηγίας 2014/61/ΕΕ ούτε αντιμετωπίζουν όλα τα ζητήματα με συνεκτικό και ολοκληρωμένο τρόπο. Και τούτο παρά τη σπουδαιότητα της ανάληψης δράσης καθ' όλη τη διαδικασία υλοποίησης και σε όλους τους τομείς, ώστε να επιτευχθεί συνεκτικός και σημαντικός αντίκτυπος. ***Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρυνθούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν τις βέλτιστες πρακτικές οι οποίες ορίζονται στη σύσταση (ΕΕ) 2020/1307 και οι οποίες μπορούν να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με την αρχή της ελάχιστης εναρμόνισης.***

⁷ Σύσταση (ΕΕ) 2020/1307 της Επιτροπής, της 18ης Σεπτεμβρίου 2020, σχετικά με την κοινή εργαλειοθήκη της Ένωσης για τη μείωση του κόστους εγκατάστασης δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας και τη διασφάλιση έγκαιρης και ευνοϊκής για τις επενδύσεις πρόσβασης στο ραδιοφάσμα 5G, με σκοπό την προώθηση της συνδεσιμότητας για τη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης από την κρίση λόγω COVID-19 στην Ένωση (ΕΕ L 305 της 21.9.2020, σ. 33).

- (11) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί στην ενίσχυση και την εναρμόνιση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που ισχύουν σε ολόκληρη την Ένωση, ώστε να επιταχυνθεί η υλοποίηση ΔΠΥΧ *και ο διατομεακός συντονισμός, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων κορμού και των ασύρματων υψηλής συχνότητας δικτύων επόμενης γενιάς με επιδόσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες του 5G.* Λόγω του συνεχιζόμενου κατακερματισμού των αγορών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν είναι σε θέση να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας. *Η έλλειψη υψηλής ποιότητας συνδεσιμότητας στην Ένωση* μπορεί να έχει σημαντικές κατάντη επιπτώσεις στο διασυνοριακό εμπόριο και στην παροχή υπηρεσιών, δεδομένου ότι η παροχή πολλών υπηρεσιών είναι εφικτή μόνο όταν υπάρχει δίκτυο που αποδίδει επαρκώς σε ολόκληρη την Ένωση. Παράλληλα με τη διασφάλιση βελτιωμένων ισότιμων όρων ανταγωνισμού, ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να εισάγουν ή να διατηρούν εθνικούς κανόνες σύμφωνους με το ενωσιακό δίκαιο με τους οποίους εξυπηρετείται η προώθηση της από κοινού χρήσης υφιστάμενων υλικών υποδομών ή καθίσταται δυνατή η αποδοτικότερη *και ταχύτερη* ανάπτυξη νέων υλικών υποδομών συμπληρώνοντας *ή υπερβαίνοντας* τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό *και παρέχοντας λύσεις για την επίτευξη των επιδιώξεων του κανονισμού.* Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν *να θεσπίσουν αυστηρότερους ή πιο λεπτομερείς κανόνες για τη συντόμευση των προθεσμιών που αφορούν τη χορήγηση ή την άρνηση χορήγησης αδειών που απαιτούνται για την ανάπτυξη, να εισαγάγουν συμπληρωματικές εξαιρέσεις από την απαίτηση άδειας, να* επεκτείνουν την εφαρμογή διατάξεων σχετικά με τον συντονισμό τεχνικών έργων και σε έργα χρηματοδοτούμενα με ιδιωτικά μέσα *ή να απαιτήσουν* την παροχή περισσότερων πληροφοριών σχετικά με υλικές υποδομές ή προγραμματισμένα τεχνικά έργα σε ενιαίο σημείο πληροφόρησης σε ηλεκτρονική μορφή, *να επεκτείνουν και στα ιδιόκτητα κτίρια την εφαρμογή των διατάξεων περί πρόσβασης σε υφιστάμενες υλικές υποδομές, καθώς και να εισαγάγουν περαιτέρω μέτρα για την επίτευξη των διαδικασιών χορήγησης άδειας,* υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβαίνουν το δίκαιο της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων του παρόντος κανονισμού.

- (12) Για λόγους ασφάλειας δικαίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά ειδικά ρυθμιστικά μέτρα που επιβάλλονται σύμφωνα με το **μέρος II** τίτλος II κεφάλαια II έως IV της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, με την οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής⁸ και την οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁹, οι διατάξεις των εν λόγω οδηγιών θα πρέπει να υπερισχύουν του παρόντος κανονισμού. **Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη δυνατότητα των εθνικών ρυθμιστικών αρχών να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, όπως υποχρεώσεις πρόσβασης για ενδοκιτριάκες καλωδιώσεις, σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972.**

⁸ Οδηγία 2002/77/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Σεπτεμβρίου 2002, σχετικά με τον ανταγωνισμό στις αγορές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (ΕΕ L 249 της 17.9.2002, σ. 21).

⁹ **Οδηγία (ΕΕ) 2022/2555 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο κυβερνοασφάλειας σε ολόκληρη την Ένωση, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 και της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, και για την κατάργηση της οδηγίας (ΕΕ) 2016/1148 (οδηγία NIS 2) (ΕΕ L 333 της 27.12.2022, σ. 80).**

- (13) Μπορεί να είναι σημαντικά αποδοτικότερο για τους φορείς εκμετάλλευσης, ιδίως τους νεοεισερχόμενους, να επαναχρησιμοποιούν τις υφιστάμενες υλικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των υποδομών άλλων υπηρεσιών κοινής ωφελείας, για την υλοποίηση ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Αυτό ισχύει, ιδίως, σε περιοχές όπου δεν υπάρχει κατάλληλο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή όπου ενδέχεται να μην είναι οικονομικά εφικτή η κατασκευή νέας υλικής υποδομής. Επιπλέον, οι συνέργειες μεταξύ τομέων ενδέχεται να μειώσουν σημαντικά την ανάγκη για τεχνικά έργα που σχετίζονται με την ανάπτυξη ΔΠΥΧ. Η εν λόγω επαναχρησιμοποίηση μπορεί επίσης να μειώσει την κοινωνική και περιβαλλοντική επιβάρυνση που συνδέεται με τα έργα αυτά, όπως η ρύπανση, ο θόρυβος και η κυκλοφοριακή συμφόρηση. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει όχι μόνο για τους φορείς εκμετάλλευσης, αλλά και για τους κυρίους ή κατόχους δικαιωμάτων χρήσης εκτεταμένης και καθολικά παρούσας υλικής υποδομής κατάλληλης για την υποδοχή στοιχείων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως υλικά δίκτυα για την παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, αερίου, ύδρευσης και αποχέτευσης και συστημάτων αποστράγγισης, καθώς και θέρμανσης και υπηρεσιών μεταφορών. Στην περίπτωση των κατόχων δικαιωμάτων, αυτό δεν μεταβάλλει τα δικαιώματα ιδιοκτησίας τρίτων ***ούτε περιορίζει την άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων. Κατά περίπτωση, για τον σκοπό αυτό θα πρέπει επίσης να λαμβάνονται υπόψη τα δικαιώματα των ενοικιαστών.***

- (14) Για τη βελτίωση της ανάπτυξης ΔΠΥΧ στην εσωτερική αγορά, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει δικαιώματα για τις επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφείς ευκολίες (συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων δημόσιου χαρακτήρα) για πρόσβαση σε υλικές υποδομές ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους υπό δίκαιους και εύλογους όρους σύμφωνους με τη συνήθη άσκηση των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας. Η υποχρέωση παροχής πρόσβασης στην υλική υποδομή νοείται υπό την επιφύλαξη των δικαιωμάτων του κυρίου της γης ή του κτιρίου όπου βρίσκεται η υποδομή.

- (15) Ειδικότερα, λαμβανομένης υπόψη της ταχείας ανάπτυξης **των επιχειρήσεων που παρέχουν πρωτίστως συναφείς ευκολίες**, όπως των εταιρειών εκμετάλλευσης πύργων κινητής τηλεφωνίας, και του ολοένα σημαντικότερου ρόλου τους ως παρόχων πρόσβασης σε υλικές υποδομές κατάλληλες για την εγκατάσταση στοιχείων ασύρματων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως το 5G, ο ορισμός του «φορέα εκμετάλλευσης δικτύου» θα πρέπει να επεκταθεί πέραν των επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και των φορέων εκμετάλλευσης άλλων τύπων δικτύων, όπως μεταφορές, αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια, ώστε να συμπεριληφθούν οι επιχειρήσεις που παρέχουν συναφείς ευκολίες, οι οποίες θα πρέπει, ως εκ τούτου, να υπόκεινται σε όλες τις υποχρεώσεις και τα οφέλη που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, εκτός από τις διατάξεις που αφορούν τις ενδοκτιριακές υλικές υποδομές και την πρόσβαση. **Για τη διασφάλιση της αδιάλειπτης παροχής υπηρεσιών και της προβλεψιμότητας της προγραμματισμένης ανάπτυξης συναφών ευκολιών, τα νομικά πρόσωπα τα οποία δραστηριοποιούνται κυρίως ως μισθωτές γης ή κάτοχοι δικαιωμάτων επί γης, πλην δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, επί της οποίας σχεδιάζεται να εγκατασταθούν ή έχουν εγκατασταθεί ευκολίες με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ, ή τα οποία διαχειρίζονται συμβάσεις μίσθωσης για λογαριασμό ιδιοκτητών γης και φορείς εκμετάλλευσης, θα πρέπει να διαπραγματεύονται την πρόσβαση στη γη καλή τη πίστει και να ενημερώνουν τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές σχετικά με τις συμφωνίες τους, μεταξύ άλλων και ως προς την διαπραγματευθείσα τιμή, η οποία, κατά περίπτωση, θα πρέπει να αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς. Για να διευκολυνθούν οι ως άνω διαπραγματεύσεις, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να παρέχουν κατευθυντήριες οδηγίες, ιδίως όσον αφορά την τιμή πρόσβασης στη γη.**

- (16) *Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να επεκτείνουν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό σε φορείς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, όπως οργανωσιακές μονάδες που, χωρίς να διαθέτουν βάσει νόμου νομική προσωπικότητα, έχουν νομική ικανότητα και μπορούν να συμμετέχουν πλήρως σε οικονομικές συναλλαγές, ή σε επιχειρήσεις με παραχώρηση από δημόσιους φορείς.*
- (17) Δεδομένου ότι δεν παρουσιάζουν μεγάλη διαφοροποίηση, οι υλικοτεχνικές ευκολίες ενός δικτύου μπορούν συχνά να δεχθούν ευρύ φάσμα στοιχείων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ταυτόχρονα, χωρίς να επηρεάζεται η κύρια παρεχόμενη υπηρεσία και με ελάχιστο κόστος προσαρμογής. Στα στοιχεία αυτά περιλαμβάνονται εκείνα που είναι ικανά να παρέχουν υπηρεσίες ευρυζωνικής πρόσβασης σε ταχύτητες τουλάχιστον 100 Mbps σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Επομένως, υλική υποδομή που προορίζεται να δέχεται μόνο άλλα στοιχεία ενός δικτύου χωρίς να καταστεί η ίδια ενεργό στοιχείο του δικτύου ■ μπορεί καταρχήν να χρησιμοποιηθεί για την υποδοχή καλωδίων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξοπλισμού ή οποιουδήποτε άλλου στοιχείου δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ανεξάρτητα από την τρέχουσα χρήση ή κυριότητά της, θέματα ασφάλειας ή τα μελλοντικά επιχειρηματικά συμφέροντα του κυρίου της υποδομής. Η υλική υποδομή των δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί καταρχήν να χρησιμοποιηθεί και για την υποδοχή στοιχείων άλλων δικτύων. Ως εκ τούτου, σε κατάλληλες περιπτώσεις, οι φορείς εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα πρέπει να είναι σε θέση να παρέχουν πρόσβαση στα δίκτυά τους, ώστε να μπορούν να αναπτυχθούν και άλλα δίκτυα. **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να καθορίζουν τυπικές διοικητικές απαιτήσεις για τις εν λόγω αιτήσεις πρόσβασης, όπως η μορφή των εν λόγω αιτήσεων ή του σχεδίου σύμβασης ή του σχεδίου έργου εγκατάστασης ΔΠΥΧ.** Χωρίς να θίγεται η επιδίωξη του συγκεκριμένου γενικού συμφέροντος που συνδέεται με την παροχή της κύριας υπηρεσίας, θα πρέπει ταυτόχρονα να ενθαρρύνονται οι συνέργειες μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δικτύων, ώστε να συμβάλουν στην επίτευξη των ψηφιακών στόχων που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481.

- (18) Απουσία αιτιολογημένης εξαίρεσης, είναι επίσης δυνατή η υποδοχή στοιχείων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε στοιχεία υλικών υποδομών υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα, **μεταξύ άλλων όταν τελούν υπό διαχείριση οποιασδήποτε οντότητας στην οποία έχει ανατεθεί η εκτέλεση καθηκόντων για λογαριασμό των εν λόγω φορέων του δημόσιου τομέα**, ακόμη και όταν δεν αποτελούν μέρος δικτύου· σε τέτοιες περιπτώσεις, τα εν λόγω στοιχεία υλικών υποδομών θα πρέπει να καθίστανται προσβάσιμα για τη διευκόλυνση της εγκατάστασης στοιχείων ΔΠΥΧ, ιδίως ασύρματων δικτύων. Παραδείγματα στοιχείων υλικών υποδομών είναι τα κτίρια, **συμπεριλαμβανομένης της στέγης τους και μέρους της πρόσοψής τους**, οι εισοδοί κτιρίων και κάθε άλλο πάγιο στοιχείο, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού οδών, όπως στύλοι φωτισμού, πινακίδες δρόμων, φωτεινοί σηματοδότες, διαφημιστικές πινακίδες και **σταθμοί διόδων**, καθώς και οι στάσεις λεωφορείων και τραμ, **οι σταθμοί του μετρό και του τρένου και οι σήραγγες**. Εναπόκειται στα κράτη μέλη, **σε συνεργασία με τις περιφερειακές και τοπικές αρχές**, να προσδιορίσουν συγκεκριμένες **κατηγορίες υλικών υποδομών** υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα στην επικράτειά τους, όπου οι υποχρεώσεις πρόσβασης δεν μπορούν να εφαρμοστούν, για παράδειγμα, για λόγους αρχιτεκτονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή **περιβαλλοντικής αξίας, εθνικής ασφάλειας ή οδικής ασφάλειας**. **Προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοχή τους από το κοινό και η ανάπτυξή τους με βιώσιμο τρόπο, τα στοιχεία δικτύου ΔΠΥΧ θα πρέπει να έχουν ελάχιστη επίπτωση στο τοπίο.**

(19) Από τη μία πλευρά, ολόκληρες περιοχές, ιδίως σε αγροτικές περιοχές, θα μπορούσαν να παραμείνουν χωρίς συνδεσιμότητα λόγω του ότι οι υποδομές του δημόσιου τομέα δεν επιτρέπουν ή δεν είναι κατάλληλες για την εγκατάσταση στοιχείων ΔΠΥΧ. Από την άλλη πλευρά, ορισμένα εμπορικά κτίρια αποτελούν τη μόνη εναλλακτική λύση για την υποδοχή τέτοιων στοιχείων. Για να διασφαλιστεί η συνδεσιμότητα σε απομακρυσμένες και αραιοκατοικημένες περιοχές και να γεφυρωθεί το χάσμα ψηφιακής κάλυψης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, ενώ παράλληλα ελαχιστοποιείται η παρέμβαση στην ιδιωτική ιδιοκτησία, σε περίπτωση που δεν υπάρχει λύση εναλλακτική προς την ανάπτυξη ΔΠΥΧ στη συγκεκριμένη περιοχή, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προβλέψουν ότι, εάν πληρούνται ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις, οι κύριοι ιδιωτικών εμπορικών κτιρίων που βρίσκονται σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές θα πρέπει να παρέχουν πρόσβαση στα εν λόγω κτίρια σε φορείς εκμετάλλευσης με δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις και σε τιμές που αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς. Η εν λόγω υποχρέωση θα μπορεί να ισχύει μόνο εφόσον πληρούνται όλες οι παρακάτω προϋποθέσεις: στη συγκεκριμένη περιοχή δεν υπάρχουν διαθέσιμα ΔΠΥΧ του ίδιου τύπου — σταθερού ή κινητού — με αυτόν που ο αιτών πρόσβαση προτίθεται να αναπτύξει και δεν υπάρχει προηγούμενο σχετικό σχέδιο με βάση τις πληροφορίες που έχουν συλλεγεί μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης και είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της αίτησης, και δεν υπάρχει διαθέσιμη υφιστάμενη υλική υποδομή υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων εκμετάλλευσης δικτύων ή φορέων του δημόσιου τομέα η οποία να είναι τεχνικά κατάλληλη για την υποδοχή στοιχείων ΔΠΥΧ στη συγκεκριμένη περιοχή.

- (20) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τυχόν ειδικές διασφαλίσεις που απαιτούνται για να διαφυλάσσονται **η εθνική ασφάλεια**, η δημόσια υγεία και ασφάλεια, καθώς και η ασφάλεια και η ακεραιότητα των δικτύων, ιδίως των κρίσιμων υποδομών, όπως ορίζονται στο εθνικό δίκαιο, και για να εξασφαλίζεται ότι δεν επηρεάζεται η κύρια υπηρεσία που παρέχει φορέας εκμετάλλευσης δικτύου **ή φορέας του δημόσιου τομέα**, ιδίως όσον αφορά δίκτυα που χρησιμοποιούνται για την παροχή νερού ανθρώπινης κατανάλωσης. Ωστόσο, γενικοί κανόνες της εθνικής νομοθεσίας που απαγορεύουν στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων να διαπραγματεύονται την πρόσβαση σε υλική υποδομή επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφείς ευκολίες θα μπορούσαν να εμποδίσουν τη δημιουργία μιας αγοράς πρόσβασης σε υλικές υποδομές. Τέτοιου είδους γενικοί κανόνες θα πρέπει επομένως να καταργηθούν. Ταυτόχρονα, τα μέτρα που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό δεν θα πρέπει να εμποδίζουν τα κράτη μέλη να προσφέρουν κίνητρα στους φορείς εκμετάλλευσης υπηρεσιών κοινής ωφελείας ώστε αυτοί να παρέχουν πρόσβαση σε υποδομές, αποκλείοντας τα έσοδα που προκύπτουν από την πρόσβαση στις υλικές υποδομές τους κατά τον υπολογισμό των τιμολογίων τελικού χρήστη για την κύρια δραστηριότητα ή τις κύριες δραστηριότητές τους, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο της Ένωσης.

- (21) Για λόγους ασφάλειας δικαίου και αποφυγής δυσανάλογης επιβάρυνσης για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, η οποία προκύπτει από την ταυτόχρονη εφαρμογή δύο διαφορετικών καθεστώτων πρόσβασης στην ίδια υλική υποδομή, η υλική υποδομή που υπόκειται σε υποχρεώσεις πρόσβασης που επιβάλλονται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 ή σε υποχρεώσεις πρόσβασης που απορρέουν από την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις δεν θα πρέπει να υπόκειται σε υποχρεώσεις πρόσβασης που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό για όσο διάστημα εξακολουθούν να ισχύουν οι προαναφερθείσες υποχρεώσεις πρόσβασης. Ωστόσο, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται όταν μια εθνική ρυθμιστική αρχή έχει επιβάλει υποχρέωση πρόσβασης δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 η οποία περιορίζει τη χρήση της συγκεκριμένης υλικής υποδομής. Για παράδειγμα, αυτό θα μπορούσε να συμβεί όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης που σχεδιάζει να συνδέσει σταθμούς βάσης ζητεί πρόσβαση σε υφιστάμενη υλική υποδομή στην οποία επιβάλλονται υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά όσον αφορά την πρόσβαση σε χονδρική αποκλειστική χωρητικότητα, κατά την έννοια της σύστασης (ΕΕ) 2020/2245 της Επιτροπής¹⁰.

¹⁰ Σύσταση (ΕΕ) 2020/2245 της Επιτροπής, της 18ης Δεκεμβρίου 2020, αναφορικά με σχετικές αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι οποίες επιδέχονται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών [C(2020) 8750, 18.12.2020] (ΕΕ L 439 της 29.12.2020, σ. 23).

(22) Για να διασφαλίζεται η αναλογικότητα και να διατηρούνται τα επενδυτικά κίνητρα, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου ή οι φορείς του δημόσιου τομέα θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να αρνούνται να χορηγήσουν πρόσβαση σε συγκεκριμένη υλική υποδομή για αντικειμενικούς και αιτιολογημένους λόγους. Ειδικότερα, μια υλική υποδομή στην οποία έχει ζητηθεί πρόσβαση θα μπορούσε να είναι τεχνικά ακατάλληλη λόγω ειδικών περιστάσεων ή λόγω έλλειψης, τη δεδομένη χρονική στιγμή, διαθέσιμου χώρου ή λόγω μελλοντικών αναγκών από άποψη χώρου που αποδεικνύονται επαρκώς, για παράδειγμα, σε δημοσίως διαθέσιμα επενδυτικά σχέδια.■ Για την αποφυγή ενδεχόμενης στρέβλωσης του ανταγωνισμού ή πιθανής κατάχρησης των προϋποθέσεων για την άρνηση χορήγησης πρόσβασης, κάθε τέτοια άρνηση θα πρέπει να είναι δεόντως αιτιολογημένη και να βασίζεται σε αντικειμενικούς και λεπτομερείς λόγους. Για παράδειγμα, δεν θα θεωρείται ότι συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι στην περίπτωση κατά την οποία μια επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει αναπτύξει υλική υποδομή χάρη στον συντονισμό τεχνικών έργων με φορέα εκμετάλλευσης δικτύου διαφορετικό από τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών και αρνείται να χορηγήσει πρόσβαση ισχυριζόμενη ότι υπάρχει έλλειψη διαθέσιμου χώρου για την υποδοχή των στοιχείων ΔΠΥΧ, η οποία προκύπτει από αποφάσεις που λαμβάνει η επιχείρηση υπό τον έλεγχό της. Στην περίπτωση αυτή, θα μπορούσε να προκύψει στρέβλωση του ανταγωνισμού εάν δεν υπάρχει άλλο ΔΠΥΧ στην περιοχή **την οποία ενδεχομένως** αφορά η αίτηση πρόσβασης. Ομοίως, σε συγκεκριμένες περιστάσεις, η κοινή χρήση της υποδομής θα μπορούσε να **θέσει σε κίνδυνο** την ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία, την ακεραιότητα και την ασφάλεια των δικτύων, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας της κρίσιμης υποδομής, ή την παροχή υπηρεσιών που προσφέρονται κυρίως μέσω της ίδιας υποδομής.

Επιπλέον, όταν ο φορέας εκμετάλλευσης του δικτύου **παρέχει** ήδη **παθητική** χονδρική υλική πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που θα ικανοποιούσε τις ανάγκες του αιτούντος πρόσβαση, όπως ανενεργές οπτικές ίνες ή αποδεσμοποίηση οπτικών ινών, η πρόσβαση στην υποκείμενη υλική υποδομή θα μπορούσε να έχει αρνητικό οικονομικό αντίκτυπο στο επιχειρηματικό του μοντέλο, ιδίως σε αυτό των φορέων εκμετάλλευσης που δραστηριοποιούνται αποκλειστικά στον τομέα της χονδρικής, και στα κίνητρά του για επενδύσεις, **και κατά συνέπεια να αποτελέσει τροχοπέδη στην ταχεία υλοποίηση ΔΠΥΧ σε αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές. Ο παρών κανονισμός δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να περιορίζουν τις προϋποθέσεις άρνησης πρόσβασης με βάση την ύπαρξη εναλλακτικής προσφοράς ανενεργών οπτικών ινών ή αποδεσμοποίησης οπτικών ινών, όταν τα εν λόγω προϊόντα δεν αποτελούν, για την οικεία αγορά, βιώσιμο εναλλακτικό μέσο παθητικής χονδρικής υλικής πρόσβασης σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Ειδικότερα, καταστάσεις αναποτελεσματικής αλληλεπικάλυψης στοιχείων ΔΠΥΧ που θέτουν σε κίνδυνο τις αρχικές επενδύσεις και τα επενδυτικά σχέδια θα πρέπει να αποφεύγονται στις αγροτικές περιοχές στις οποίες περισσότερα από ένα ΔΠΥΧ ενδέχεται να μην είναι οικονομικά βιώσιμα, με την επιφύλαξη της οδηγίας 2002/77/ΕΚ, υπό την προϋπόθεση ότι το αποτέλεσμα μιας τέτοιας απόφασης εξακολουθεί να συνάδει με την αρχή της ίσης μεταχείρισης.** Κατά την αξιολόγηση του δίκαιου και εύλογου χαρακτήρα των όρων και των προϋποθέσεων για τα εν λόγω εναλλακτικά μέσα χονδρικής υλικής πρόσβασης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, μεταξύ άλλων, το υποκείμενο επιχειρηματικό μοντέλο της επιχείρησης που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και η οποία χορηγεί την πρόσβαση, η ανάγκη να αποφευχθεί οποιαδήποτε ενίσχυση τυχόν σημαντικής ισχύος που κατέχει οποιοδήποτε από τα δύο μέρη στην αγορά, **καθώς και το αν ο πάροχος πρόσβασης συνδέει ή δεσμοποιεί την πρόσβαση με υπηρεσίες που δεν είναι απολύτως απαραίτητες.**

(23) Προκειμένου να διατηρηθούν τα επενδυτικά κίνητρα και να αποφευχθούν δυσμενείς και ακούσιες οικονομικές επιπτώσεις στο επιχειρηματικό μοντέλο του φορέα εκμετάλλευσης που πρώτος προβαίνει στην ανάπτυξη δικτύων οπτικής ίνας έως τον χώρο του χρήστη, ιδίως σε αγροτικές περιοχές, τα κράτη μέλη στα οποία ισχύουν ήδη παρεμφερείς λόγοι άρνησης στο εθνικό δίκαιο κατά τρόπο σύμφωνο με το ενωσιακό δίκαιο θα μπορούσαν να προβλέπουν ότι, όταν μια επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών επιδιώκει πρόσβαση στο μοναδικό δίκτυο οπτικών ινών που υπάρχει στη στοχευόμενη περιοχή κάλυψης, ο πάροχος πρόσβασης μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει πρόσβαση στην υλική υποδομή του εάν παρέχει, υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις, βιώσιμο εναλλακτικό μέσο χονδρικής ενεργού πρόσβασης που είναι κατάλληλο για την παροχή ΔΠΥΧ. Με την εν λόγω ενεργό χονδρική πρόσβαση θα πρέπει να διασφαλίζεται, για τον αιτούντα φορέα εκμετάλλευσης, η διαθεσιμότητα ΔΠΥΧ και η δυνατότητα παροχής υπηρεσιών με την εγγενή ποιότητα και τα χαρακτηριστικά σε ΔΠΥΧ που προσομοιάζουν με την παθητική πρόσβαση, όπως ανενεργές οπτικές ίνες ή αποδεσμοποίηση οπτικών ινών, όσον αφορά τις δυνατότητες ποιότητας ή τα χαρακτηριστικά της υπηρεσίας. Επιπλέον, τα εν λόγω βιώσιμα εναλλακτικά μέσα χονδρικής ενεργού πρόσβασης θα πρέπει να παρέχονται χωρίς διακρίσεις και σε ανοικτή βάση. Για τον σκοπό αυτόν, ο φορέας εκμετάλλευσης που παρέχει πρόσβαση σε άλλους φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να εφαρμόζει ισοδύναμους όρους σε αντίστοιχες περιστάσεις και θα πρέπει να παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε άλλους φορείς εκμετάλλευσης υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με αυτές που παρέχει για τις δικές του υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών ή των εταίρων του, προκειμένου να διασφαλίζεται η ίση μεταχείριση, προσφέροντας ίσες ευκαιρίες σε όλους τους φορείς εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένου του παρέχοντος φορέα εκμετάλλευσης.

(24) Για να διευκολυνθεί η επαναχρησιμοποίηση υφιστάμενων υλικών υποδομών, όταν οι φορείς εκμετάλλευσης ζητούν πρόσβαση σε καθορισμένη περιοχή, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου και οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο τους υλική υποδομή θα πρέπει να υποβάλλουν προσφορά για την από κοινού χρήση των εγκαταστάσεών τους υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, εκτός εάν η πρόσβαση απορρίπτεται για αντικειμενικούς και αιτιολογημένους λόγους. Οι φορείς του δημόσιου τομέα θα πρέπει επίσης να υποχρεούνται να παρέχουν πρόσβαση υπό όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις. Ανάλογα με τις περιστάσεις, υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες παρέχεται η εν λόγω πρόσβαση. Στους παράγοντες αυτούς περιλαμβάνονται: ■ α) τυχόν προληπτικές διασφαλίσεις για τον περιορισμό δυσμενών επιπτώσεων στην ασφάλεια, την προστασία και την ακεραιότητα του δικτύου· β) τυχόν ειδικό καθεστώς ευθύνης σε περίπτωση ζημιών· γ) η χρήση τυχόν δημόσιας επιδότησης που χορηγήθηκε για την κατασκευή της υποδομής, συμπεριλαμβανομένων των ειδικών όρων και προϋποθέσεων που συνοδεύουν την επιδότηση ή προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης· δ) η δυνατότητα εξασφάλισης ή παροχής υποδομών ικανών να ανταποκριθούν σε υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας· και ε) τυχόν περιορισμοί που απορρέουν από εθνικές διατάξεις με στόχο την προστασία του περιβάλλοντος, **συμπεριλαμβανομένης της ελαχιστοποίησης της επίπτωσης της υποδομής στο τοπίο με στόχο να διασφαλιστούν η αποδοχή από το κοινό, η δημόσια υγεία και η δημόσια ασφάλεια, ή η επίτευξη στόχων πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού.**

- (25) Οι επενδύσεις σε υλική υποδομή δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφών ευκολιών θα πρέπει να συμβάλλουν άμεσα στην επίτευξη των στόχων που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 και να αποφεύγουν τυχόν καιροσκοπική συμπεριφορά. *Δεδομένου ότι επιβάλλονται υποχρεώσεις πρόσβασης στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των φορέων εκμετάλλευσης και των εταιρειών κοινής ωφελείας, και στους φορείς του δημόσιου τομέα, στα κριτήρια για τον καθορισμό δίκαιων και εύλογων τιμών και την αποφυγή υπερβολικών τιμών θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές καταστάσεις και τα επιχειρηματικά μοντέλα τους. Για παράδειγμα, όλοι οι πάροχοι πρόσβασης θα πρέπει να έχουν εύλογη δυνατότητα να ανακτούν τις δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνονται για την παροχή πρόσβασης στην υλική υποδομή τους, καθώς και τυχόν πρόσθετες δαπάνες συντήρησης και προσαρμογής που προκύπτουν από την παροχή πρόσβασης στην εν λόγω υποδομή. Ειδικότερα, για κάθε υποχρέωση πρόσβασης σε υφιστάμενη υλική υποδομή ή συντονισμού τεχνικών έργων που επιβάλλεται σε φορείς εκμετάλλευσης, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή μόνο συναφείς ευκολίες, θα πρέπει να λαμβάνονται προσεκτικά υπόψη διάφοροι παράγοντες, όπως*
- η οικονομική βιωσιμότητα των εν λόγω επενδύσεων με βάση το προφίλ κινδύνου τους, καθώς και η ανάγκη για εύλογη απόδοση των επενδύσεων αυτών και για τυχόν χρονοδιάγραμμα όσον αφορά την απόδοση της επένδυσης.

Τέλος, κατά τον καθορισμό των τιμών πρόσβασης θα πρέπει να διασφαλίζεται ότι συνεκτιμάται δεόντως το διαφορετικό επιχειρηματικό μοντέλο των φορέων εκμετάλλευσης που παρέχουν κατά κύριο λόγο συναφείς ευκολίες και προσφέρουν υλική πρόσβαση σε περισσότερους από έναν παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών κατευθυντήριων οδηγιών της Επιτροπής. Στο πλαίσιο του καθορισμού των τιμών και των όρων και των προϋποθέσεων από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και τους φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής, ορισμένες υφιστάμενες συμβάσεις και εμπορικοί όροι και προϋποθέσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ των αιτούντων πρόσβαση και των παρόχων πρόσβασης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν είτε από τους παρόχους πρόσβασης είτε από όργανα επίλυσης διαφορών ως παράγοντας συγκριτικής αξιολόγησης για να καθοριστεί αν οι τιμές και οι όροι και οι προϋποθέσεις έχουν δίκαιο και εύλογο χαρακτήρα, εφόσον αντικατοπτρίζουν τις τιμές και τις συνθήκες της αγοράς κατά τη σύναψη της σύμβασης. Αυτό δεν θα πρέπει να θίγει την αξιολόγηση των οργάνων επίλυσης διαφορών κατά την οποία μπορεί να λαμβάνεται υπόψη, μεταξύ άλλων, το ότι οι συμβάσεις που υποβάλλουν τα μέρη δεν συμμορφώνονται με τα κριτήρια καθορισμού των τιμών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.

- (26) Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο τους υλική υποδομή ενδέχεται να μη διαθέτουν επαρκείς πόρους, πείρα ή τις απαραίτητες τεχνικές γνώσεις για να διαπραγματευτούν με φορείς εκμετάλλευσης σχετικά με την πρόσβαση. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην υλική υποδομή των εν λόγω φορέων του δημόσιου τομέα, θα μπορούσε να οριστεί φορέας για τον συντονισμό των αιτήσεων πρόσβασης, την παροχή νομικών και τεχνικών συμβουλών για τη διαπραγμάτευση όρων και προϋποθέσεων πρόσβασης και τη διάθεση σχετικών πληροφοριών για την εν λόγω υλική υποδομή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Ο συντονιστικός φορέας θα μπορούσε επίσης να στηρίζει τους φορείς του δημόσιου τομέα όσον αφορά την κατάρτιση υποδειγμάτων συμβάσεων και να παρακολουθεί την έκβαση και τη διάρκεια της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων πρόσβασης. Ο εν λόγω φορέας θα μπορούσε επίσης να συνδράμει σε περίπτωση διαφορών σχετικά με την πρόσβαση σε υλική υποδομή υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα.
- (27) Για να διασφαλιστεί η συνοχή των προσεγγίσεων μεταξύ των κρατών μελών, ***ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές καταστάσεις μεταξύ των κρατών μελών***, η Επιτροπή, σε στενή συνεργασία με τον Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC), θα μπορούσε να παράσχει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων για την πρόσβαση σε υλικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένης, μεταξύ άλλων, της εφαρμογής δίκαιων και εύλογων προϋποθέσεων. Οι απόψεις των συμφεροντούχων, ***των εθνικών αρχών*** και των εθνικών οργάνων επίλυσης διαφορών θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την κατάρτιση των κατευθυντήριων οδηγιών, ***ώστε να διασφαλίζεται, στο μέτρο του δυνατού, ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες οδηγίες δεν επηρεάζουν τις καθιερωμένες αρχές, ότι συμμορφώνονται με τους διαδικαστικούς κανόνες των εθνικών οργάνων επίλυσης διαφορών και ότι δεν είναι επιζήμιες για την περαιτέρω ανάπτυξη ΔΠΥΧ. Οι κατευθυντήριες οδηγίες θα μπορούσαν να λαμβάνουν υπόψη τα χαρακτηριστικά των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και το επιχειρηματικό τους μοντέλο.***

- (28) Οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να έχουν πρόσβαση, **κατόπιν αιτήσεως**, σε ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τις υλικές υποδομές και τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα στην περιοχή ανάπτυξης. Αυτό θα τους επιτρέψει να σχεδιάσουν αποτελεσματικά την ανάπτυξη ΔΠΥΧ και να διασφαλίσουν την πλέον αποτελεσματική χρήση των υφιστάμενων υλικών υποδομών που είναι κατάλληλες για την υλοποίηση των εν λόγω δικτύων, καθώς και των προγραμματισμένων τεχνικών έργων. Οι εν λόγω ελάχιστες πληροφορίες αποτελούν προϋπόθεση για την αξιολόγηση των δυνατοτήτων χρήσης υφιστάμενων υλικών υποδομών ή συντονισμού των προγραμματισμένων τεχνικών έργων σε συγκεκριμένη περιοχή, καθώς και για τον περιορισμό των ζημιών σε κάθε υφιστάμενη υλική υποδομή. Λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των εμπλεκόμενων συμφεροντούχων που καλύπτουν τεχνικά έργα χρηματοδοτούμενα τόσο με δημόσια όσο και με ιδιωτικά μέσα, **κατά περίπτωση**, καθώς και υφιστάμενες ή προγραμματισμένες υλικές υποδομές, και για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στις εν λόγω πληροφορίες σε διατομεακή και διασυνοριακή βάση, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα που υπόκεινται σε υποχρεώσεις διαφάνειας θα πρέπει **ταχέως, εντός της χρονικής προθεσμίας, να καθιστούν διαθέσιμες τις εν λόγω επικαιροποιημένες** ελάχιστες πληροφορίες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Αυτό θα απλουστεύσει τη διαχείριση των αιτήσεων πρόσβασης σε αυτές τις πληροφορίες και θα δώσει τη δυνατότητα στους φορείς εκμετάλλευσης να εκφράσουν το ενδιαφέρον τους για πρόσβαση σε υλική υποδομή ή για συντονισμό τεχνικών έργων, για τα οποία το χρονοδιάγραμμα είναι ζωτικής σημασίας. Οι ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα θα πρέπει να **καθίστανται διαθέσιμες** μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης μόλις οι πληροφορίες διατίθενται στον οικείο φορέα εκμετάλλευσης δικτύου και, σε κάθε περίπτωση και εφόσον απαιτούνται άδειες, το αργότερο **δύο** μήνες πριν από την πρώτη υποβολή της αίτησης χορήγησης άδειας στις αρμόδιες αρχές. **Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα που υπόκεινται σε υποχρεώσεις διαφάνειας θα μπορούσαν να διευρύνουν, προδραστικά και σε προαιρετική βάση, τις ελάχιστες πληροφορίες που διατίθενται ώστε να περιλαμβάνουν πρόσθετα χαρακτηριστικά, όπως, σε περίπτωση υφιστάμενων υλικών υποδομών, πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο χρήσης της υλικής υποδομής, εφόσον υπάρχουν, ή ενδεικτικές πληροφορίες σχετικά με τη διαθεσιμότητα ανενεργών οπτικών ινών.**

- (29) Οι ελάχιστες πληροφορίες θα πρέπει να καθίστανται αμέσως διαθέσιμες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης υπό αναλογικούς και διαφανείς όρους και χωρίς διακρίσεις, ώστε οι φορείς εκμετάλλευσης να μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους για παροχή πληροφοριών. Το ενιαίο σημείο πληροφόρησης **θα μπορούσε** να αποτελείται από ένα αποθετήριο πληροφοριών σε ηλεκτρονική μορφή, όπου είναι δυνατή η πρόσβαση σε πληροφορίες **ή η διάθεση πληροφοριών** και στο οποίο οι αιτήσεις μπορούν να υποβάλλονται ηλεκτρονικά με τη χρήση ψηφιακών εργαλείων, όπως ιστοσελίδες, ψηφιακές εφαρμογές και ψηφιακές πλατφόρμες. Οι πληροφορίες που καθίστανται διαθέσιμες μπορούν να περιορίζονται για την εγγύηση της ασφάλειας και της ακεραιότητας του δικτύου, ιδίως των κρίσιμων υποδομών, για την εγγύηση της εθνικής ασφάλειας ή για τη διαφύλαξη του νόμιμου επιχειρησιακού και επιχειρηματικού απορρήτου. Το ενιαίο σημείο πληροφόρησης δεν χρειάζεται να φιλοξενεί τις πληροφορίες, υπό την προϋπόθεση ότι διασφαλίζει **την παροχή διασυνδέσεων** με άλλα ψηφιακά εργαλεία, όπως διαδικτυακές πύλες, ψηφιακές πλατφόρμες, **βάσεις δεδομένων** ή ψηφιακές εφαρμογές όπου είναι αποθηκευμένες οι πληροφορίες. **Ως εκ τούτου, διάφορα μοντέλα μπορεί να προσφέρονται για ένα ενιαίο σημείο πληροφόρησης.** Το ενιαίο σημείο πληροφόρησης μπορεί να παρέχει πρόσθετες λειτουργίες, όπως πρόσβαση σε επιπλέον πληροφορίες ή υποστήριξη της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων για την πρόσβαση σε υφιστάμενη υλική υποδομή ή για τον συντονισμό τεχνικών έργων.

- (30) Πέραν αυτού, αν η αίτηση είναι εύλογη, και ιδίως αν απαιτείται για την από κοινού χρήση υφιστάμενης υλικής υποδομής ή για τον συντονισμό τεχνικών έργων, θα πρέπει να δοθεί η δυνατότητα στους φορείς εκμετάλλευσης να διενεργούν επιτόπιες επιθεωρήσεις και να ζητούν πληροφορίες σχετικά με τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα υπό διαφανείς και αναλογικές προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις και με την επιφύλαξη των διασφαλίσεων που θεσπίζονται για την κατοχύρωση της ασφάλειας και της ακεραιότητας του δικτύου, της προστασίας της εμπιστευτικότητας, καθώς και του επιχειρησιακού και επιχειρηματικού απορρήτου.
- (31) Θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για την ενίσχυση της διαφάνειας όσον αφορά προγραμματισμένα τεχνικά έργα μέσω ενιαίων σημείων πληροφόρησης. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί μέσω της **παραπομπής** των φορέων εκμετάλλευσης στις εν λόγω πληροφορίες, όταν είναι διαθέσιμες. Για την ενίσχυση της διαφάνειας, **θα μπορούσε** επίσης να αποτελεί **προϋπόθεση** για την υποβολή αιτήσεων χορήγησης άδειας **η πρότερη διάθεση** πληροφοριών σχετικά με προγραμματισμένα τεχνικά έργα μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.

(32) Η διακριτική ευχέρεια που διατηρούν τα κράτη μέλη όσον αφορά την κατανομή των καθηκόντων των ενιαίων σημείων πληροφόρησης σε περισσότερα του ενός αρμόδια όργανα δεν θα πρέπει να επηρεάζει την ικανότητά τους να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τα εν λόγω καθήκοντα. Όταν σε ένα κράτος μέλος δημιουργούνται περισσότερα του ενός ενιαία σημεία πληροφόρησης, ένα ενιαίο εθνικό ψηφιακό σημείο εισόδου που αποτελείται από κοινή διεπαφή χρήστη θα πρέπει να εξασφαλίζει απρόσκοπτη πρόσβαση σε όλα τα ενιαία σημεία πληροφόρησης με ηλεκτρονικά μέσα. Το ενιαίο σημείο πληροφόρησης θα πρέπει να είναι πλήρως ψηφιοποιημένο και να παρέχει εύκολη πρόσβαση στα σχετικά ψηφιακά εργαλεία. Με τον τρόπο αυτό, θα δίνεται η δυνατότητα στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και στους φορείς του δημόσιου τομέα να ασκούν τα δικαιώματά τους και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις του παρόντος κανονισμού, που περιλαμβάνουν την ταχεία πρόσβαση στις ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες υλικές υποδομές και με τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα, ηλεκτρονικές διοικητικές διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών και δικαιωμάτων διέλευσης, καθώς και πληροφορίες σχετικά με τις ισχύουσες προϋποθέσεις και διαδικασίες. Στο πλαίσιο αυτών των ελάχιστων πληροφοριών, το ενιαίο σημείο πληροφόρησης θα πρέπει να παρέχει πρόσβαση σε πληροφορίες με γεωαναφορά σχετικά με τη θέση της υφιστάμενης υλικής υποδομής και των προγραμματισμένων τεχνικών έργων. Για να διευκολυνθεί η εν λόγω πρόσβαση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν αυτοματοποιημένα ψηφιακά εργαλεία για την υποβολή των πληροφοριών με γεωαναφορά, καθώς και εργαλεία μετατροπής στους υποστηριζόμενους μορφότυπους δεδομένων. Τα εργαλεία αυτά θα μπορούσαν να τεθούν στη διάθεση των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και των φορέων του δημόσιου τομέα που είναι υπεύθυνοι για την παροχή των εν λόγω πληροφοριών μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Επιπλέον, όταν διατίθενται δεδομένα θέσης με γεωαναφορά μέσω άλλων ψηφιακών εργαλείων, όπως η δικτυακή πύλη γεωγραφικών πληροφοριών Inspire βάσει της οδηγίας 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹¹, το ενιαίο σημείο πληροφόρησης θα μπορούσε να παρέχει φιλική προς τον χρήστη πρόσβαση στις πληροφορίες αυτές.

¹¹ Οδηγία 2007/2/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 2007, για τη δημιουργία υποδομής χωρικών πληροφοριών στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα (Inspire) (EE L 108 της 25.4.2007, σ. 1).

- (33) Για τη διασφάλιση της αναλογικότητας και της ασφάλειας, η απαίτηση **διάθεσης** πληροφοριών σχετικά με υφιστάμενες υλικές υποδομές μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης δεν χρειάζεται να ισχύει για τους ίδιους λόγους με εκείνους που αιτιολογούν την απόρριψη αίτησης πρόσβασης. Επιπλέον, η **διάθεση** πληροφοριών σχετικά με υφιστάμενες υλικές υποδομές μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης θα μπορούσε, σε πολύ συγκεκριμένες περιπτώσεις, να είναι επαχθής ή δυσανάλογη για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και τους φορείς του δημόσιου τομέα. Αυτό θα μπορούσε να προκύψει, για παράδειγμα, όταν η χαρτογράφηση των σχετικών πάγιων στοιχείων δεν είναι ακόμη διαθέσιμη και η διενέργειά της θα ήταν πολύ δαπανηρή ή όταν οι αιτήσεις πρόσβασης αναμένεται να είναι πολύ χαμηλές σε ορισμένες περιοχές ενός κράτους μέλους ή σε σχέση με ορισμένες συγκεκριμένες υλικές υποδομές. Όταν φαίνεται ότι η παροχή πληροφοριών είναι δυσανάλογη βάσει **■** ανάλυσης κόστους-οφέλους, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να **καθιστούν διαθέσιμες** τις εν λόγω πληροφορίες. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διεξάγουν την εν λόγω **■** ανάλυση κόστους-οφέλους κατόπιν διαβούλευσης με τους συμφεροντούχους σχετικά με τη ζήτηση για πρόσβαση σε υφιστάμενες υλικές υποδομές και η ανάλυση θα πρέπει να επικαιροποιείται τακτικά. Η διαδικασία της διαβούλευσης και τα αποτελέσματά της θα πρέπει να **δημοσιοποιούνται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης**.

- (34) Για να διασφαλιστεί η συνοχή, τα αρμόδια όργανα που ασκούν τα καθήκοντα ενιαίου σημείου πληροφόρησης, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές που εκτελούν τα καθήκοντά τους δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 ή άλλες αρμόδιες αρχές, όπως εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές που είναι αρμόδιες για το κτηματολόγιο ή την εφαρμογή της οδηγίας 2007/2/ΕΚ, κατά περίπτωση, θα πρέπει να διαβουλεύονται και να συνεργάζονται μεταξύ τους. Σκοπός της συνεργασίας αυτής θα πρέπει να είναι η ελαχιστοποίηση των προσπαθειών συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις διαφάνειας των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και των φορέων του δημόσιου τομέα, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρήσεων που έχουν οριστεί ως κατέχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά («φορείς εκμετάλλευσης με ΣΙΑ»), ώστε να καθίστανται διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με τις υλικές υποδομές τους. Όταν απαιτείται διαφορετικό σύνολο δεδομένων σχετικά με την υλική υποδομή του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, η συνεργασία αυτή θα πρέπει να έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία, αφενός, χρήσιμων διασυνδέσεων και συνεργειών μεταξύ της βάσης δεδομένων που σχετίζεται με τη ΣΙΑ και του ενιαίου σημείου πληροφόρησης και, αφετέρου, αναλογικών κοινών πρακτικών συλλογής δεδομένων και παροχής δεδομένων για την επίτευξη εύκολα συγκρίσιμων αποτελεσμάτων. Η συνεργασία θα πρέπει επίσης να αποσκοπεί στη διευκόλυνση της πρόσβασης σε πληροφορίες σχετικά με την υλική υποδομή, λαμβανομένων υπόψη των εθνικών συνθηκών. Σε περίπτωση τροποποίησης ή ανάκλησης κανονιστικών υποχρεώσεων, τα μέρη που επηρεάζονται θα πρέπει να είναι σε θέση να συμφωνήσουν σχετικά με τις βέλτιστες λύσεις για την προσαρμογή της συλλογής και παροχής δεδομένων για τις υλικές υποδομές στις νέες εφαρμοστέες κανονιστικές απαιτήσεις.

- (35) **Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να αποφασίσουν ότι η υποχρέωση διαφάνειας για τον συντονισμό τεχνικών έργων δεν εφαρμόζεται για τα είδη τεχνικών έργων που σχετίζονται με τις εθνικές κρίσιμες υποδομές ή για λόγους εθνικής ασφάλειας που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη. Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίζουν ότι η υποχρέωση διαφάνειας για τον συντονισμό τεχνικών έργων δεν εφαρμόζεται για είδη τεχνικών έργων περιορισμένης εμβέλειας, καθώς και για λόγους έκτακτης ανάγκης που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη.** Αυτό θα μπορούσε να ισχύει στην περίπτωση που τεχνικά έργα εκτελούνται, εάν υφίσταται δημόσιος κίνδυνος λόγω διεργασιών υποβάθμισης έργων πολιτικού μηχανικού και των συναφών εγκαταστάσεών τους, οι οποίες προκαλούνται από καταστροφικούς φυσικούς ή ανθρώπινους παράγοντες, και που τα εν λόγω τεχνικά έργα είναι απαραίτητα για την ασφάλεια ή την κατεδάφισή τους. Για λόγους διαφάνειας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να **καθιστούν διαθέσιμα** τα είδη τεχνικών έργων που εμπίπτουν σε αυτές τις περιστάσεις ■ μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.
- (36) Για να εξασφαλιστούν σημαντικές εξοικονομήσεις και για να ελαχιστοποιηθούν οι δυσχέρειες στην περιοχή που επηρεάζεται από την ανάπτυξη νέων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, θα πρέπει να απαγορευθούν οι κανονιστικοί περιορισμοί που εμποδίζουν, κατά γενικό κανόνα, τη διαπραγμάτευση συμφωνιών για τον συντονισμό τεχνικών έργων μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων με σκοπό την ανάπτυξη ΔΠΥΧ. Εάν τα τεχνικά έργα δεν χρηματοδοτούνται με δημόσια μέσα, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων να συνάπτουν συμφωνίες συντονισμού τεχνικών έργων σύμφωνα με τα δικά τους επενδυτικά και επιχειρηματικά σχέδια και τα χρονοδιαγράμματα της αρεσκείας τους.

- (37) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεγιστοποιήσουν τα αποτελέσματα των τεχνικών έργων που χρηματοδοτούνται πλήρως ή εν μέρει με δημόσια μέσα, αξιοποιώντας τις θετικές εξωτερικές επιδράσεις των εν λόγω έργων σε όλους τους τομείς και διασφαλίζοντας ίσες ευκαιρίες για την από κοινού χρήση των διαθέσιμων και των σχεδιαζόμενων υλικών υποδομών για την ανάπτυξη ΔΠΥΧ. Ο κύριος σκοπός των τεχνικών έργων που χρηματοδοτούνται με δημόσια μέσα δεν θα πρέπει να επηρεάζεται αρνητικά. Ωστόσο, οι έγκαιρες και εύλογες αιτήσεις για τον συντονισμό της ανάπτυξης στοιχείων ΔΠΥΧ θα πρέπει να ικανοποιούνται από τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου που εκτελεί τα σχετικά τεχνικά έργα άμεσα ή έμμεσα, για παράδειγμα, μέσω υπεργολάβου, υπό αναλογικούς και διαφανείς όρους χωρίς διακρίσεις. Για παράδειγμα, ο αιτών φορέας εκμετάλλευσης θα πρέπει να καλύπτει τυχόν πρόσθετες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκαλούνται από καθυστερήσεις, καθώς και να περιορίζει στο ελάχιστο τις αλλαγές στα αρχικά σχέδια. Οι διατάξεις αυτές δεν θα πρέπει να θίγουν το δικαίωμα των κρατών μελών να δεσμεύουν χωρητικότητα για δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών ακόμη και ελλείψει ειδικών αιτήσεων. Αυτό θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να ανταποκριθούν στη μελλοντική ζήτηση για υλικές υποδομές, ώστε να μεγιστοποιηθεί η αξία των τεχνικών έργων, ή να θεσπίσουν μέτρα που παρέχουν παρόμοια δικαιώματα σε φορείς εκμετάλλευσης άλλων ειδών δικτύων, όπως μεταφορές, αέριο ή ηλεκτρική ενέργεια, για τον συντονισμό τεχνικών έργων.

- (38) Σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όσον αφορά την ανάπτυξη σε αγροτικές, απομακρυσμένες ή αραιοκατοικημένες περιοχές, η υποχρέωση συντονισμού τεχνικών έργων ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική βιωσιμότητα της εν λόγω ανάπτυξης και ενδεχομένως να αποθαρρύνει τις επενδύσεις που πραγματοποιούνται υπό τους όρους της αγοράς. Ως εκ τούτου, τυχόν αίτηση συντονισμού τεχνικών έργων που υποβάλλεται σε επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα μπορούσε, υπό συγκεκριμένες συνθήκες, να θεωρηθεί μη εύλογη. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει, ειδικότερα, εάν η αιτούσα επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν έχει δηλώσει την πρόθεσή της να αναπτύξει ΔΠΥΧ στην εν λόγω περιοχή, ως νέα ανάπτυξη, ως αναβάθμιση ή ως επέκταση δικτύου, και είχε προηγηθεί πρόβλεψη ή πρόσκληση για δήλωση πρόθεσης ανάπτυξης ΔΠΥΧ σε ορισθείσες περιοχές (δυνάμει του άρθρου 22 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972) ή δημόσια διαβούλευση βάσει των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις. Εάν έχουν πραγματοποιηθεί περισσότερες από μία τέτοιες προβλέψεις, προσκλήσεις και/ή δημόσιες διαβουλεύσεις, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο η απουσία εκδήλωσης ενδιαφέροντος στην τελευταία περίπτωση που καλύπτει την περίοδο κατά την οποία υποβάλλεται η αίτηση συντονισμού τεχνικών έργων. Για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης στις ανεπτυγμένες υποδομές στο μέλλον, η επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και η οποία εκτελεί τα τεχνικά έργα θα πρέπει να εγγυάται ότι θα αναπτύξει υλική υποδομή επαρκούς χωρητικότητας, λαμβάνοντας υπόψη **τις απαιτήσεις χωρητικότητας που θέτει η επιχείρηση που αιτείται τον συντονισμό τεχνικών έργων και τις κατευθυντήριες γραμμές που παρέχει ο BEREK σε στενή συνεργασία με την** Επιτροπή. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη τόσο των κανόνων και των προϋποθέσεων που συνοδεύουν τη διάθεση δημόσιων πόρων, όσο της εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

- (39) *Τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να αποφασίσουν να μην εφαρμόσουν τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού για τον συντονισμό τεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένης της διαφάνειας, σε τεχνικά έργα περιορισμένης εμβέλειας, από άποψη αξίας, μεγέθους ή διάρκειας. Αυτό θα μπορούσε να συμβεί, για παράδειγμα, με τεχνικά έργα διάρκειας μικρότερης από συγκεκριμένο αριθμό ωρών ή ημερών, με έργα που χρησιμοποιούν ελάχιστα επεμβατικές τεχνικές όπως μικροτάφροι ή με έργα κατεπείγοντος χαρακτήρα.*
- (40) *Για να διασφαλιστεί η συνέπεια των προσεγγίσεων, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές καταστάσεις μεταξύ των κρατών μελών, ο BEREC θα πρέπει, το αργότερο 18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, να παράσχει κατευθυντήριες γραμμές, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, για την εφαρμογή των διατάξεων σχετικά με τον συντονισμό τεχνικών έργων.*
- (41) Ο αποτελεσματικός συντονισμός μπορεί να συμβάλει στη μείωση του κόστους και των καθυστερήσεων, καθώς και των διαταραχών της ανάπτυξης, που μπορούν να προκληθούν από επιτόπια προβλήματα. Ένα παράδειγμα όπου ο συντονισμός των τεχνικών έργων μπορεί να αποφέρει σαφή οφέλη είναι τα διατομεακά έργα **στο πλαίσιο, μεταξύ άλλων, των διευρωπαϊκών δικτύων στον τομέα της ενέργειας (ΔΕΔ-E) και των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών (ΔΕΔ-M), όπως για την ανάπτυξη** διαδρομών 5G κατά μήκος διαδρομών μεταφορών, όπως οι οδικές, οι σιδηροδρομικές και οι εσωτερικές πλωτές διαδρομές. Τα έργα αυτά μπορεί συχνά να απαιτούν επίσης συντονισμό του σχεδιασμού ή από κοινού σχεδιασμό βάσει έγκαιρης συνεργασίας μεταξύ των συμμετεχόντων στο έργο. Στο πλαίσιο του από κοινού σχεδιασμού, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν εκ των προτέρων για τις διαδρομές ανάπτυξης της υλικής υποδομής και την τεχνολογία και τον εξοπλισμό που θα χρησιμοποιηθούν, πριν από τον συντονισμό των τεχνικών έργων. Ως εκ τούτου, η αίτηση συντονισμού τεχνικών έργων θα πρέπει να υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν.

(42) Ενδέχεται να απαιτούνται διάφορες άδειες για την ανάπτυξη στοιχείων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφών ευκολιών για την προστασία γενικών συμφερόντων της Ένωσης και των κρατών μελών. Μεταξύ αυτών μπορεί να περιλαμβάνονται άδειες εκσκαφής, οικοδομικές, πολεοδομικές, περιβαλλοντικές και άλλες άδειες, καθώς και δικαιώματα διέλευσης. Ο αριθμός των αδειών και δικαιωμάτων διέλευσης που απαιτούνται για την ανάπτυξη διαφορετικών ειδών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφών ευκολιών και ο τοπικός χαρακτήρας της ανάπτυξης θα μπορούσαν να σημαίνουν εφαρμογή διαφορετικών διαδικασιών και προϋποθέσεων, στοιχείο που μπορεί να προκαλέσει δυσκολίες στην ανάπτυξη του δικτύου. Ως εκ τούτου, για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη, όλοι οι κανόνες σχετικά με τις ισχύουσες προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών και δικαιωμάτων διέλευσης θα πρέπει να εξορθολογιστούν και να είναι συνεκτικοί σε εθνικό επίπεδο, **στο μέτρο του δυνατού**, ενώ παράλληλα να διαφυλάσσεται το δικαίωμα κάθε αρμόδιας αρχής να συμμετέχει και να διατηρεί τα προνόμιά της όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας. **Οι** πληροφορίες για τις διαδικασίες και τις γενικές προϋποθέσεις που ισχύουν για τη χορήγηση αδειών για τεχνικά έργα και δικαιωμάτων διέλευσης θα πρέπει να **καθίστανται** διαθέσιμες **από τις σχετικές αρμόδιες αρχές** μέσω ενιαίων σημείων πληροφόρησης. Αυτό θα μπορούσε να μειώσει την πολυπλοκότητα και να αυξήσει την αποδοτικότητα και τη διαφάνεια για όλους τους φορείς εκμετάλλευσης και ιδίως για τους νεοεισερχόμενους και τους μικρότερους φορείς εκμετάλλευσης που δεν δραστηριοποιούνται στην εν λόγω περιοχή. Επιπλέον, οι φορείς εκμετάλλευσης θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να υποβάλλουν τις αιτήσεις τους για άδειες και δικαιώματα διέλευσης σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Οι εν λόγω επιχειρήσεις θα πρέπει επίσης να είναι σε θέση να ανακτούν πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με την πορεία των αιτήσεών τους και σχετικά με το αν έχουν γίνει δεκτές ή έχουν απορριφθεί.

- (43) Οι διαδικασίες χορήγησης άδειας δεν θα πρέπει να **συνιστούν αδικαιολόγητα** εμπόδια στις επενδύσεις ή να βλάπτουν την εσωτερική αγορά. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι η απόφαση σχετικά με τη χορήγηση ή μη αδειών για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών καθίσταται διαθέσιμη εντός προθεσμίας τεσσάρων μηνών από την παραλαβή **αίτησης χορήγησης άδειας ή εντός της προθεσμίας που ορίζεται από το εθνικό δίκαιο, ανάλογα με το ποια είναι συντομότερη. Τα κράτη μέλη προτρέπονται να εισαγάγουν διατάξεις στην εθνική τους νομοθεσία, ώστε οι αρμόδιες αρχές να χορηγούν ή να αρνούνται να χορηγήσουν άδειες σε διάστημα μικρότερο από αυτό που απαιτεί ο νόμος.** Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη άλλων ειδικών προθεσμιών ή υποχρεώσεων που προβλέπονται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και εφαρμόζονται στη διαδικασία χορήγησης άδειας δυνάμει του εθνικού ή του ενωσιακού δικαίου. Οι αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να περιορίζουν, να εμποδίζουν ή να καθιστούν λιγότερο ελκυστική από οικονομική άποψη την ανάπτυξη ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Συγκεκριμένα, δεν θα πρέπει να εμποδίζουν την παράλληλη διεξαγωγή διαδικασιών χορήγησης αδειών και δικαιωμάτων διέλευσης, όπου είναι δυνατόν, ούτε να απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης να αποκτήσουν ένα είδος άδειας προτού μπορέσουν να υποβάλουν αίτηση για άλλα είδη αδειών. Οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να αιτιολογούν κάθε άρνηση χορήγησης αδειών ή δικαιωμάτων διέλευσης που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά τους, με βάση αντικειμενικές, διαφανείς και αναλογικές προϋποθέσεις χωρίς διακρίσεις.

- (44) Προς αποφυγή αδικαιολόγητων καθυστερήσεων, οι αρμόδιες αρχές **θα πρέπει να** διαπιστώνουν την πληρότητα της αίτησης χορήγησης άδειας εντός **20 εργάσιμων** ημερών από την παραλαβή της. **Εάν η αρμόδια αρχή διαπιστώσει ότι η αίτηση χορήγησης άδειας δεν είναι πλήρης, θα πρέπει να** καλέσει τον αιτούντα να υποβάλει τυχόν πληροφορίες που λείπουν εντός της εν λόγω προθεσμίας. Για λόγους ίσης μεταχείρισης και διαφάνειας, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει **να είναι σε θέση** να θεωρούν **απαράδεκτες** τις αιτήσεις χορήγησης άδειας για τεχνικά έργα, εάν οι ελάχιστες πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού δεν είχαν καταστεί διαθέσιμες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης **τουλάχιστον δύο μήνες** πριν από την υποβολή της πρώτης αίτησης χορήγησης άδειας στις αρμόδιες αρχές. Όταν, εκτός από τις άδειες, απαιτούνται δικαιώματα διέλευσης για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 43 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, να χορηγούν τα εν λόγω δικαιώματα διέλευσης εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, **εκτός από περιπτώσεις απαλλοτρίωσης**. Άλλα δικαιώματα διέλευσης που δεν απαιτούνται σε συνδυασμό με άδειες για τεχνικά έργα θα πρέπει να εξακολουθήσουν να χορηγούνται εντός έξι μηνών σύμφωνα με το άρθρο 43 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

█

- (45) *Για την επίσπευση της ανάπτυξης ΔΠΥΧ και προκειμένου να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος για τις αρχές χορήγησης αδειών, δεν θα πρέπει να απαιτείται προηγούμενη άδεια για ορισμένα είδη τεχνικών έργων, όπως τα τεχνικά έργα μικρής κλίμακας. Για λόγους διαφάνειας και ασφάλειας δικαίου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν τα εν λόγω είδη τεχνικών έργων και να διαθέτουν τις πληροφορίες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Οι εξαιρέσεις από τυχόν διαδικασία χορήγησης άδειας θα μπορούσαν να εφαρμοστούν σε διάφορες κατηγορίες υποδομών (όπως ιστοί, κεραίες, στύλοι και υπόγειοι αγωγοί) υπό ορισμένες συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Θα μπορούσαν επίσης να εφαρμοστούν σε τεχνικές αναβαθμίσεις υφιστάμενων εγκαταστάσεων, σε έργα συντήρησης και σε τεχνικά έργα μικρής κλίμακας, όπως είναι οι μικροτάφροι. Για τεχνικά έργα ανάπτυξης ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών μικρής κλίμακας θα μπορούσαν να εξακολουθήσουν να απαιτούνται άδειες, για λόγους αρχιτεκτονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή περιβαλλοντικής αξίας ή για λόγους δημόσιας ασφάλειας, άμυνας, προστασίας, περιβάλλοντος ή δημόσιας υγείας, ή για την προστασία της ασφάλειας υποδομών ζωτικής σημασίας. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προσδιορίζουν τις εν λόγω κατηγορίες και να δημοσιεύουν τις παρεκκλίσεις μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης για λόγους διαφάνειας. Για να μπορούν οι αρμόδιες αρχές να αξιολογούν κατά πόσον τα προγραμματισμένα έργα καλύπτονται από τις παρεκκλίσεις, θα χρειάζονται ελάχιστες πληροφορίες, όπως πληροφορίες σχετικά με την έναρξη και τη διάρκεια των έργων. Για τον λόγο αυτόν, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να απαιτούν από τον εν λόγω φορέα εκμετάλλευσης να γνωστοποιεί στις αρμόδιες αρχές την πρόθεσή του να ξεκινήσει τα τεχνικά έργα, υποβάλλοντας δήλωση συνοδευόμενη από ελάχιστες πληροφορίες.*

- (46) Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι διαδικασίες για τη χορήγηση των εν λόγω αδειών ολοκληρώνονται εντός εύλογων προθεσμιών, σύμφωνα με ορισμένες νέες και ορθές διοικητικές πρακτικές σε εθνικό επίπεδο, είναι αναγκαίο να καταρτιστούν αρχές για τη διοικητική απλούστευση. Στις αρχές αυτές θα πρέπει να περιλαμβάνονται, *μεταξύ άλλων*, ο περιορισμός της υποχρέωσης προηγούμενης έγκρισης σε περιπτώσεις στις οποίες είναι απαραίτητη και η καθιέρωση σιωπηρής έγκρισης από τις αρμόδιες αρχές μετά την παρέλευση ορισμένου χρονικού διαστήματος. *Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να παρεκκλίνουν από τη διάταξη περί σιωπηρής έγκρισης, εάν θέτουν στη διάθεση του φορέα εκμετάλλευσης εναλλακτικό διορθωτικό μέτρο σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή δεν τηρήσει την προθεσμία που ορίζεται βάσει του ενωσιακού ή του εθνικού δικαίου για την έκδοση απόφασης σχετικά με αίτηση χορήγησης άδειας. Το εν λόγω εναλλακτικό διορθωτικό μέτρο θα πρέπει να περιλαμβάνει είτε μηχανισμό που επιτρέπει στον φορέα εκμετάλλευσης να αξιώνει ανόρθωση ζημίας που προκλήθηκε από την καθυστέρηση της διαδικασίας, είτε τη δυνατότητα προσφυγής σε δικαστήριο ή εποπτική αρχή, και θα πρέπει να προηγείται συνάντηση με την αρμόδια αρχή, εφόσον το ζητήσει ο φορέας εκμετάλλευσης. Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι σε θέση να διατηρούν ή να εισαγάγουν απλουστευμένες διαδικασίες χορήγησης άδειας για διαδικασίες επικοινωνίας που ενδεχομένως υπάρχουν βάσει του εθνικού δικαίου, εφαρμοστές στην ανάπτυξη οποιουδήποτε στοιχείου ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Όταν τα κράτη μέλη παρεκκλίνουν από την εφαρμογή της διάταξης περί σιωπηρής έγκρισης, θα πρέπει να διασφαλίζουν ότι — παράλληλα με τα εναλλακτικά διορθωτικά μέτρα που παρέχουν και με την επιφύλαξη των μέτρων αυτών — διοργανώνεται συνάντηση συνδιαλλαγής, εφόσον το ζητήσει ο φορέας εκμετάλλευσης ή η αρμόδια αρχή. Η συνάντηση αυτή θα πρέπει να διοργανώνεται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, με σκοπό να διευκολυνθεί η έκδοση απόφασης σχετικά με την άδεια. Θα αποτελεί ιδίως ευκαιρία να προσδιοριστούν, κατά περίπτωση με τη συμμετοχή άλλων ενδιαφερόμενων μερών ή αρμόδιων αρχών, τυχόν πρόσθετες πληροφορίες, καθώς και ενδεχόμενες προσαρμογές του έργου. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν ακόμη να εισαγάγουν ή να διατηρήσουν οποιοδήποτε άλλο εναλλακτικό μέτρο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι*

αρμόδιες αρχές τηρούν την προθεσμία για τη χορήγηση ή την άρνηση χορήγησης αδειών.

- (47) Για να διευκολυνθεί η ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ, κάθε τέλος που σχετίζεται με άδεια, εκτός από τα δικαιώματα διέλευσης, θα πρέπει να περιορίζεται στις διοικητικές δαπάνες που σχετίζονται με τη διεκπεραίωση της αίτησης χορήγησης άδειας σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στο άρθρο 16 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Στην περίπτωση των δικαιωμάτων διέλευσης, εφαρμόζονται τα άρθρα 42 και 43 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

(48) Για να επιτευχθούν οι στόχοι που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481 απαιτείται, έως το 2030, όλοι οι τελικοί χρήστες σε σταθερές θέσεις να καλύπτονται από δίκτυο gigabit έως το σημείο τερματισμού του δικτύου και όλες οι κατοικημένες περιοχές να καλύπτονται από ασύρματα **υψίρρυθμα** δίκτυα **■** επόμενης γενιάς με επιδόσεις τουλάχιστον ισοδύναμες με εκείνες του 5G, σύμφωνα με την αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Η παροχή δικτύων gigabit έως τον τελικό χρήστη θα πρέπει να διευκολύνεται, ιδίως μέσω ενδοκτιριακών υλικών υποδομών έτοιμων για οπτικές ίνες. Η πρόβλεψη μικροαγωγών κατά την κατασκευή ενός κτιρίου έχει περιορισμένο μόνο οριακό κόστος, ενώ ο εξοπλισμός των κτιρίων με υποδομές gigabit μπορεί να αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος του κόστους ανάπτυξης ενός δικτύου gigabit. Ως εκ τούτου, όλα τα νέα κτίρια ή τα κτίρια που **υποβάλλονται σε έργα ανακαίνισης** μεγάλης κλίμακας θα πρέπει να **εξοπλίζονται με υλική υποδομή** και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών, ώστε να καθίσταται δυνατή η σύνδεση των τελικών χρηστών με ταχύτητες gigabit, **εφόσον δεν αυξάνεται δυσανάλογα το κόστος των έργων ανακαίνισης και εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό**. Οι νέες πολυκατοικίες και οι πολυκατοικίες που υποβάλλονται σε έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας θα πρέπει επίσης να εξοπλίζονται με σημείο πρόσβασης, το οποίο να είναι εύκολα προσβάσιμο σε μία ή περισσότερες επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, **εφόσον δεν αυξάνεται δυσανάλογα το κόστος των έργων ανακαίνισης και εφόσον αυτό είναι τεχνικά εφικτό**. Επιπλέον, οι κατασκευαστές κτιρίων θα πρέπει να προβλέπουν την ύπαρξη κενών αγωγών από κάθε κατοικία προς το σημείο πρόσβασης, εντός ή εκτός πολυκατοικίας, **που επιτρέπουν τη σύνδεση έως τα σημεία τερματισμού του δικτύου ή, στα κράτη μέλη όπου το σημείο τερματισμού του δικτύου τοποθετείται, κατ' εφαρμογή του εθνικού δικαίου, έξω από τη συγκεκριμένη τοποθεσία του τελικού χρήστη, έως το συγκεκριμένο σημείο στο οποίο ο τελικός χρήσης συνδέεται με το δημόσιο δίκτυο**. Οι ανακαινίσεις μεγάλης κλίμακας υφιστάμενων κτιρίων στην τοποθεσία του τελικού χρήστη για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, βάσει της οδηγίας 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹², παρέχουν την ευκαιρία τα εν λόγω κτίρια να εξοπλιστούν, επιπλέον, με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, με ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών και, για τις πολυκατοικίες, με σημείο πρόσβασης.

¹² Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 2010, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (ΕΕ L 153 της 18.6.2010, σ. 13).

- (49) Ένα σημείο πρόσβασης μπορεί να είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για την πρόσβαση ενός φορέα εκμετάλλευσης σε κτίριο, ιδίως στην περίπτωση πολυκατοικιών, καθώς στο εν λόγω υλικό σημείο μπορεί να συγκεντρώνεται η καλωδίωση που συνδέει συγκεκριμένες τοποθεσίες τελικού χρήστη. Προκειμένου να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός με την παροχή δυνατότητας σε περισσότερες από μία επιχειρήσεις να εξυπηρετούν τελικούς πελάτες, είναι σημαντικό τα σημεία πρόσβασης που εξυπηρετούν νέες πολυκατοικίες και πολυκατοικίες που υποβάλλονται σε έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας να είναι εύκολα προσβάσιμα από περισσότερους του ενός φορείς εκμετάλλευσης, χωρίς υπερβολική προσπάθεια.
- (50) Οι διατάξεις σχετικά με τις ενδοκτιριακές υλικές υποδομές που είναι έτοιμες για οπτικές ίνες, το σημείο πρόσβασης και την ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών δεν αποκλείουν την παρουσία άλλου τύπου τεχνολογίας εντός της ίδιας ενδοκτιριακής υλικής υποδομής. Οι διατάξεις αυτές δεν θα πρέπει να θίγουν το δικαίωμα των κυρίων των κτιρίων να εξοπλίζουν το κτίριο με ενδοκτιριακή καλωδίωση επιπλέον των οπτικών ινών, με πρόσθετη ενδοκτιριακή υλική υποδομή στην οποία είναι δυνατόν να εγκατασταθεί καλωδίωση επιπλέον των οπτικών ινών ή άλλων στοιχείων των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

- (51) Η προοπτική του εξοπλισμού ενός κτιρίου με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, με σημείο πρόσβασης ή με ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών μπορεί να θεωρηθεί δυσανάλογη από άποψη κόστους, και συγκεκριμένα για νέες μονοκατοικίες ή για κτίρια όπου εκτελούνται έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας. Αυτό μπορεί να βασίζεται σε αντικειμενικούς λόγους, όπως εξατομικευμένες εκτιμήσεις κόστους, οικονομικοί λόγοι που συνδέονται με την τοποθεσία ή λόγοι διατήρησης της κληρονομιάς ή περιβαλλοντικοί λόγοι (για παράδειγμα, για συγκεκριμένες κατηγορίες μνημείων).
- (52) ***Η επισήμανση των κτιρίων*** που είναι εξοπλισμένα με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, σημείο πρόσβασης και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών και τα οποία, συνεπώς, έχουν σημαντικές δυνατότητες εξοικονόμησης κόστους ***θα είναι προς όφελος των μελλοντικών αγοραστών και ενοικιαστών***. Θα πρέπει επίσης να προωθηθεί η ετοιμότητα των κτιρίων για οπτικές ίνες. ***Τα κτίρια που είναι εξοπλισμένα με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, με σημείο πρόσβασης και με ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών θα πρέπει, ως εκ τούτου, να είναι επιλέξιμα, σε προαιρετική βάση και σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, για να λάβουν σήμα «έτοιμο για οπτική ίνα», όταν τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να καθιερώσουν τέτοιο σήμα.***

- (53) Οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και εγκαθιστούν δίκτυα gigabit σε συγκεκριμένη περιοχή θα μπορούσαν να επιτύχουν σημαντικές οικονομίες κλίμακας, εάν μπορούσαν να τερματίσουν το δίκτυό τους στο σημείο πρόσβασης
- χρησιμοποιώντας την υφιστάμενη υλική υποδομή και αποκαθιστώντας τους θιγόμενους χώρους. Αυτό θα πρέπει να είναι δυνατό ανεξάρτητα από το αν ένας συνδρομητής έχει εκδηλώσει ενδιαφέρον για την υπηρεσία εκείνη τη χρονική στιγμή και υπό την προϋπόθεση ότι ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις στην ιδιωτική ιδιοκτησία, *ενώ δεν θίγεται αδικαιολόγητα το δικαίωμα ιδιοκτησίας*. Εφόσον το δίκτυο τερματίζεται στο σημείο πρόσβασης, η σύνδεση πρόσθετου πελάτη είναι δυνατή με σημαντικά χαμηλότερο κόστος, ιδίως μέσω της πρόσβασης σε κατακόρυφο τμήμα έτοιμο για οπτική ίνα εντός του κτιρίου, όπου υπάρχει ήδη. Ο στόχος αυτός εκπληρώνεται επίσης, όταν το ίδιο το κτίριο είναι ήδη εξοπλισμένο με δίκτυο gigabit στο οποίο παρέχεται πρόσβαση σε κάθε πάροχο δημόσιου δικτύου επικοινωνιών που έχει ενεργό συνδρομητή εντός του κτιρίου υπό όρους και προϋποθέσεις που χαρακτηρίζονται από διαφάνεια και αναλογικότητα και δεν εισάγουν διακρίσεις. Αυτό θα μπορούσε να ισχύει ιδίως στην περίπτωση των κρατών μελών που έχουν λάβει μέτρα δυνάμει του άρθρου 44 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.
- Οι επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να αφαιρούν τα στοιχεία του δικτύου τους, όπως πεπαλαιωμένα καλώδια και εξοπλισμός, και να αποκαθιστούν την θιγόμενη περιοχή κατά τη λύση της σύμβασης με τον συνδρομητή.*

- (54) Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαθεσιμότητα δικτύων gigabit στους τελικούς χρήστες, τα νέα κτίρια και τα κτίρια που υποβάλλονται σε ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας θα πρέπει να εξοπλίζονται με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, με ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών και, στην περίπτωση πολυκατοικιών, με σημείο πρόσβασης. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διαθέτουν ορισμένο βαθμό ευελιξίας για την επίτευξη αυτού του στόχου. Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν επιδιώκει την εναρμόνιση των κανόνων περί συναφών δαπανών, συμπεριλαμβανομένης της ανάκτησης δαπανών εξοπλισμού των κτιρίων με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες, ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών και σημείο πρόσβασης.
- (55) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη οι εθνικές συνθήκες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγκρίνουν τα πρότυπα ή τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για τον εξοπλισμό των νεόδμητων κτιρίων ή των κτιρίων που υποβάλλονται σε ανακαίνισεις μεγάλης κλίμακας με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών, καθώς και για τον εξοπλισμό νεόδμητων πολυκατοικιών ή πολυκατοικιών που υποβάλλονται σε ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας, με σημείο πρόσβασης. Τα εν λόγω πρότυπα ή τεχνικές προδιαγραφές θα πρέπει να καθορίζουν κατ' ελάχιστον: τις προδιαγραφές του σημείου πρόσβασης κτιρίου· τις προδιαγραφές διεπαφής ινών· τις προδιαγραφές των καλωδίων· τις προδιαγραφές των πριζών· τις προδιαγραφές των σωληνώσεων ή των μικροαγωγών· τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την αποφυγή παρεμβολών στην ηλεκτρική καλωδίωση· την ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας. ***Τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα εν λόγω αναγκαία πρότυπα ή τεχνικές προδιαγραφές. Για να αποδεικνύεται η εν λόγω συμμόρφωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να θεσπίσουν διαδικασίες, στις οποίες θα μπορούσε να περιλαμβάνεται η επιτόπια επιθεώρηση των κτιρίων ή αντιπροσωπευτικού δείγματος αυτών.*** Επιπλέον, για να αποφευχθεί η αύξηση της γραφειοκρατίας που σχετίζεται με τις ***εν λόγω διαδικασίες*** που θεσπίζονται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις απαιτήσεις που εφαρμόζονται ***στις διαδικασίες*** σύμφωνα με την οδηγία 2010/31/ΕΕ και θα πρέπει να εξετάζουν τη δυνατότητα να επιτρέπεται να δρομολογούνται συνδυαστικά αμφότερες οι διαδικασίες υποβολής αιτήσεων, ***κατά περίπτωση.***

- (56) Δεδομένων των κοινωνικών οφελών που απορρέουν από την ψηφιακή ένταξη και λαμβανομένων υπόψη των οικονομικών δεδομένων της ανάπτυξης ΔΠΥΧ, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν ούτε παθητικές ούτε ενεργητικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες που να εξυπηρετούν τους χώρους των τελικών χρηστών, ούτε λύσεις εναλλακτικές προς την παροχή ΔΠΥΧ σε συνδρομητή, κάθε πάροχος δημόσιων ηλεκτρονικών δικτύων επικοινωνιών θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να τερματίζει το δίκτυό του σε ιδιωτικό χώρο με δική του δαπάνη, υπό την προϋπόθεση ότι οι επιπτώσεις στην ιδιωτική ιδιοκτησία **δεν θίγουν αδικαιολόγητα το δικαίωμα ιδιοκτησίας** και ελαχιστοποιούνται, για παράδειγμα, ει δυνατόν, με την επαναχρησιμοποίηση της υφιστάμενης υλικής υποδομής που είναι διαθέσιμη στο κτίριο ή με τη διασφάλιση της πλήρους αποκατάστασης των θιγόμενων χώρων.
- (57) Οι αιτήσεις πρόσβασης σε ενδοκτιριακές υλικές υποδομές θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, ενώ οι αιτήσεις πρόσβασης σε ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 **■** .

(58) Για να διασφαλιστεί η συνοχή των προσεγγίσεων, ενώ παράλληλα λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές καταστάσεις μεταξύ των κρατών μελών, ο BEREC, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, θα πρέπει να δημοσιεύσει, εντός 18 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις για την πρόσβαση στις ενδοκτιριακές υλικές υποδομές, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής δίκαιων και εύλογων όρων και προϋποθέσεων, καθώς και σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να ακολουθούν τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών κατά την επίλυση διαφορών. Οι απόψεις των συμφεροντούχων και ιδίως των εθνικών οργάνων επίλυσης διαφορών θα πρέπει να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την κατάρτιση των κατευθυντήριων γραμμών προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές δεν επηρεάζουν καθιερωμένες αρχές, συμμορφώνονται με τους διαδικαστικούς κανόνες εθνικών οργάνων επίλυσης διαφορών και δεν θα είναι επιζήμιες για την περαιτέρω υλοποίηση ΔΠΥΧ. Λαμβανομένου υπόψη του επιπέδου ευελιξίας που παρέχεται στα κράτη μέλη ως προς την εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων, και προκειμένου να επιφέρουν αποτελέσματα, οι κατευθυντήριες γραμμές του BEREC θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από κατάλληλο βαθμό λεπτομέρειας.

- (59) Για να ενισχυθεί ο εκσυγχρονισμός και η ευελιξία των διοικητικών διαδικασιών και να μειωθεί το κόστος και ο χρόνος που δαπανάται για τις διαδικασίες ανάπτυξης ΔΠΥΧ, οι υπηρεσίες των ενιαίων σημείων πληροφόρησης θα πρέπει να παρέχονται εξ ολοκλήρου ηλεκτρονικά. Για τον σκοπό αυτόν, τα ενιαία σημεία πληροφόρησης θα πρέπει να παρέχουν εύκολη πρόσβαση στα απαραίτητα ψηφιακά εργαλεία, όπως διαδικτυακές πύλες, **βάσεις δεδομένων**, ψηφιακές πλατφόρμες και ψηφιακές εφαρμογές. Τα εργαλεία θα πρέπει να παρέχουν πρόσβαση με αποτελεσματικό τρόπο στις ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με τις υφιστάμενες υλικές υποδομές και στα προγραμματισμένα τεχνικά έργα και να διασφαλίζουν τη δυνατότητα να ζητούνται πληροφορίες. Τα εν λόγω ψηφιακά εργαλεία θα πρέπει επίσης να παρέχουν πρόσβαση στις ηλεκτρονικές διοικητικές διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών και δικαιωμάτων διέλευσης και σε σχετικές πληροφορίες όσον αφορά τις ισχύουσες προϋποθέσεις και διαδικασίες. Όταν σε ένα κράτος μέλος δημιουργούνται περισσότερα του ενός ενιαία σημεία πληροφόρησης, η πρόσβαση σε όλα τα ενιαία σημεία πληροφόρησης θα πρέπει να είναι εύκολη και απρόσκοπτη, με ηλεκτρονικά μέσα, μέσω ενιαίου εθνικού ψηφιακού σημείου εισόδου. Το εν λόγω σημείο εισόδου θα πρέπει να διαθέτει κοινή διεπαφή χρήστη που να διασφαλίζει την πρόσβαση στα επιγραμμικά ενιαία σημεία πληροφόρησης. Το ενιαίο εθνικό ψηφιακό σημείο εισόδου θα πρέπει να διευκολύνει την αλληλεπίδραση μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης και των αρμόδιων αρχών που εκτελούν τα καθήκοντα των ενιαίων σημείων πληροφόρησης.

(60) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να βασίζονται και, όπου είναι αναγκαίο, να επιφέρουν βελτιώσεις σε ψηφιακά εργαλεία, όπως διαδικτυακές πύλες, **βάσεις δεδομένων**, ψηφιακές πλατφόρμες και ψηφιακές εφαρμογές που ενδέχεται να είναι ήδη διαθέσιμες σε τοπικό, περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο για την παροχή των λειτουργιών του ενιαίου σημείου πληροφόρησης, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Αυτό περιλαμβάνει την πρόσβαση μέσω ενιαίου εθνικού ψηφιακού σημείου εισόδου και τη διαθεσιμότητα όλων των λειτουργιών που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό. Για τη συμμόρφωση με την αρχή «μόνον άπαξ», καθώς και τις αρχές της ελαχιστοποίησης των δεδομένων και της ακρίβειας των δεδομένων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ενοποιούν περισσότερες ψηφιακές πλατφόρμες, **βάσεις δεδομένων** ή εφαρμογές που υποστηρίζουν τα ενιαία σημεία πληροφόρησης, κατά περίπτωση. Για παράδειγμα, ψηφιακές πλατφόρμες, **βάσεις δεδομένων** ή εφαρμογές που υποστηρίζουν τα ενιαία σημεία πληροφόρησης σχετικά με τις υφιστάμενες υλικές υποδομές θα μπορούσαν να διασυνδεθούν ή να ενοποιηθούν πλήρως ή εν μέρει με εκείνες που αφορούν τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα και τη χορήγηση αδειών. **Προκειμένου να αποφευχθούν οι αλληλεπικαλύψεις και να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη ενοποίηση, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να διενεργήσουν αξιολόγηση των ήδη υφιστάμενων ψηφιακών εργαλείων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και να αξιοποιήσουν τις βέλτιστες πρακτικές κατά τον σχεδιασμό ενιαίων σημείων πληροφόρησης.**

(61) Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα των ενιαίων σημείων πληροφόρησης που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν επαρκείς πόρους καθώς και άμεσα διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες για μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Οι πληροφορίες θα πρέπει να παρουσιάζονται με τον κατάλληλο βαθμό λεπτομέρειας, ώστε να μεγιστοποιείται η αποδοτικότητα σε σχέση με τα καθήκοντα που ανατίθενται, μεταξύ άλλων και στο τοπικό κτηματολόγιο. Εν προκειμένω, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να εξετάσουν τις πιθανές συνέργειες και οικονομίες κλίμακας με τα κέντρα ενιαίας εξυπηρέτησης κατά την έννοια του άρθρου 6 της οδηγίας 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹³ και άλλες προγραμματισμένες ή υφιστάμενες λύσεις ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με σκοπό την αξιοποίηση υφιστάμενων δομών και τη μεγιστοποίηση των οφελών για τους χρήστες. Ομοίως, η ενιαία ψηφιακή θύρα που δημιουργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴ θα πρέπει να συνδέεται με τα ενιαία σημεία πληροφόρησης.

¹³ Οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά (ΕΕ L 376 της 27.12.2006, σ. 36).

¹⁴ Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1724 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 2ας Οκτωβρίου 2018, για τη δημιουργία ενιαίας ψηφιακής θύρας με σκοπό την παροχή πρόσβασης σε πληροφορίες, σε διαδικασίες και σε υπηρεσίες υποστήριξης και επίλυσης προβλημάτων και για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1024/2012 (ΕΕ L 295 της 21.11.2018, σ. 1).

- (62) Οι δαπάνες για τη δημιουργία του ενιαίου εθνικού ψηφιακού σημείου εισόδου, των ενιαίων σημείων πληροφόρησης και των ψηφιακών εργαλείων που απαιτούνται για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού θα μπορούσαν να είναι πλήρως ή εν μέρει επιλέξιμες για χρηματοδοτική στήριξη από κονδύλια της Ένωσης, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης — ειδικός στόχος: μια πιο ανταγωνιστική και εξυπνότερη Ευρώπη μέσω της προώθησης του καινοτόμου και έξυπνου οικονομικού μετασχηματισμού και της περιφερειακής συνδεσιμότητας ΤΠΕ¹⁵, το πρόγραμμα Ψηφιακή Ευρώπη¹⁶ — ειδικός στόχος: εκδίπλωση και βέλτιστη χρήση των ψηφιακών δυνατοτήτων και διαλειτουργικότητα, και ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας¹⁷ — πυλώνες σχετικά με τον ψηφιακό μετασχηματισμό και την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με οικονομική συνοχή, απασχόληση, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα, έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία, και μια εύρυθμα λειτουργούσα εσωτερική αγορά με ισχυρές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, υπό την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τους στόχους και τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο πλαίσιο αυτών.

¹⁵ Άρθρο 3 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) 2021/1058 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Συνοχής (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 60).

¹⁶ Άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/694 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος Ψηφιακή Ευρώπη και την κατάργηση της απόφασης (ΕΕ) 2015/2240 (ΕΕ L 166 της 11.5.2021, σ. 1).

¹⁷ Άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17).

(63) Σε περίπτωση διαφωνίας σχετικά με τους τεχνικούς και εμπορικούς όρους και προϋποθέσεις κατά τη διάρκεια εμπορικών διαπραγματεύσεων όσον αφορά την πρόσβαση σε υλική υποδομή ή τον συντονισμό τεχνικών έργων, κάθε μέρος θα πρέπει να είναι σε θέση να ζητήσει από εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών να επιβάλει λύση στα μέρη ώστε να αποφευχθεί η αδικαιολόγητη απόρριψη της αίτησης ή η επιβολή μη εύλογων προϋποθέσεων. Κατά τον καθορισμό των τιμών για τη χορήγηση πρόσβασης σε υπάρχουσα υλική υποδομή ή επιμερισμού του κόστους για τεχνικά έργα που υπόκεινται σε συντονισμό, το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι ο πάροχος πρόσβασης και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που σχεδιάζουν τεχνικά έργα έχουν εύλογη δυνατότητα να ανακτήσουν τις δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνονται για την παροχή πρόσβασης στην υλική υποδομή τους ή για τον συντονισμό των προγραμματισμένων τεχνικών έργων τους. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κατάλληλες κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής *ή οι κατευθυντήριες γραμμές του BEREC*, τυχόν ειδικές εθνικές προϋποθέσεις, τυχόν ισχύουσα τιμολογιακή διάρθρωση και τυχόν προηγούμενη επιβολή διορθωτικών μέτρων από εθνική ρυθμιστική αρχή. Το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει επίσης να λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της ζητούμενης πρόσβασης ή του ζητούμενου συντονισμού προγραμματισμένων τεχνικών έργων στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου πρόσβασης ή των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων που σχεδιάζουν τεχνικά έργα, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεών τους που έχουν πραγματοποιηθεί ή προγραμματίζονται, και ειδικότερα των επενδύσεων στην υλική υποδομή στην οποία αναφέρεται η αίτηση.

- (64) Προς αποφυγή καθυστερήσεων κατά την ανάπτυξη δικτύου, το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να διευθετεί τη διαφορά εγκαίρως και, σε κάθε περίπτωση, εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης επίλυσης της διαφοράς όταν πρόκειται για διαφορές σχετικά με την πρόσβαση σε υφιστάμενες υλικές υποδομές και εντός ενός μηνός όταν πρόκειται για διαφορές που αφορούν τη διαφάνεια σχετικά με υλικές υποδομές, τον συντονισμό προγραμματισμένων τεχνικών έργων και τη διαφάνεια σχετικά με προγραμματισμένα τεχνικά έργα. Εξαιρετικές περιστάσεις που δικαιολογούν καθυστέρηση στην επίλυση μιας διαφοράς θα μπορούσαν να εκφεύγουν του ελέγχου των οργάνων επίλυσης διαφορών, όπως ανεπαρκείς πληροφορίες ή έγγραφα τεκμηρίωσης που απαιτούνται για τη λήψη απόφασης, συμπεριλαμβανομένων των απόψεων άλλων αρμόδιων αρχών των οποίων η γνώμη πρέπει να ζητηθεί ή του υψηλού βαθμού πολυπλοκότητας του φακέλου.
- (65) Όταν ανακύπτουν διαφορές που αφορούν την πρόσβαση στις υλικές υποδομές, στα προγραμματισμένα τεχνικά έργα ή στις σχετικές πληροφορίες για την ανάπτυξη ΔΠΥΧ, το όργανο επίλυσης διαφορών θα πρέπει να έχει την εξουσία να επιλύει τις διαφορές αυτές με την έκδοση δεσμευτικής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, οι αποφάσεις του εν λόγω οργάνου δεν θα πρέπει να θίγουν τη δυνατότητα οποιουδήποτε μέρους να προσφύγει σε δικαστήριο ή να εφαρμόσει μηχανισμό συνδιαλλαγής πριν ή παράλληλα με την επίσημη επίλυση των διαφορών, ο οποίος θα μπορούσε να λάβει τη μορφή διαμεσολάβησης ή πρόσθετου γύρου ανταλλαγών.
- Προκειμένου να διασφαλιστεί η διαφάνεια και η προβλεψιμότητα και να ενισχυθεί η επιβολή και η εμπιστοσύνη στους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών, τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών θα πρέπει να δημοσιεύουν την απόφασή τους τηρώντας παράλληλα τις αρχές της εμπιστευτικότητας και του επιχειρηματικού απορρήτου, τα δε ενιαία σημεία πληροφόρησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την πρόσβαση σε αυτές τις αποφάσεις.***

- (66) *Οι διατάξεις της οδηγίας 2014/61/ΕΕ σχετικά με την επίλυση διαφορών εξακολουθούν να εφαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες επίλυσης διαφορών που κινήθηκαν δυνάμει της εν λόγω οδηγίας.*
- (67) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να αναθέτουν ρυθμιστικά καθήκοντα στις αρχές που είναι οι πλέον κατάλληλες να τα εκπληρώσουν σύμφωνα με το εθνικό συνταγματικό σύστημα κατανομής εξουσιών και αρμοδιοτήτων και με τις απαιτήσεις του παρόντος κανονισμού. Για να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ορίζουν υφιστάμενο όργανο ή να διατηρούν τα αρμόδια όργανα που έχουν ήδη οριστεί σύμφωνα με την οδηγία 2014/61/ΕΕ. Οι πληροφορίες σχετικά με τα καθήκοντα που ανατίθενται στο αρμόδιο όργανο ή στα αρμόδια όργανα θα πρέπει να διατίθενται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης και να κοινοποιούνται στην Επιτροπή, εκτός εάν αυτό έχει ήδη γίνει δυνάμει της οδηγίας 2014/61/ΕΕ. Η διακριτική ευχέρεια που διατηρούν τα κράτη μέλη όσον αφορά την κατανομή των καθηκόντων του ενιαίου σημείου πληροφόρησης σε περισσότερα του ενός αρμόδια όργανα δεν θα πρέπει να επηρεάζει την ικανότητά τους να εκπληρώνουν αποτελεσματικά τα εν λόγω καθήκοντα.
- (68) Το ορισθέν εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών και το αρμόδιο όργανο που εκτελεί τα καθήκοντα του ενιαίου σημείου πληροφόρησης θα πρέπει να διασφαλίζουν την αμεροληψία, την ανεξαρτησία και τον διαρθρωτικό διαχωρισμό έναντι των εμπλεκόμενων μερών, να ασκούν τις εξουσίες τους κατά τρόπο αμερόληπτο, διαφανή και έγκαιρο και να διαθέτουν τις κατάλληλες ικανότητες και τους κατάλληλους πόρους. ***Τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών θα πρέπει να ενεργούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά και δεν θα πρέπει να ζητούν ούτε να λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν άλλο φορέα όταν αποφασίζουν επί των διαφορών που τους υποβάλλονται.***

- (69) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν κατάλληλες, αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση μη συμμόρφωσης με τον παρόντα κανονισμό ή με δεσμευτική απόφαση που εκδίδεται από τα αρμόδια όργανα, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων στις οποίες ένας φορέας εκμετάλλευσης δικτύου ή φορέας του δημόσιου τομέα παρέχει εκ προθέσεως ή λόγω βαριάς αμέλειας παραπλανητικές, εσφαλμένες ή ελλιπείς πληροφορίες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.
- (70) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της ανάπτυξης υλικών υποδομών κατάλληλων για ΔΠΥΧ *σε ολόκληρη την Ένωση με τρόπο που προάγει την εσωτερική αγορά* δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη διότι εξακολουθούν να παρατηρούνται αποκλίνουσες προσεγγίσεις, καθώς και λόγω της αργής και αναποτελεσματικής μεταφοράς της οδηγίας 2014/61/ΕΕ στο εθνικό δίκαιο, αλλά απεναντίας μπορούν, λόγω της κλίμακας της ανάπτυξης δικτύων και των επενδύσεων που απαιτούνται, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, η Ένωση δύναται να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων.
- (71) *Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της ευθύνης των κρατών μελών να διαφυλάσσουν την εθνική ασφάλεια ή της εξουσίας τους να διαφυλάσσουν άλλες ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, ιδίως όσον αφορά τη δημόσια ασφάλεια, την εδαφική ακεραιότητα και τη διατήρηση της δημόσιας τάξης.*

- (72) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα ο παρών κανονισμός επιδιώκει να διασφαλίσει πλήρη σεβασμό για το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και την προστασία του επιχειρηματικού απορρήτου, την επιχειρηματική ελευθερία, το δικαίωμα ιδιοκτησίας και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής. Ο παρών κανονισμός πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.
- (73) Ο παρών κανονισμός περιλαμβάνει διατάξεις που καλύπτουν όλους τους τομείς ουσίας που καλύπτονται από την οδηγία 2014/61/ΕΕ, η οποία θα πρέπει συνεπώς να καταργηθεί. ***Ωστόσο, δεδομένης της καθυστερημένης εφαρμογής όσον αφορά ορισμένους κανόνες σχετικά με τη διαφάνεια, τις διαδικασίες χορήγησης άδειας, τις ενδοκτιριακές υλικές υποδομές και την ψηφιοποίηση των ενιαίων σημείων πληροφόρησης, ορισμένοι κανόνες που ορίζονται στην οδηγία 2014/61/ΕΕ θα πρέπει να παραμείνουν σε ισχύ έως ότου εφαρμοστούν οι αντίστοιχοι κανόνες του παρόντος κανονισμού. Για παράδειγμα, θα πρέπει να εξακολουθεί να ισχύει η υποχρέωση, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφοι 2 και 3 και στο άρθρο 4 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος της οδηγίας 2014/61/ΕΕ, των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και των φορέων του δημόσιου τομέα να καθιστούν διαθέσιμες τις πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη υλική υποδομή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης, ώστε να μπορούν να είναι άμεσα προσβάσιμες, έως ότου εφαρμοστούν οι σχετικές διατάξεις του παρόντος κανονισμού.***

- (74) *Με τον καθορισμό μιας περιόδου δεκαοκτώ μηνών μεταξύ των ημερομηνιών έναρξης ισχύος και εφαρμογής του παρόντος κανονισμού επιδιώκεται να δοθεί επαρκής χρόνος στα κράτη μέλη ώστε να διασφαλίσουν ότι η εθνική τους νομοθεσία δεν περιέχει στοιχεία που εμποδίζουν την ομοιόμορφη και αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.*
- Κατά παρέκκλιση από την εν λόγω ημερομηνία εφαρμογής, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα κράτη μέλη διαθέτουν επαρκή χρόνο για να θέσουν σε εφαρμογή νέα συστήματα και να συμμορφωθούν με τους νέους κανόνες που θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να εφαρμοστούν σε μεταγενέστερο στάδιο ορισμένοι κανόνες σχετικά με τη διαφάνεια για τις υφιστάμενες υλικές υποδομές και τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα, με την ψηφιοποίηση των ενιαίων σημείων πληροφόρησης και τον ρόλο τους όσον αφορά τον εξορθολογισμό των διαδικασιών χορήγησης άδειας, καθώς και με τις ενδοκτιριακές υλικές υποδομές. Για παράδειγμα, η απαίτηση εξοπλισμού νέων κτιρίων και κτιρίων που υποβάλλονται σε ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας με ενδοκτιριακές υλικές υποδομές έτοιμες για οπτικές ίνες και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών θα πρέπει να καταστεί υποχρεωτική 21 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, οι δε φορείς του δημόσιου τομέα θα πρέπει να καθιστούν διαθέσιμες πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη υλική υποδομή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης σε ηλεκτρονική μορφή 24 μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, ενώ η ίδια απαίτηση θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει για τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων όπως εφαρμόζεται ήδη σύμφωνα με την οδηγία 2014/61/ΕΕ. Επιπλέον, εφόσον οι διατάξεις περί διαφάνειας όσον αφορά τις ελάχιστες πληροφορίες για τα προγραμματισμένα τεχνικά έργα, συμπεριλαμβανομένης της τοποθεσίας με γεωαναφορά, απαιτούν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα έως 24 μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού, ώστε να μπορέσουν τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη διάθεση των κατάλληλων ψηφιακών εργαλείων από τα σχετικά ενιαία σημεία πληροφόρησης, τα υφιστάμενα ενιαία σημεία πληροφόρησης θα εξακολουθήσουν να χρησιμοποιούνται δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφοι 1, 2 και 3 της οδηγίας 2014/61/ΕΚ. Το ίδιο ισχύει για τις σχετικές εξαιρέσεις που ορίζονται στα κράτη μέλη δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2014/61/ΕΚ. Τα κράτη μέλη πρέπει να αποσύρουν τις εθνικές διατάξεις που αλληλεπικαλύπτονται με τον παρόντα κανονισμό ή αντιβαίνουν σε αυτόν έως την έναρξη της εφαρμογής κάθε διάταξης. Όσον αφορά τη θέσπιση νέας νομοθεσίας κατά τη διάρκεια της εν λόγω περιόδου, από το άρθρο 4 παράγραφος 3 της ΣΕΕ προκύπτει ότι τα κράτη μέλη βάσει του καθήκοντος καλόπιστης συνεργασίας οφείλουν να μην προβαίνουν σε ενέργειες που θα έρχονταν σε σύγκρουση με μελλοντικούς κανόνες δικαίου της Ένωσης.*

(75) *Ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1971 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁸ εισήγαγε, μεταξύ άλλων, και με τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁹, μέτρα με τα οποία ρυθμίζονται οι τιμές λιανικής για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες. Σκοπός των μέτρων ήταν να διασφαλιστεί ότι δεν χρεώνονται υπερβολικές τιμές στους καταναλωτές για διαπροσωπικές επικοινωνίες βάσει αριθμών που ξεκινούν από το κράτος μέλος του εγχώριου παρόχου τους και καταλήγουν σε οποιονδήποτε αριθμό σταθερού ή κινητού τηλεφώνου σε άλλο κράτος μέλος. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, τα μέτρα δεν υπερέβαιναν τα αναγκαία για την επίτευξη αυτών των στόχων. Τα μέτρα τέθηκαν σε ισχύ στις 15 Μαΐου 2019 για περίοδο πέντε ετών, έως τις 14 Μαΐου 2024. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός (ΕΕ) 2018/1971 εισήγαγε τους ορισμούς των ρυθμιζόμενων ενδοενωσιακών επικοινωνιών και των διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/2120 και τροποποίησε τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/2120 καθορίζοντας τα τέλη λιανικής για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες και προβλέποντας τη λήξη των εν λόγω τελών λιανικής στις 14 Μαΐου 2024.*

¹⁸ *Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1971 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την ίδρυση του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών για τις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC) και του Οργανισμού για την υποστήριξη του BEREC (Υπηρεσία του BEREC), την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1211/2009 (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 1).*

¹⁹ *Κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2015, για τη θέσπιση μέτρων σχετικά με την πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/22/ΕΚ για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 531/2012 για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης (ΕΕ L 310 της 26.11.2015, σ. 1).*

(76) *Τα ανώτατα όρια τιμών λιανικής, τα οποία τέθηκαν σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη στις 15 Μαΐου 2019, καθορίστηκαν σε επίπεδο που επέτρεπε στους παρόχους διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών να αποσβέσουν το κόστος τους, διασφαλίζοντας έτσι αναλογική παρέμβαση στην αγορά τόσο των κινητών, όσο και των σταθερών επικοινωνιών. Επιπλέον, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές είχαν και εξακολουθούν να έχουν την εξουσία να επιτρέπουν παρέκκλιση κατόπιν αιτήματος παρόχου διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών, σε περίπτωση που τα μέτρα θα τον επηρέαζαν σε σημαντικά μεγαλύτερο βαθμό από την πλειονότητα των άλλων παρόχων στην Ένωση.*

(77) Στις 15 Μαΐου 2023 η Επιτροπή δημοσίευσε έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1971 που αφορούν τις ενδοενοσιακές επικοινωνίες, καθώς και έκθεση έρευνας του Ευρωβαρόμετρου σχετικά με τις διεθνείς επικοινωνίες εντός της Ένωσης («έκθεση του Ευρωβαρόμετρου του 2022»). Η Επιτροπή εκτίμησε τις επιπτώσεις των μέτρων βασιζόμενη στη διαρκή παρακολούθηση της εφαρμογής των κανόνων και σε ανταλλαγές με τους συμφεροντούχους, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τη γνώμη του BEREC σχετικά με τον κανονισμό για τις ενδοενοσιακές επικοινωνίες («γνώμη του BEREC»). Τόσο η εκτίμηση της Επιτροπής, όσο και τα αποτελέσματα της έκθεσης του Ευρωβαρόμετρου του 2022, δείχνουν ότι οι κανόνες της Ένωσης έχουν αποδειχθεί αποτελεσματικοί και αναλογικοί. Τα μέτρα έχουν μειώσει σημαντικά τις τιμές λιανικής των ενδοενοσιακών επικοινωνιών. Με βάση τα δεδομένα που προέκυψαν από τη γνώμη του BEREC και την έκθεση του Ευρωβαρόμετρου του 2022, σημαντικός αριθμός καταναλωτών στα περισσότερα κράτη μέλη έχει ωφεληθεί από τα μέτρα, ενώ ορισμένοι εξακολουθούν να βασίζονται στις παραδοσιακές επικοινωνίες, όπως οι τηλεφωνικές κλήσεις και τα μηνύματα SMS, για τις ενδοενοσιακές επικοινωνίες, με τους καταναλωτές να επικοινωνούν κυρίως τηλεφωνικά, παρά τον αυξανόμενο αριθμό καταναλωτών που έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών για τις ανάγκες τους όσον αφορά τις ενδοενοσιακές επικοινωνίες. Αυτό ισχύει για τους πολίτες ηλικίας 55 ετών και άνω.

- (78) *Επιπλέον, τα ανώτατα όρια τιμών λιανικής ούτε έχουν οδηγήσει σε αύξηση του όγκου των ενδοενωσιακών επικοινωνιών, ούτε φαίνεται να είχαν σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στους παρόχους. Από την έναρξη ισχύος των μέτρων, δεν έχει ζητηθεί παρέκκλιση από κανέναν πάροχο διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών. Επιπλέον, το αποτέλεσμα της διερευνητικής διαβούλευσης σχετικά με το μέλλον της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της υποδομής της, η οποία ολοκληρώθηκε στις 19 Μαΐου 2023, επιβεβαιώνει την ανάγκη παράτασης των υφιστάμενων μέτρων.*
- (79) *Δεδομένου ότι οι τιμές χονδρικής για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες δεν ρυθμίζονται και ότι δεν υπάρχει εικόνα του κόστους διαβίβασης, στο παρόν στάδιο δεν μπορεί να αποκλειστεί το ενδεχόμενο αυτές οι τιμές λιανικής να αυξηθούν σε περίπτωση άμεσης κατάργησης των μέτρων και οι πελάτες να βρεθούν εκτεθειμένοι σε πολύ υψηλές τιμές ενδοενωσιακών επικοινωνιών. Για τον λόγο αυτόν, ο παρών κανονισμός εισάγει διάταξη για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120 με σκοπό την παράταση της εφαρμογής του άρθρου 5α παράγραφος 1 αυτού.*

- (80) *Ωστόσο, λαμβανομένου υπόψη του στόχου να εξαλειφθούν οι διαφορές στις τιμές λιανικής μεταξύ των τιμολογίων που εφαρμόζονται στις ενδοενωσιακές επικοινωνίες και των τιμολογίων που εφαρμόζονται στις εγχώριες επικοινωνίες φωνής (σταθερές και κινητές) και SMS, από την 1η Ιανουαρίου 2025 οι πάροχοι που αποφασίζουν οικειοθελώς να μην εφαρμόζουν πρόσθετα τέλη για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες θα πρέπει να εξαιρούνται από την εφαρμογή των μέγιστων τιμών λιανικής, τηρουμένης πολιτικής εύλογης χρήσης, ώστε να αποφέρουν νωρίτερα στους καταναλωτές τα οφέλη των ίσων τιμών λιανικής για τις εγχώριες και ενδοενωσιακές επικοινωνίες. Η πολιτική εύλογης χρήσης θα καθοριστεί σε εκτελεστική πράξη που θα πρέπει να εκδώσει η Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, κατόπιν διαβούλευσης με τον BEREC.*
- (81) *Σε δεύτερο στάδιο, από την 1η Ιανουαρίου 2029 οι πάροχοι δεν θα πρέπει να χρεώνουν διαφορετικές τιμές λιανικής για τις εγχώριες επικοινωνίες και τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες. Ωστόσο, η υποχρέωση των παρόχων να συμμορφωθούν με το μέτρο αυτό εξαρτάται από τη θέσπιση ορισμένων διασφαλίσεων για τους παρόχους όσον αφορά τη βιωσιμότητα, την εύλογη χρήση και τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης. Η Επιτροπή θα πρέπει να θεσπίσει τις εν λόγω διασφαλίσεις μέσω εκτελεστικής πράξης έως τις 30 Ιουνίου 2028.*
- (82) *Επιπλέον, πριν από την πλήρη σταδιακή κατάργηση των πρόσθετων τελών λιανικής για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες από την 1η Ιανουαρίου 2029 πρέπει να προηγηθεί επανεξέταση των κανόνων για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες, την οποία θα πρέπει να διενεργήσει η Επιτροπή έως τις 30 Ιουνίου 2027, κατόπιν διαβούλευσης με τον BEREC.*

- (83) Στο πλαίσιο της επανεξέτασης, η Επιτροπή, με την υποστήριξη του BEREC, θα πρέπει να εκτιμήσει τις επιπτώσεις των νέων μέτρων στους καταναλωτές και στους παρόχους, λαμβάνοντας επίσης υπόψη την εξελισσόμενη δυναμική της αγοράς. Η εκτίμηση θα πρέπει να περιλαμβάνει την εξέλιξη του κόστους χονδρικής, την τάση των τιμών λιανικής των ενδοενωσιακών επικοινωνιών, την εξέλιξη των προτιμήσεων των καταναλωτών, τις πιθανές επιπτώσεις στις εθνικές αγορές για την παροχή υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών, ιδίως στις τιμές λιανικής που χρεώνονται στους καταναλωτές, τις δυννητικές επιπτώσεις των μέτρων στα έσοδα των παρόχων, την έκταση της χρήσης, τη διαθεσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών ή τυχών λύσεων εναλλακτικών προς τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες και την εξέλιξη των τιμολογιακών προγραμμάτων όσον αφορά τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες.
- (84) Η εκτίμηση θα αποτελέσει τη βάση στην οποία θα στηριχθεί η Επιτροπή για να εκδώσει έως τις 30 Ιουνίου 2028 εκτελεστική πράξη όπου θα ορίζει τις διασφαλίσεις για τους παρόχους όσον αφορά τη βιωσιμότητα, την εύλογη χρήση και τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης. Θα μπορούσε επίσης να χρησιμεύσει ως βάση για πιθανή νομοθετική πρόταση της Επιτροπής με σκοπό την τροποποίηση των μέτρων όπως ενδεχομένως χρειαστεί.

- (85) *Για τους σκοπούς της συλλογής δεδομένων, της παρακολούθησης, της επανεξέτασης και της υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιπτώσεις των κανόνων για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες, η Επιτροπή, ο BEREC, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές και, κατά περίπτωση, άλλες ενδιαφερόμενες αρμόδιες αρχές θα πρέπει να χειρίζονται ως εμπιστευτικά τυχόν επιχειρηματικά απόρρητα και άλλες εμπιστευτικές πληροφορίες που μοιράζονται οι πάροχοι. Ωστόσο, η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρμόδιες εθνικές αρχές να μοιράζονται εγκαίρως τις πληροφορίες αυτές.*
- (86) *Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, τα μέτρα που εφαρμόζονται στις ενδοενωσιακές επικοινωνίες και θεσπίζονται με τον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να είναι χρονικώς περιορισμένα και να λήξουν στις 30 Ιουνίου 2032. Η παράταση αυτή θα πρέπει να επιτρέψει στην Επιτροπή να συλλέξει και να εξετάσει δεδομένα σχετικά με την εκτίμηση των επιπτώσεων των μέτρων, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι ευάλωτοι καταναλωτές προστατεύονται από δυννητικώς υπερβολικές τιμές για τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες. Η λήξη των μέτρων συμπίπτει με την ημερομηνία λήξης ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) 2022/612 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²⁰.*
- (87) *Για να καταστεί δυνατή η ταχεία εφαρμογή των μέτρων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αρχίσει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης,*

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

²⁰ *Κανονισμός (ΕΕ) 2022/612 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Απριλίου 2022, για την περιαγωγή σε δημόσια δίκτυα κινητών επικοινωνιών εντός της Ένωσης (ΕΕ L 115 της 13.4.2022, σ. 1).*

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός έχει ως στόχο να διευκολύνει και να ενθαρρύνει την υλοποίηση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας («ΔΠΥΧ»), προωθώντας την από κοινού χρήση υφιστάμενων υλικών υποδομών και καθιστώντας δυνατή την αποδοτικότερη ανάπτυξη νέων υλικών υποδομών, προκειμένου η υλοποίηση των εν λόγω δικτύων να πραγματοποιηθεί ταχύτερα και με χαμηλότερο κόστος.
2. Αν διάταξη του παρόντος κανονισμού αντιβαίνει σε διάταξη **της οδηγίας 2002/77/ΕΚ**, (ΕΕ) 2018/1972 ή **(ΕΕ) 2022/2555**, υπερισχύει η σχετική διάταξη των εν λόγω οδηγιών.
3. **Ο παρών κανονισμός καθορίζει ελάχιστες απαιτήσεις για την επίτευξη των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 1.** Τα κράτη μέλη μπορούν να διατηρούν ή να θεσπίζουν μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο της Ένωσης τα οποία **είναι αυστηρότερα ή λεπτομερέστερα από τις εν λόγω ελάχιστες απαιτήσεις, εφόσον τα μέτρα** εξυπηρετούν την προώθηση της από κοινού χρήσης των υφιστάμενων υλικών υποδομών ή καθιστούν δυνατή την αποδοτικότερη ανάπτυξη νέων υλικών υποδομών.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη δεν διατηρούν ούτε **θεσπίζουν τα μέτρα που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο σε σχέση με το άρθρο 3 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο στοιχεία α) έως ε), το άρθρο 3 παράγραφοι 7 και 10, το άρθρο 4 παράγραφος 7, το άρθρο 5 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο 5 παράγραφος 5, το άρθρο 6 παράγραφος 2 και το άρθρο 10 παράγραφοι 7 και 8.**

5. *Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της ευθύνης των κρατών μελών να διαφυλάσσουν την εθνική ασφάλεια και της εξουσίας τους να διαφυλάσσουν άλλες ουσιώδεις κρατικές λειτουργίες, όπως η διασφάλιση της εδαφικής ακεραιότητας του κράτους και η διατήρηση της δημόσιας τάξης.*

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, εφαρμόζονται οι ορισμοί που παρατίθενται στην οδηγία (ΕΕ) 2018/1972, ιδίως οι ορισμοί του «δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών», του «δικτύου πολύ υψηλής χωρητικότητας», του «δημόσιου δικτύου ηλεκτρονικών επικοινωνιών», του «σημείου τερματισμού δικτύου», των «συναφών ευκολιών», του «τελικού χρήστη», της «ασφάλειας δικτύων και υπηρεσιών», της «πρόσβασης» και του «φορέα εκμετάλλευσης».

Ισχύουν επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) «φορέας εκμετάλλευσης δικτύου»:
 - α) φορέας εκμετάλλευσης·
 - β) επιχείρηση που παρέχει υλική υποδομή προοριζόμενη για την παροχή:
 - ι) υπηρεσίας παραγωγής, μεταφοράς ή διανομής:
 - αερίου,
 - ηλεκτρικής ενέργειας, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου φωτισμού,

- θέρμανσης,
 - ύδρευσης, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης ή επεξεργασίας ακαθάρτων και λυμάτων, καθώς και συστημάτων αποστράγγισης·
- ii) μεταφορικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένων σιδηροδρόμων, οδών συμπεριλαμβανομένων αστικών οδών, σηράγγων, λιμένων και αερολιμένων·

2) **«οργανισμός δημοσίου δικαίου»:** ο οργανισμός που έχει όλα τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

- α) *έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος, χωρίς βιομηχανικό ή εμπορικό χαρακτήρα·*
- β) *έχει νομική προσωπικότητα·*
- γ) *χρηματοδοτείται, πλήρως ή κατά το μεγαλύτερο μέρος, από κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου ή υπόκειται στη διαχειριστική εποπτεία των αρχών ή οργανισμών αυτών· ή έχει διοικητικό, διευθυντικό ή εποπτικό συμβούλιο του οποίου περισσότερα από τα μισά μέλη διορίζονται από κρατικές, περιφερειακές ή τοπικές αρχές ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·*

3) **«φορέας του δημόσιου τομέα»:** κρατική, περιφερειακή ή τοπική αρχή, οργανισμός δημοσίου δικαίου ή ένωση αποτελούμενη από μία ή περισσότερες τέτοιες αρχές ή από έναν ή περισσότερους τέτοιους οργανισμούς δημοσίου δικαίου·

- 4) «υλική υποδομή»:
- α) κάθε στοιχείο δικτύου το οποίο προορίζεται να δεχθεί άλλα στοιχεία δικτύου χωρίς να καταστεί το ίδιο ενεργό στοιχείο του δικτύου, όπως σωληνώσεις, ιστοί, αγωγοί, θάλαμοι επιθεώρησης, φρεάτια, κυτία σύνδεσης, εγκαταστάσεις, πύργοι και στύλοι κεραιών, καθώς και κτίρια, **συμπεριλαμβανομένης της στέγης τους και τμημάτων της πρόσοψής τους**, ή οι είσοδοι κτιρίων, και κάθε άλλο πάγιο στοιχείο, συμπεριλαμβανομένων του εξοπλισμού οδών, όπως στύλοι φωτισμού, πινακίδες δρόμων, φωτεινοί σηματοδότες, διαφημιστικές πινακίδες και **σταθμοί διόδων, καθώς και των** στάσεων λεωφορείων και τραμ **και των σταθμών του μετρό και του τρένου**.
- β) όταν δεν ανήκουν σε δίκτυο και τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέα του δημόσιου τομέα: κτίρια, **συμπεριλαμβανομένης της στέγης τους και τμημάτων της πρόσοψής τους**, ή οι είσοδοι κτιρίων και κάθε άλλο πάγιο στοιχείο, συμπεριλαμβανομένων του εξοπλισμού οδών, όπως στύλοι φωτισμού, πινακίδες δρόμων, φωτεινοί σηματοδότες, διαφημιστικές πινακίδες και **σταθμοί διόδων, καθώς και των** στάσεων λεωφορείων και τραμ **και των σταθμών του μετρό και του τρένου**.

Τα καλώδια, συμπεριλαμβανομένων των ανενεργών ινών, καθώς και τα στοιχεία δικτύων που χρησιμοποιούνται για την παροχή νερού ανθρώπινης κατανάλωσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου²¹, δεν αποτελούν υλική υποδομή κατά την έννοια του παρόντος κανονισμού.

- 5) «τεχνικά έργα»: κάθε αποτέλεσμα ενός συνόλου οικοδομικών έργων ή έργων πολιτικού μηχανικού το οποίο επαρκεί καθαυτό για την εκπλήρωση μιας οικονομικής ή τεχνικής λειτουργίας και περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα στοιχεία υλικής υποδομής.

²¹ Οδηγία (ΕΕ) 2020/2184 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2020, σχετικά με την ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης (ΕΕ L 435 της 23.12.2020, σ. 1).

- 6) «ενδοκτιριακή υλική υποδομή»: υλική υποδομή ή εγκαταστάσεις στην τοποθεσία του τελικού χρήστη, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων υπό συνιδιοκτησία, που προορίζονται για την υποδοχή ενσύρματων και/ή ασύρματων δικτύων πρόσβασης, εφόσον τα εν λόγω δίκτυα πρόσβασης είναι ικανά να παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να συνδέουν το σημείο πρόσβασης κτιρίου με το σημείο τερματισμού του δικτύου·
- 7) «ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών»: καλώδια οπτικών ινών στην τοποθεσία του τελικού χρήστη, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων υπό συνιδιοκτησία, που προορίζονται για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τη σύνδεση του σημείου πρόσβασης κτιρίου με το σημείο τερματισμού του δικτύου·
- 8) «ενδοκτιριακή υλική υποδομή έτοιμη για οπτικές ίνες»: ενδοκτιριακή υλική υποδομή που προορίζεται να δεχθεί στοιχεία οπτικών ινών·
- 9) «έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας»: **τεχνικά έργα** στην τοποθεσία του τελικού χρήστη που περιλαμβάνουν δομικές μεταβολές ολόκληρης της ενδοκτιριακής υλικής υποδομής ή σημαντικού τμήματος αυτής και για τα οποία απαιτείται, **σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο**, οικοδομική άδεια·
- 10) «άδεια»: ρητή ή σιωπηρή απόφαση ή σύνολο αποφάσεων που λαμβάνονται ταυτόχρονα ή διαδοχικά από μία ή περισσότερες αρμόδιες αρχές και **απαιτούνται βάσει του εθνικού δικαίου** προκειμένου μια επιχείρηση να εκτελέσει **οικοδομικά ή τεχνικά έργα** που απαιτούνται για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ·

- 11) «σημείο πρόσβασης»: υλικό σημείο, εντός ή εκτός του κτιρίου, προσιτό σε **επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι** εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, μέσω του οποίου εξασφαλίζεται η σύνδεση με την ενδοκτιριακή υλική υποδομή που είναι έτοιμη για οπτικές ίνες·
- 12) **«δικαιώματα διέλευσης»: τα δικαιώματα που αναφέρονται στο άρθρο 43 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 και χορηγούνται σε φορέα εκμετάλλευσης για την εγκατάσταση ευκολιών σε δημόσια ή ιδιωτική ιδιοκτησία, ή πάνω ή κάτω από αυτήν με σκοπό την ανάπτυξη ΔΠΥΧ και συναφών ευκολιών.**

Άρθρο 3

Πρόσβαση σε υφιστάμενη υλική υποδομή

1. **Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου και οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής ικανοποιούν, κατόπιν γραπτής αίτησης φορέα εκμετάλλευσης, όλες τις εύλογες αιτήσεις πρόσβασης στην εν λόγω υλική υποδομή υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής ικανοποιούν όλες αυτές τις εύλογες αιτήσεις και υπό όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις. Στις εν λόγω γραπτές αιτήσεις προσδιορίζονται τα στοιχεία της υλικής υποδομής για τα οποία ζητείται πρόσβαση, συμπεριλαμβανομένου συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος. Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν λεπτομερείς απαιτήσεις σχετικά με τις διοικητικές πτυχές των αιτήσεων.**

2. *Κατόπιν αίτησης φορέα εκμετάλλευσης, τα νομικά πρόσωπα τα οποία δραστηριοποιούνται κυρίως ως μισθωτές γης ή ως κάτοχοι δικαιωμάτων, πλην δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, επί γης όπου σχεδιάζεται να εγκατασταθούν ή έχουν εγκατασταθεί ευκολίες με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ, ή τα οποία διαχειρίζονται συμβάσεις μίσθωσης για λογαριασμό ιδιοκτητών γης, και οι φορείς εκμετάλλευσης διαπραγματεύονται την πρόσβαση στη γη αυτήν καλή τη πίστει, μεταξύ άλλων και ως προς την τιμή, η οποία, κατά περίπτωση, αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο των συμβάσεων.*

Οι φορείς εκμετάλλευσης και τα νομικά πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου ενημερώνουν την εθνική ρυθμιστική αρχή για τη σύναψη συμφωνιών που επιτυγχάνονται σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνηθείσας τιμής.

Τα κράτη μέλη μπορούν να παρέχουν κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, προκειμένου να διευκολύνουν τη σύναψη τέτοιων συμφωνιών.

3. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι *οι ιδιοκτήτες ιδιωτικών εμπορικών κτιρίων που δεν τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέα εκμετάλλευσης δικτύου οφείλουν να ικανοποιούν, κατόπιν γραπτής αίτησης φορέα εκμετάλλευσης, εύλογες αιτήσεις πρόσβασης στα εν λόγω κτίρια, συμπεριλαμβανομένης της στέγης τους, με σκοπό την εγκατάσταση στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις και σε τιμή που αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς. Πριν από την υποβολή τέτοιας αίτησης από τον αιτούντα πρόσβαση, πρέπει να πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:*

α) το κτίριο βρίσκεται σε αγροτική ή απομακρυσμένη περιοχή όπως ορίζεται από τα κράτη μέλη·

- β) δεν υπάρχει διαθέσιμο ΔΠΥΧ του ίδιου τύπου — σταθερού ή κινητού — με αυτόν που ο αιτών πρόσβαση προτίθεται να αναπτύξει στην περιοχή για την οποία υποβάλλεται η αίτηση πρόσβασης και δεν υπάρχει σχέδιο ανάπτυξης τέτοιου δικτύου σύμφωνα με τις πληροφορίες που έχουν συλλεγεί μέσω του ενιαίου σημείου πληροφόρησης και είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία της αίτησης·*
- γ) δεν υπάρχει υλική υποδομή στην περιοχή για την οποία υποβάλλεται η αίτηση πρόσβασης που να τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων εκμετάλλευσης δικτύων ή φορέων του δημόσιου τομέα και να είναι τεχνικά κατάλληλη για την υποδοχή στοιχείων ΔΠΥΧ.*

Τα κράτη μέλη μπορούν να καταρτίζουν κατάλογο κατηγοριών εμπορικών κτιρίων που μπορούν να εξαιρούνται από την υποχρέωση ικανοποίησης τέτοιας αίτησης πρόσβασης, για λόγους δημόσιας ασφάλειας, άμυνας, προστασίας και υγείας. Ο κατάλογος αυτός και τα κριτήρια προς εφαρμογή για τον προσδιορισμό των εν λόγω κατηγοριών δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.

4. Κατά τον καθορισμό **■** δίκαιων και εύλογων όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, για τη χορήγηση πρόσβασης και προκειμένου να αποφεύγονται υπερβολικές τιμές, οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, τουλάχιστον τα ακόλουθα:

- α) υφιστάμενες συμβάσεις και εμπορικούς όρους και προϋποθέσεις που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης που αιτούνται πρόσβαση και φορέων εκμετάλλευσης δικτύων ή φορέων του δημόσιου τομέα που παρέχουν πρόσβαση σε υλική υποδομή·*

- β) την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι ο πάροχος πρόσβασης έχει εύλογη δυνατότητα ανάκτησης των δαπανών με τις οποίες επιβαρύνεται, προκειμένου να παρέχει πρόσβαση στην υλική υποδομή του, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών εθνικών προϋποθέσεων, **των επιχειρηματικών μοντέλων**, και τυχόν ισχύουσας τιμολογιακής διάρθρωσης για την παροχή εύλογης δυνατότητας ανάκτησης δαπανών· στην περίπτωση των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, λαμβάνονται επίσης υπόψη τυχόν διορθωτικά μέτρα που επιβάλλονται από εθνική ρυθμιστική αρχή·
- γ) **τυχόν πρόσθετες δαπάνες συντήρησης και προσαρμογής που προκύπτουν από την παροχή πρόσβασης στη σχετική υλική υποδομή·**
- δ) τον αντίκτυπο της ζητούμενης πρόσβασης στο επιχειρηματικό σχέδιο του παρόχου πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων των επενδύσεων στην υλική υποδομή στην οποία ζητείται πρόσβαση·
- ε) στην ειδική περίπτωση της πρόσβασης σε υλική υποδομή φορέων εκμετάλλευσης, **τυχόν σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες βάσει της παραγράφου 13, και ιδίως:**
- i) την οικονομική βιωσιμότητα των εν λόγω επενδύσεων με βάση το προφίλ κινδύνου τους·*
 - ii) την ανάγκη για εύλογη απόδοση της επένδυσης και για τυχόν χρονοδιάγραμμα σχετικά με την εν λόγω απόδοση της επένδυσης·*
 - iii) τυχόν επιπτώσεις της πρόσβασης στον κατάντη ανταγωνισμό και, κατά συνέπεια, στις τιμές και στην απόδοση της επένδυσης·*

- iv) τυχόν απόσβεση των πάγιων στοιχείων του δικτύου κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης πρόσβασης·*
- v) τυχόν υπόμνημα επιχειρηματικής σκοπιμότητας στο οποίο στηρίχτηκε η επένδυση κατά τον χρόνο πραγματοποίησής της, ιδίως η επένδυση στην υλική υποδομή που χρησιμοποιείται για την παροχή συνδεσιμότητας· και*
- vi) τυχόν δυνατότητα που είχε προσφερθεί προηγουμένως στον αιτούντα πρόσβαση για συνεπένδυση στην ανάπτυξη της υλικής υποδομής, κυρίως δυνάμει του άρθρου 76 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, ή για από κοινού ανάπτυξη παράλληλα με αυτή·*
- στ) κατά την εξέταση της ανάγκης των φορέων εκμετάλλευσης για εύλογη απόδοση της επένδυσης που να αντικατοπτρίζει τις σχετικές συνθήκες της αγοράς, τα διαφορετικά επιχειρηματικά μοντέλα τους, ιδίως στην περίπτωση επιχειρήσεων που παρέχουν κατά κύριο λόγο συναφείς ευκολίες και προσφέρουν υλική πρόσβαση σε περισσότερες από μία επιχειρήσεις που παρέχουν ή είναι εξουσιοδοτημένες να παρέχουν δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.*

5. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής μπορούν να αρνηθούν την παροχή πρόσβασης σε συγκεκριμένη υλική υποδομή *για έναν ή περισσότερους από τους ακόλουθους λόγους:*

- α) η υλική υποδομή στην οποία ζητείται πρόσβαση δεν είναι τεχνικώς κατάλληλη για την υποδοχή κανενός από τα στοιχεία ΔΠΥΧ που αναφέρονται στην παράγραφο I·*

- β) δεν υπάρχει διαθέσιμος χώρος για την υποδοχή των στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών που αναφέρονται στην παράγραφο *I*, μεταξύ άλλων αφού ληφθεί υπόψη η μελλοντική ανάγκη του παρόχου πρόσβασης για χώρο, η οποία αποδεικνύεται επαρκώς, *π.χ. με αναφορά σε δημοσίως διαθέσιμα επενδυτικά σχέδια ή σε εφαρμοζόμενο κατά τρόπο συνεπή ποσοστό της χωρητικότητας που προορίζεται για μελλοντικές ανάγκες σε σύγκριση με τη συνολική χωρητικότητα της υλικής υποδομής*.
- γ) *υφίστανται αιτιολογημένοι λόγοι που σχετίζονται με την προστασία, την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια υγεία*.
- δ) *υφίστανται δεόντως αιτιολογημένοι λόγοι που σχετίζονται με την ακεραιότητα και την ασφάλεια οποιουδήποτε δικτύου, ιδίως κρίσιμης εθνικής υποδομής*.
- ε) *υφίσταται δεόντως αιτιολογημένος κίνδυνος σοβαρών παρεμβολών των προγραμματισμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην παροχή άλλων υπηρεσιών μέσω της ίδιας υλικής υποδομής*.
- στ) είναι διαθέσιμα βιώσιμα εναλλακτικά μέσα *παθητικής* χονδρικής υλικής πρόσβασης σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, *κατάλληλα για την παροχή ΔΠΥΧ και προσφερόμενα υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις, τα οποία παρέχονται από τον ίδιο φορέα εκμετάλλευσης δικτύου ή, στην ειδική περίπτωση αγροτικών ή απομακρυσμένων περιοχών όπου ένα δίκτυο λειτουργεί μόνο σε επίπεδο χονδρικής και τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα, παρέχονται από τον φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου αυτού*.

6. Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής μπορούν να αρνηθούν την παροχή πρόσβασης σε συγκεκριμένη υλική υποδομή όταν υπάρχουν βιώσιμα εναλλακτικά μέσα ανοικτής χονδρικής ενεργού πρόσβασης χωρίς διακρίσεις σε ΔΠΥΧ που παρέχονται από τον ίδιο φορέα εκμετάλλευσης δικτύου ή από τον ίδιο δημόσιο φορέα, εφόσον πληρούνται αμφότεροι οι ακόλουθοι όροι:

- α) τα εν λόγω εναλλακτικά μέσα χονδρικής πρόσβασης προσφέρονται υπό δίκαιους και εύλογους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής·
- β) το έργο ανάπτυξης του αιτούντος φορέα εκμετάλλευσης αφορά την ίδια περιοχή κάλυψης και δεν υπάρχει άλλο δίκτυο οπτικών ινών που να συνδέει τις εγκαταστάσεις του τελικού χρήστη και να εξυπηρετεί την περιοχή κάλυψης.

Η παρούσα παράγραφος έχει εφαρμογή μόνο στα κράτη μέλη όπου εφαρμόζεται αυτή η δυνατότητα ή ισοδύναμη δυνατότητα άρνησης κατά την ... [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο που συνάδει με το ενωσιακό δίκαιο.

7. Σε περίπτωση άρνησης παροχής πρόσβασης, όπως αναφέρεται στις παραγράφους 5 και 6, ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου ή ο φορέας του δημόσιου τομέα που έχει την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής κοινοποιεί γραπτώς στον αιτούντα πρόσβαση τους συγκεκριμένους και λεπτομερείς λόγους της άρνησης αυτής **το αργότερο** εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης πρόσβασης, **με εξαίρεση τις εθνικές κρίσιμες υποδομές όπως ορίζονται στο εθνικό δίκαιο, για τις οποίες δεν απαιτείται η αναφορά συγκεκριμένων και λεπτομερών λόγων κατά την κοινοποίηση της άρνησης στον αιτούντα πρόσβαση.**

8. Τα κράτη μέλη μπορούν να συστήσουν **ή να ορίσουν** φορέα για τον συντονισμό των αιτήσεων πρόσβασης σε υλική υποδομή υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα, για την παροχή νομικών και τεχνικών συμβουλών μέσω της διαπραγμάτευσης όρων και προϋποθέσεων πρόσβασης και για τη διευκόλυνση της παροχής πληροφοριών μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης όπως αναφέρεται στο άρθρο 12.
9. Υλική υποδομή που υπόκειται ήδη σε υποχρεώσεις πρόσβασης επιβαλλόμενες από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με την οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 ή προκύπτουσες από την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις δεν υπόκειται στις υποχρεώσεις που ορίζονται στις παραγράφους **1, 4 και 5** για όσο διάστημα ισχύουν οι εν λόγω υποχρεώσεις πρόσβασης.
10. Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο **υλικής υποδομής** ή ορισμένων κατηγοριών υλικής υποδομής μπορούν να μην εφαρμόζουν τις παραγράφους 1, 4 και 5 στην εν λόγω υλική υποδομή ή στις εν λόγω κατηγορίες **υλικής υποδομής** για λόγους αρχιτεκτονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή **περιβαλλοντικής** αξίας ή για λόγους δημόσιας ασφάλειας, **άμυνας**, προστασίας και υγείας. Τα κράτη μέλη **ή, κατά περίπτωση, οι περιφερειακές και τοπικές αρχές** προσδιορίζουν την εν λόγω **υλική υποδομή** ή τις εν λόγω κατηγορίες **υλικής υποδομής** στην επικράτειά τους βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων. **Ο κατάλογος των κατηγοριών υλικής υποδομής και τα κριτήρια που εφαρμόζονται για τον προσδιορισμό τους** διατίθενται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.

11. Οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν το δικαίωμα να παρέχουν πρόσβαση στην υλική υποδομή τους με σκοπό την ανάπτυξη δικτύων πέραν των δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή συναφών ευκολιών.
12. ***Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3***, το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα ιδιοκτησίας του κυρίου της υλικής υποδομής στις περιπτώσεις στις οποίες ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου ή ο φορέας του δημόσιου τομέα δεν είναι ο κύριος, ούτε το δικαίωμα ιδιοκτησίας οποιουδήποτε άλλου τρίτου, όπως ιδιοκτήτες γης και ιδιωτικών ακινήτων, ***ή, κατά περίπτωση, τα δικαιώματα των μισθωτών***.
13. Κατόπιν διαβούλευσης με συμφεροντούχους, τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών και άλλα αρμόδια όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης στους σχετικούς τομείς κατά περίπτωση, ***λαμβάνοντας δε υπόψη τις καθιερωμένες αρχές και τις ιδιαίτερες συνθήκες στα διάφορα κράτη μέλη***, η Επιτροπή μπορεί, σε στενή συνεργασία με τον BEREC, να παράσχει κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 4

Διαφάνεια σχετικά με την υλική υποδομή

1. Προκειμένου να μπορεί να ζητήσει πρόσβαση σε υλική υποδομή σύμφωνα με το άρθρο 3, ο φορέας εκμετάλλευσης έχει δικαίωμα πρόσβασης, κατόπιν αιτήσεως, στις ακόλουθες ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη υλική υποδομή σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης:
 - α) τοποθεσία και όδευση με γεωαναφορά·

- β) είδος και τρέχουσα χρήση της υποδομής·
- γ) ένα σημείο επαφής.

Οι εν λόγω ελάχιστες πληροφορίες είναι **■** προσβάσιμες, υπό αναλογικούς και διαφανείς όρους που δεν εισάγουν διακρίσεις και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός **10 εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πρόσβασης στις πληροφορίες. **Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί άπαξ κατά πέντε εργάσιμες ημέρες. Οι φορείς εκμετάλλευσης που ζητούν πρόσβαση ενημερώνονται για τυχόν παράταση της προθεσμίας μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.**

Κάθε φορέας εκμετάλλευσης που ζητεί πρόσβαση σε πληροφορίες σύμφωνα με το παρόν άρθρο προσδιορίζει τη γεωγραφική περιοχή στην οποία προτίθεται να αναπτύξει στοιχεία ΔΠΥΧ ή συναφείς ευκολίες.

Η πρόσβαση στις ελάχιστες πληροφορίες μπορεί να περιορίζεται **ή να μην παρέχεται** υπό την προϋπόθεση ότι αυτό είναι αναγκαίο για την εγγύηση της ασφάλειας ορισμένων κτιρίων υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα, της ασφάλειας των δικτύων και της ακεραιότητάς τους, της εθνικής ασφάλειας, **της ασφάλειας των εθνικών κρίσιμων υποδομών**, της δημόσιας υγείας ή προστασίας ή για λόγους εμπιστευτικότητας ή επιχειρησιακού και επιχειρηματικού απορρήτου.

2. **Επιπλέον των ελάχιστων πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν πληροφορίες σχετικά με την υφιστάμενη υλική υποδομή, όπως πληροφορίες σχετικά με το επίπεδο χρήσης της υλικής υποδομής.**

3. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα καθιστούν διαθέσιμες **τουλάχιστον** τις ελάχιστες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 **και, κατά περίπτωση, τις πρόσθετες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2** μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης και σε ηλεκτρονική μορφή, καθιστούν δε αμέσως διαθέσιμη κάθε επικαιροποίηση των πληροφοριών αυτών. **Στις περιπτώσεις όπου φορείς εκμετάλλευσης δικτύων ή φορείς του δημόσιου τομέα δεν συμμορφώνονται με την παρούσα παράγραφο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ζητούν να διατεθούν σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης οι ελλείπουσες πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εντός 10 εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία παραλαβής μιας τέτοιας αίτησης, με την επιφύλαξη της δυνατότητας των κρατών μελών να επιβάλουν κυρώσεις στους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και τους φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο της υλικής υποδομής λόγω μη συμμόρφωσης με την εν λόγω υποχρέωση.**
4. **Για μεταβατική περίοδο διάρκειας όσο το δυνατόν συντομότερης και όχι μεγαλύτερης των δώδεκα μηνών, τα κράτη μέλη μπορούν να εξαιρούν δήμους με λιγότερους από 3 500 κατοίκους από την υποχρέωση που αναφέρεται στην παράγραφο 3. Τα κράτη μέλη καθορίζουν χάρτη πορείας με προθεσμίες για τη διάθεση των ελάχιστων πληροφοριών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης και σε ηλεκτρονική μορφή. Οι εξαιρέσεις και οι χάρτες πορείας αυτοί δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης. Κατά τη μεταβατική αυτή περίοδο, οι εν λόγω δήμοι μεριμνούν ώστε οι διαθέσιμες πληροφορίες να είναι προσβάσιμες στους φορείς εκμετάλλευσης.**

5. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων και οι φορείς του δημόσιου τομέα ικανοποιούν εύλογες αιτήσεις για επιτόπιες επιθεωρήσεις συγκεκριμένων στοιχείων της υλικής υποδομής τους κατόπιν ειδικής γραπτής αίτησης που υποβάλλεται από φορέα εκμετάλλευσης. Στις αιτήσεις αυτές προσδιορίζονται τα στοιχεία της υλικής υποδομής τα οποία αφορά η ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Οι επιτόπιες επιθεωρήσεις των συγκεκριμένων στοιχείων της υλικής υποδομής εγκρίνονται υπό αναλογικούς και διαφανείς όρους και χωρίς διακρίσεις εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης, με την επιφύλαξη των περιορισμών που προβλέπονται στην παράγραφο 1 τέταρτο εδάφιο. ***Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν λεπτομερείς απαιτήσεις σχετικά με τις διοικητικές πτυχές των αιτήσεων.***
6. ***Τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίζουν, βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων, τις εθνικές κρίσιμες υποδομές όπως ορίζονται στο εθνικό δίκαιο, ή τα τμήματα αυτών, που δεν υπόκεινται στις υποχρεώσεις των παραγράφων 1, 3 και 5.***
7. Οι παράγραφοι 1, 3 και 5 δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που:
- α) η υλική υποδομή δεν είναι τεχνικά κατάλληλη για την ανάπτυξη ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών·

- β) η υποχρέωση παροχής πληροφοριών σχετικά με ορισμένα υφιστάμενα *είδη* υλικής υποδομής βάσει της παραγράφου 1 πρώτο εδάφιο θα ήταν δυσανάλογη, βάσει ■ ανάλυσης κόστους-οφέλους που διενεργείται από τα κράτη μέλη και ■ διαβούλευσης με τους συμφεροντούχους· ή
- γ) *η υλική υποδομή δεν υπόκειται σε υποχρεώσεις πρόσβασης σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφος 10.*

Η αιτιολόγηση, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή τέτοιων εξαιρέσεων δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

8. Οι φορείς εκμετάλλευσης που αποκτούν πρόσβαση σε πληροφορίες δυνάμει του παρόντος άρθρου λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσουν την τήρηση της εμπιστευτικότητας καθώς και του επιχειρησιακού και επιχειρηματικού απορρήτου. *Για τον σκοπό αυτό, διατηρούν τις πληροφορίες εμπιστευτικές και τις χρησιμοποιούν μόνο για τον σκοπό της ανάπτυξης των δικτύων τους.*

Άρθρο 5

Συντονισμός τεχνικών έργων

1. *Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων έχουν το δικαίωμα να διαπραγματεύονται συμφωνίες με φορείς εκμετάλλευσης για τον συντονισμό τεχνικών έργων, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής των δαπανών, με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών.*

2. Όταν εκτελούν ή σχεδιάζουν να εκτελέσουν, κατά τρόπο άμεσο ή έμμεσο, τεχνικά έργα τα οποία χρηματοδοτούνται πλήρως ή εν μέρει με δημόσια μέσα, **οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου** ικανοποιούν υπό διαφανείς όρους και χωρίς διακρίσεις κάθε εύλογη γραπτή αίτηση συντονισμού των εν λόγω τεχνικών έργων η οποία υποβάλλεται από φορείς εκμετάλλευσης με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. **Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν λεπτομερείς απαιτήσεις σχετικά με τις διοικητικές πτυχές της αίτησης.**

Οι αιτήσεις συντονισμού τεχνικών έργων ικανοποιούνται, εφόσον πληρούνται όλες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) ο συντονισμός των τεχνικών έργων δεν συνεπάγεται μη ανακτήσιμες πρόσθετες δαπάνες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προκαλούνται λόγω πρόσθετων καθυστερήσεων, για τον φορέα εκμετάλλευσης δικτύου **ή τον έχοντα την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής φορέα του δημόσιου τομέα** ο οποίος προέβλεψε αρχικά τα εν λόγω τεχνικά έργα, με την επιφύλαξη της δυνατότητας των ενδιαφερομένων μερών να συμφωνήσουν κατανομή των δαπανών·
- β) ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου **ή ο έχων την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής φορέας του δημόσιου τομέα** που προέβλεψε αρχικά τα τεχνικά έργα διατηρεί τον έλεγχο του συντονισμού των έργων·
- γ) η αίτηση υποβάλλεται το συντομότερο δυνατόν και, όταν απαιτείται άδεια για τα τεχνικά έργα, τουλάχιστον **έναν** μήνα πριν από την υποβολή του τελικού σχεδίου στις αρχές χορήγησης αδειών.

3. *Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι οι αιτήσεις συντονισμού τεχνικών έργων από επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε επιχείρηση που τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα και παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορούν να θεωρούνται μη εύλογες, εάν τα τεχνικά έργα συμβάλλουν στην ανάπτυξη ΔΠΥΧ, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω ΔΠΥΧ βρίσκονται σε αγροτικές ή απομακρυσμένες περιοχές, τελούν υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων του δημόσιου τομέα και λειτουργούν μόνο σε επίπεδο χονδρικής.*
4. Αίτηση συντονισμού τεχνικών έργων που υποβάλλεται από επιχείρηση *η οποία παρέχει ή είναι* εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε επιχείρηση *που παρέχει ή είναι* εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών μπορεί να θεωρηθεί μη εύλογη εφόσον πληρούνται αμφότερες οι ακόλουθες προϋποθέσεις:
- α) η αίτηση αφορά περιοχή που έχει αποτελέσει αντικείμενο οποιασδήποτε εκ των ακόλουθων διαδικασιών:
- i) πρόβλεψη της εμβέλειας των ευρυζωνικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των ΔΠΥΧ, δυνάμει του άρθρου 22 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972·
 - ii) πρόσκληση για δήλωση της πρόθεσης ανάπτυξης ΔΠΥΧ, δυνάμει του άρθρου 22 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972·
 - iii) δημόσια διαβούλευση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις·

β) η αιτούσα επιχείρηση δεν εξέφρασε την πρόθεσή της να αναπτύξει ΔΠΥΧ στην περιοχή που αναφέρεται στο στοιχείο α) σε καμία από τις πλέον πρόσφατες διαδικασίες εκ των απαριθμούμενων στο εν λόγω στοιχείο που καλύπτουν την περίοδο κατά την οποία υποβάλλεται η αίτηση συντονισμού.

Εάν μια αίτηση συντονισμού θεωρηθεί μη εύλογη βάσει *του πρώτου εδαφίου*, η επιχείρηση που παρέχει ή είναι εξουσιοδοτημένη να παρέχει δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και *αρνήθηκε* τον συντονισμό τεχνικών έργων *αναπτύσσει* υλική υποδομή με επαρκή χωρητικότητα για την κάλυψη πιθανών μελλοντικών εύλογων αναγκών για πρόσβαση τρίτων.

5. *Τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίζουν, βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων, τα είδη των τεχνικών έργων που θεωρούνται* περιορισμένης εμβέλειας, π.χ. όσον αφορά την αξία, το μέγεθος ή τη διάρκεια, ή σχετίζονται με εθνική κρίσιμη υποδομή και *θα μπορούσαν να εξαιρεθούν από την υποχρέωση συντονισμού τεχνικών έργων δυνάμει της παραγράφου 2. Η αιτιολόγηση, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή εξαιρέσεων σε τέτοια είδη τεχνικών έργων δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.*

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν ότι οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν εφαρμόζουν τις παραγράφους 2 και 4 σε είδη τεχνικών έργων που σχετίζονται με εθνικές κρίσιμες υποδομές ή για λόγους εθνικής ασφάλειας που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μπορούν να αποφασίζουν να μην εφαρμόσουν τις παραγράφους 2 και 4 σε είδη έργων που χαρακτηρίζονται από τα κράτη μέλη ως περιορισμένης εμβέλειας δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

6. Έως ... [18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], κατόπιν διαβούλευσης με συμφεροντούχους, εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών και άλλα αρμόδια όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης στους σχετικούς τομείς, κατά περίπτωση, και αφού λάβει υπόψη τις καθιερωμένες αρχές και τις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε κράτους μέλους, ο BEREK, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, παρέχει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ιδίως όσον αφορά:
- α) την κατανομή των δαπανών που σχετίζονται με τον συντονισμό τεχνικών έργων όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1·
 - β) τα κριτήρια που τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών θα πρέπει να εφαρμόζουν κατά την επίλυση διαφορών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου· και
 - γ) τα κριτήρια για την εξασφάλιση επαρκούς χωρητικότητας για την κάλυψη εύλογων αναγκών στο προσεχές μέλλον σε περίπτωση άρνησης συντονισμού τεχνικών έργων δυνάμει της παραγράφου 4.

Άρθρο 6

Διαφάνεια σχετικά με προγραμματισμένα τεχνικά έργα

1. Για να καταστεί δυνατή η διαπραγμάτευση συμφωνιών σχετικά με τον συντονισμό τεχνικών έργων που αναφέρεται στο άρθρο 5, κάθε φορέας εκμετάλλευσης δικτύου και φορέας του δημόσιου τομέα που έχει την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής καθιστά διαθέσιμες σε ηλεκτρονική μορφή μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης τις ακόλουθες ελάχιστες πληροφορίες:
- α) την τοποθεσία με γεωαναφορά και το είδος των έργων·
 - β) τα στοιχεία της σχετικής υλικής υποδομής·

- γ) την προβλεπόμενη ημερομηνία έναρξης και τη διάρκεια των έργων·
- δ) την προβλεπόμενη ημερομηνία υποβολής του τελικού σχεδίου στις αρμόδιες αρχές για τη χορήγηση αδειών, κατά περίπτωση·
- ε) ένα σημείο επαφής.

Ο φορέας εκμετάλλευσης δικτύου *και ο φορέας του δημόσιου τομέα που έχει την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής διασφαλίζει ότι οι* πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο για προγραμματισμένα τεχνικά έργα σχετιζόμενα με την υλική υποδομή τους *είναι ορθές και επικαιροποιημένες και διατίθενται αμέσως, μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης*, μόλις οι πληροφορίες τεθούν στη διάθεση του φορέα εκμετάλλευσης του δικτύου *για τα τεχνικά έργα του που προβλέπονται για τους επόμενους έξι μήνες* και, σε κάθε περίπτωση και εφόσον προβλέπεται άδεια, το αργότερο *δύο* μήνες πριν από την πρώτη υποβολή της αίτησης χορήγησης άδειας στις αρμόδιες αρχές.

Οι φορείς εκμετάλλευσης έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις ελάχιστες πληροφορίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο σε ηλεκτρονική μορφή, κατόπιν δικαιολογημένης αιτήσεως, μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης, στην οποία προσδιορίζεται η περιοχή όπου ο αιτών φορέας εκμετάλλευσης προβλέπει την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών. Εντός **10 εργάσιμων ημερών** από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πρόσβασης σε πληροφορίες, οι πληροφορίες που ζητούνται καθίστανται διαθέσιμες υπό αναλογικούς και διαφανείς όρους και χωρίς διακρίσεις. **Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, η προθεσμία αυτή μπορεί να παραταθεί άπαξ κατά πέντε εργάσιμες ημέρες.** Η πρόσβαση στις ελάχιστες πληροφορίες μπορεί να περιορίζεται **ή να μην παρέχεται** μόνο όταν αυτό απαιτείται για την εγγύηση της ασφάλειας των δικτύων και της ακεραιότητάς τους, της εθνικής ασφάλειας, **της ασφάλειας των κρίσιμων υποδομών**, της δημόσιας υγείας ή προστασίας ή για λόγους εμπιστευτικότητας ή επιχειρησιακού και επιχειρηματικού απορρήτου.

2. *Τα κράτη μέλη μπορούν να προσδιορίζουν, βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων, τα είδη των τεχνικών έργων που θεωρούνται περιορισμένης εμβέλειας, π.χ. όσον αφορά την αξία, το μέγεθος ή τη διάρκεια, ή σχετίζονται με εθνική κρίσιμη υποδομή καθώς και τις καταστάσεις έκτακτης ανάγκης ή τους λόγους εθνικής ασφάλειας που θα δικαιολογούσαν απαλλαγή από την υποχρέωση διάθεσης των ελάχιστων πληροφοριών κατά την παράγραφο 1. Η αιτιολόγηση, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή εξαιρέσεων σε τέτοια είδη τεχνικών έργων δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.*

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν ότι οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων δεν εφαρμόζουν την παράγραφο 1 σε είδη τεχνικών έργων που σχετίζονται με εθνικές κρίσιμες υποδομές ή για λόγους εθνικής ασφάλειας που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Οι φορείς του δημόσιου τομέα που έχουν την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής και οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων μπορούν να αποφασίζουν να μην εφαρμόσουν την παράγραφο 1 σε πληροφορίες σχετικά με είδη τεχνικών έργων που είναι περιορισμένης εμβέλειας καθώς και για λόγους έκτακτης ανάγκης που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη δυνάμει του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Άρθρο 7

Διαδικασία χορήγησης αδειών και δικαιώματα διέλευσης

1. Οι αρμόδιες αρχές δεν περιορίζουν αδικαιολόγητα ούτε εμποδίζουν **την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ** ή συναφών ευκολιών. Τα κράτη μέλη **καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να διευκολύνουν** τη συνέπεια, ανά την εθνική επικράτεια, των κανόνων που διέπουν τους όρους και τις διαδικασίες για τη χορήγηση των αδειών και των δικαιωμάτων διέλευσης που απαιτούνται για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών.

2. Οι αρμόδιες αρχές καθιστούν διαθέσιμες, μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης σε ηλεκτρονική μορφή, όλες τις πληροφορίες σχετικά με τις εφαρμοστέες προϋποθέσεις και διαδικασίες για τη χορήγηση αδειών **και δικαιωμάτων διέλευσης, που χορηγούνται μέσω διοικητικών διαδικασιών**, μεταξύ άλλων και τυχόν πληροφορίες για τις εξαιρέσεις από ορισμένες ή όλες τις άδειες ή τα δικαιώματα διέλευσης που απαιτούνται βάσει του εθνικού ή του ενωσιακού δικαίου, **καθώς και για τους τρόπους υποβολής αιτήσεων σε ηλεκτρονική μορφή και τους τρόπους ανάκτησης πληροφοριών σχετικά με την πορεία της αίτησης.**
3. Κάθε φορέας εκμετάλλευσης έχει το δικαίωμα να υποβάλλει, μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης σε ηλεκτρονική μορφή, αιτήσεις για **όλες τις απαραίτητες άδειες ή ανανεώσεις αυτών**, ή για δικαιώματα διέλευσης, καθώς και να ανακτά πληροφορίες σχετικά με την πορεία της αίτησής του. **Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν λεπτομερείς διαδικασίες για την ανάκτηση των πληροφοριών αυτών.**
4. Οι αρμόδιες αρχές **μπορούν**, εντός 15 εργάσιμων ημερών από την παραλαβή τους, να απορρίπτουν αιτήσεις χορήγησης αδειών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διέλευσης, για τα οποία δεν έχουν καταστεί διαθέσιμες μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης οι ελάχιστες πληροφορίες δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο από τον ίδιο φορέα εκμετάλλευσης που υποβάλλει αίτηση για την εν λόγω άδεια.

5. Οι αρμόδιες αρχές χορηγούν ή αρνούνται να χορηγήσουν τις άδειες, πλην των δικαιωμάτων διέλευσης, εντός 4 μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης χορήγησης άδειας.

Οι αρμόδιες αρχές εξακριβώνουν την πληρότητα της αίτησης χορήγησης αδειών ή δικαιωμάτων διέλευσης εντός **20 εργάσιμων ημερών** από την παραλαβή της αίτησης. **■** Οι αρμόδιες αρχές **καλούν** τον αιτούντα να παράσχει τυχόν ελλείπουσες πληροφορίες εντός της περιόδου αυτής. **Η εξακρίβωση της πληρότητας της αίτησης από την αρμόδια αρχή δεν συνεπάγεται αναστολή ή διακοπή της συνολικής τετράμηνης περιόδου για την εξέταση της αίτησης χορήγησης άδειας, η οποία αρχίζει από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης.**

Το πρώτο και το δεύτερο εδάφιο ισχύουν με την επιφύλαξη άλλων ειδικών προθεσμιών ή υποχρεώσεων που προβλέπονται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και εφαρμόζονται στη διαδικασία χορήγησης άδειας, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας προσφυγής, δυνάμει του ενωσιακού δικαίου ή δυνάμει εθνικού δικαίου που συνάδει με το ενωσιακό δίκαιο **και με την επιφύλαξη κανόνων που χορηγούν στον αιτούντα πρόσθετα δικαιώματα ή στοχεύουν στην εξασφάλιση της ταχύτερης δυνατής χορήγησης αδειών.**

Τα κράτη μέλη καθορίζουν και δημοσιεύουν, εκ των προτέρων, μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης, τους λόγους για τους οποίους η αρμόδια αρχή μπορεί, σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να παρατείνει αυτεπαγγέλτως τις προθεσμίες που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου και στην παράγραφο 6.

Τυχόν παράταση είναι όσο το δυνατόν συντομότερη *και δεν υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες, εκτός από τις περιπτώσεις όπου απαιτείται η τήρηση άλλων ειδικών προθεσμιών ή υποχρεώσεων που προβλέπονται για την ορθή διεξαγωγή της διαδικασίας και εφαρμόζονται στη διαδικασία χορήγησης άδειας, συμπεριλαμβανομένης της διαδικασίας προσφυγής, δυνάμει του ενωσιακού δικαίου ή δυνάμει εθνικού δικαίου που συνάδει με το ενωσιακό δίκαιο.*

Δεν μπορεί να ζητηθεί παράταση προκειμένου να ληφθούν ελλείπουσες πληροφορίες τις οποίες η αρμόδια αρχή παρέλειψε να ζητήσει από τον αιτούντα δυνάμει του δεύτερου εδαφίου.

Η άρνηση χορήγησης άδειας ή δικαιώματος διέλευσης αιτιολογείται δεόντως με βάση αντικειμενικά, διαφανή και αναλογικά κριτήρια χωρίς διακρίσεις.

6. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 43 παράγραφος 1 στοιχείο α) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, όταν απαιτούνται δικαιώματα διέλευσης σε δημόσια ή, *κατά περίπτωση*, ιδιωτική ιδιοκτησία, ή πάνω ή κάτω από αυτήν, *με προηγούμενη εξουσιοδότηση του κυρίου ή σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο*, για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών επιπλέον των αδειών, οι αρμόδιες αρχές χορηγούν τα εν λόγω δικαιώματα διέλευσης εντός περιόδου *τεσσάρων μηνών ή της προθεσμίας που ορίζει το εθνικό δίκαιο, ανάλογα με το ποια είναι συντομότερη, από την ημερομηνία παραλαβής της πλήρους αίτησης, εκτός από περίπτωση απαλλοτρίωσης.*

7. *Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ανανεώσουν την άδεια που έχει χορηγηθεί σε φορέα εκμετάλλευσης για τεχνικά έργα αναγκαία για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών σε περίπτωση που, για αντικειμενικά αιτιολογημένους λόγους, τα τεχνικά έργα δεν ήταν δυνατόν να αρχίσουν ή να ολοκληρωθούν πριν από τη λήξη ισχύος της άδειας. Η ανανέωση της άδειας χορηγείται χωρίς πρόσθετες διαδικαστικές απαιτήσεις για τους φορείς εκμετάλλευσης.*
8. *Τα κράτη μέλη μπορούν, μεταξύ άλλων, να απαιτούν άδειες για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών σε κτίρια ή χώρους αρχιτεκτονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή περιβαλλοντικής αξίας που προστατεύονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή όταν αυτό είναι αναγκαίο για λόγους δημόσιας ασφάλειας, για λόγους ασφάλειας κρίσιμων υποδομών ή για περιβαλλοντικούς λόγους.*
9. Οι άδειες, πλην των δικαιωμάτων διέλευσης, που απαιτούνται για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών δεν υπόκεινται σε τέλη ή επιβαρύνσεις που υπερβαίνουν τις διοικητικές δαπάνες, όπως προβλέπονται, *κατ' αναλογία*, στο άρθρο 16 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.
10. *Η Επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή του παρόντος άρθρου στα κράτη μέλη. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη υποβάλλουν ανά τριετία έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την πορεία της εφαρμογής του παρόντος άρθρου και την τήρηση των όρων που τάσσονται σε αυτό.*
11. *Η διαδικασία που καθορίζεται στο παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη του άρθρου 57 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.*
12. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν περαιτέρω διατάξεις ώστε οι αρμόδιες αρχές να επιταχύνουν τη διαδικασία χορήγησης αδειών.

Άρθρο 8

Απουσία απόφασης επί της αίτησης χορήγησης άδειας

- 1. Απουσία απόφασης της αρμόδιας αρχής εντός της εφαρμοστέας προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 7 παράγραφος 5, η άδεια θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί με τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας.*

Το πρώτο εδάφιο εφαρμόζεται υπό την προϋπόθεση ότι η διαδικασία χορήγησης άδειας δεν αφορά δικαιώματα διέλευσης. Κατόπιν αίτησης, ο φορέας εκμετάλλευσης ή οποιοδήποτε θιγόμενο μέρος δικαιούται να λάβει γραπτή επιβεβαίωση από την αρμόδια αρχή ότι, εφόσον συντρέχει περίπτωση, η άδεια έχει χορηγηθεί σιωπηρώς.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οποιοδήποτε θιγόμενο τρίτο μέρος να έχει το δικαίωμα να παρέμβει στη διοικητική διαδικασία και να προσβάλει την απόφαση χορήγησης της άδειας.

- 2. Τα κράτη μέλη μπορούν να παρεκκλίνουν από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου σε περίπτωση που είναι διαθέσιμο τουλάχιστον ένα από τα ακόλουθα μέσα έννομης προστασίας για τη σχετική διαδικασία χορήγησης άδειας:*

α) ο φορέας εκμετάλλευσης που υπέστη ζημία επειδή η αρμόδια αρχή δεν τήρησε την εφαρμοστέα προθεσμία που ορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 δικαιούται να αξιώσει ανόρθωση της ζημίας, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο·

β) ο φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να προσφύγει για την υπόθεση σε δικαστήριο ή εποπτεύουσα αρχή.

3. Σε περίπτωση παρέκκλισης δυνάμει της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει ότι, κατά τη λήξη της προθεσμίας που ορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 5 και με την επιφύλαξη του δικαιώματος του φορέα εκμετάλλευσης να αναζητήσει αμέσως έννομη προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, η αρμόδια αρχή ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας που καθορίζεται από το εν λόγω κράτος μέλος καλεί τον αιτούντα σε συνάντηση, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, κατόπιν αίτησης του φορέα εκμετάλλευσης ή αυτεπαγγέλτως, προκειμένου να διευκολυνθεί η έκδοση απόφασης σχετικά με την αίτηση χορήγησης άδειας. Η συνάντηση συγκαλείται από την αρμόδια αρχή εντός δύο μηνών από την υποβολή της αίτησης. Χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση μετά τη συνάντηση, η αρμόδια αρχή παρέχει γραπτό απολογισμό της συζήτησης, στον οποίο περιλαμβάνει τις απόψεις των εμπλεκόμενων μερών και αναφέρει στον φορέα εκμετάλλευσης την ημερομηνία κατά την οποία πρόκειται να εκδοθεί απόφαση σχετικά με την αίτηση χορήγησης άδειας.

Άρθρο 9

Απαλλαγές από τις διαδικασίες χορήγησης άδειας

1. Τεχνικά έργα που συνίστανται σε οποιοδήποτε από τα ακόλουθα δεν υπόκεινται σε διαδικασία χορήγησης άδειας κατά την έννοια του άρθρου 7, εκτός εάν η εν λόγω άδεια απαιτείται σύμφωνα με άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης:
- α) έργα επισκευής και συντήρησης που είναι περιορισμένης εμβέλειας, π.χ. όσον αφορά την αξία, το μέγεθος, τον αντίκτυπο και τη διάρκεια·
 - β) περιορισμένες τεχνικές αναβαθμίσεις υφιστάμενων έργων ή εγκαταστάσεων, με περιορισμένο αντίκτυπο·
 - γ) μικρής κλίμακας τεχνικά έργα που είναι περιορισμένης εμβέλειας, π.χ. όσον αφορά την αξία, το μέγεθος, τον αντίκτυπο ή τη διάρκεια, και απαιτούνται για την ανάπτυξη ΔΠΥΧ.

2. *Για δεόντως αιτιολογημένους και αναλογικούς λόγους, τα κράτη μέλη προσδιορίζουν τα είδη τεχνικών έργων στα οποία εφαρμόζεται η παράγραφος 1. Οι πληροφορίες σχετικά με τα εν λόγω είδη τεχνικών έργων δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης.*
3. *Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 και τηρουμένης της διαδικασίας που ορίζεται στην παράγραφο 2, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαιτούν άδειες για την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ ή συναφών ευκολιών στις ακόλουθες περιπτώσεις:*
- α) για υλική υποδομή ή ορισμένες κατηγορίες υλικής υποδομής για λόγους αρχιτεκτονικής, ιστορικής, θρησκευτικής ή περιβαλλοντικής αξίας ή για λόγους που προστατεύονται άλλως σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο· ή*
 - β) όταν είναι αναγκαίο για λόγους δημόσιας ασφάλειας, άμυνας ή προστασίας, για περιβαλλοντικούς λόγους, για λόγους δημόσιας υγείας ή για την προστασία της ασφάλειας κρίσιμων υποδομών.*
4. *Τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτούν από τους φορείς εκμετάλλευσης που σχεδιάζουν να εκτελέσουν τεχνικά έργα καλυπτόμενα από το παρόν άρθρο να κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές, πριν από την έναρξη των έργων, την πρόθεσή τους να αρχίσουν τα τεχνικά έργα.*

Η κοινοποίηση αυτή συνεπάγεται μόνο δήλωση του φορέα εκμετάλλευσης σχετικά με την πρόθεσή του να αρχίσει τα τεχνικά έργα και υποβολή των ελάχιστων πληροφοριών που απαιτούνται για να μπορέσουν οι αρμόδιες αρχές να εκτιμήσουν αν τα έργα αυτά καλύπτονται από την παρέκκλιση που ορίζεται στην παράγραφο 3. Στις ελάχιστες αυτές πληροφορίες περιλαμβάνονται τουλάχιστον η ημερομηνία κατά την οποία αναμένεται η έναρξη των τεχνικών έργων, η διάρκειά τους, τα στοιχεία επικοινωνίας του προσώπου που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των έργων και η περιοχή την οποία αφορούν τα έργα.

Άρθρο 10

Ενδοκτιριακή υλική υποδομή και καλωδίωση οπτικών ινών

1. **Όλα τα νεόδμητα κτίρια και τα κτίρια όπου εκτελούνται έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας**, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων υπό συνιδιοκτησία, για τα οποία έχουν υποβληθεί αιτήσεις οικοδομικής άδειας μετά την ... [21 μήνες από την **ημερομηνία** έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], εξοπλίζονται με ενδοκτιριακή υλική υποδομή έτοιμη για οπτικές ίνες **και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών, συμπεριλαμβανομένων συνδέσεων έως το υλικό σημείο στο οποίο ο τελικός χρήστης συνδέεται με το δημόσιο δίκτυο.**
2. Όλες οι νεόδμητες πολυκατοικίες ή οι πολυκατοικίες όπου εκτελούνται έργα ανακαίνισης μεγάλης κλίμακας για τα οποία έχουν υποβληθεί αιτήσεις οικοδομικής άδειας μετά την ... [21 μήνες από την **ημερομηνία** έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού] εξοπλίζονται με σημείο πρόσβασης.
3. **Έως ... [21 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], όλα τα κτίρια**, συμπεριλαμβανομένων των υπό συνιδιοκτησία στοιχείων τους, τα οποία υποβάλλονται σε ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 10) της οδηγίας 2010/31/ΕΕ, εξοπλίζονται με ενδοκτιριακή υλική υποδομή έτοιμη για οπτικές ίνες και ενδοκτιριακή καλωδίωση οπτικών ινών, **συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων έως το υλικό σημείο όπου ο τελικός χρήστης συνδέεται στο δημόσιο δίκτυο, εάν αυτό δεν αυξάνει δυσανάλογα το κόστος των έργων ανακαίνισης και είναι τεχνικώς εφικτό.** Όλες οι πολυκατοικίες που υποβάλλονται σε τέτοιου είδους ανακαίνιση μεγάλης κλίμακας εξοπλίζονται επίσης με σημείο πρόσβασης.

4. Έως ... [18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], τα κράτη μέλη, **σε διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη και με βάση τις βέλτιστες πρακτικές του κλάδου**, εγκρίνουν τα σχετικά πρότυπα ή τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την εφαρμογή των παραγράφων 1, 2 και 3. Τα πρότυπα ή οι τεχνικές προδιαγραφές αυτές **επιτρέπουν εύκολα τις συνήθεις δραστηριότητες συντήρησης των ειδικών καλωδιώσεων οπτικών ινών που χρησιμοποιεί κάθε φορέας εκμετάλλευσης για την παροχή υπηρεσιών ΔΠΥΧ και καθορίζουν τουλάχιστον:**
- α) τις προδιαγραφές του σημείου πρόσβασης κτιρίου και τις προδιαγραφές της διεπαφής οπτικών ινών·
 - β) τις προδιαγραφές των καλωδίων·
 - γ) τις προδιαγραφές των πριζών·
 - δ) τις προδιαγραφές των **σωληνώσεων** ή των μικροαγωγών·
 - ε) τις τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την αποφυγή παρεμβολών στην ηλεκτρική καλωδίωση·
 - στ) την ελάχιστη ακτίνα καμπυλότητας·
 - ζ) **τις τεχνικές προδιαγραφές για την εγκατάσταση καλωδίωσης.**

5. Τα κράτη μέλη **διασφαλίζουν** τη συμμόρφωση με τα πρότυπα ή τις τεχνικές προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 4. **Για να αποδείξουν τη συμμόρφωση αυτή, τα κράτη μέλη θεσπίζουν διαδικασίες στις οποίες θα μπορούσε να περιλαμβάνεται η επιτόπια επιθεώρηση των κτιρίων ή αντιπροσωπευτικού δείγματος αυτών.**
6. Τα κτίρια που είναι εξοπλισμένα σύμφωνα με το παρόν άρθρο είναι επιλέξιμα, **σε προαιρετική βάση και σύμφωνα με τις διαδικασίες που θεσπίζουν τα κράτη μέλη, για να λάβουν σήμα «έτοιμο για οπτική ίνα», σε περίπτωση που τα κράτη μέλη έχουν επιλέξει να καθιερώσουν τέτοιο σήμα.**
7. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 δεν εφαρμόζονται σε ορισμένες κατηγορίες κτιρίων ■ σε περίπτωση που η συμμόρφωση με τις εν λόγω παραγράφους είναι δυσανάλογη, ■ από άποψη κόστους για τους μεμονωμένους κυρίους ή τους συγκυρίους βάσει αντικειμενικών στοιχείων. **Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν αυτές τις κατηγορίες κτιρίων βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων.**
8. **Τα κράτη μέλη προσδιορίζουν, βάσει δεόντως αιτιολογημένων και αναλογικών λόγων, τα είδη κτιρίων, όπως ειδικές κατηγορίες μνημείων, ιστορικά κτίρια, στρατιωτικά κτίρια και κτίρια χρησιμοποιούμενα για σκοπούς εθνικής ασφάλειας, όπως ορίζονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, τα οποία απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 ή στα οποία εφαρμόζονται οι υποχρεώσεις αυτές με κατάλληλες τεχνικές προσαρμογές.** Οι πληροφορίες σχετικά με αυτές τις κατηγορίες κτιρίων δημοσιεύονται μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης ■ .

Άρθρο 11

Πρόσβαση σε ενδοκτιριακή υλική υποδομή

1. Τηρουμένης της παραγράφου 3 **και με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων ιδιοκτησίας, κάθε πάροχος δημόσιων δικτύων** ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει το δικαίωμα να υλοποιεί το δίκτυό του με δικές του δαπάνες μέχρι το σημείο πρόσβασης.
2. Τηρουμένης της παραγράφου 3, κάθε πάροχος **δημόσιων δικτύων** ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει δικαίωμα πρόσβασης σε τυχόν υφιστάμενη ενδοκτιριακή υλική υποδομή με σκοπό την ανάπτυξη στοιχείων ΔΠΥΧ, εάν η κατασκευή δεύτερης υποδομής είναι τεχνικά ανέφικτη ή οικονομικά μη αποδοτική.
3. Κάθε κάτοχος δικαιώματος χρήσης του σημείου πρόσβασης και της ενδοκτιριακής υλικής υποδομής ικανοποιεί όλες τις εύλογες **γραπτές** αιτήσεις πρόσβασης στο σημείο πρόσβασης και στην ενδοκτιριακή υλική υποδομή οι οποίες υποβάλλονται από παρόχους δημόσιων δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών υπό δίκαιους, **εύλογους** και χωρίς διακρίσεις όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, κατά περίπτωση. **Τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν λεπτομερείς απαιτήσεις σχετικά με τις διοικητικές πτυχές της αίτησης.**

4. Ελλείψει διαθέσιμης ενδοκτιριακής υλικής υποδομής έτοιμης για οπτικές ίνες, **κάθε πάροχος δημόσιων δικτύων** ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει το δικαίωμα τερματισμού του δικτύου του στον χώρο του συνδρομητή, εφόσον συμφωνεί **ο κύριος και/ή ο συνδρομητής, σύμφωνα με το εθνικό δίκτυο, χρησιμοποιώντας την υφιστάμενη ενδοκτιριακή υλική υποδομή στον βαθμό που είναι διαθέσιμη και προσβάσιμη σύμφωνα με την παράγραφο 3**, και υπό την προϋπόθεση ότι ελαχιστοποιεί τις επιπτώσεις στην ιδιωτική ιδιοκτησία τρίτων.
5. Το παρόν άρθρο δεν θίγει το δικαίωμα ιδιοκτησίας του κυρίου του σημείου πρόσβασης ή της ενδοκτιριακής υλικής υποδομής σε περίπτωση που ο κάτοχος δικαιώματος χρήσης της υποδομής ή του σημείου πρόσβασης αυτού δεν είναι ο κύριός τους, ούτε το δικαίωμα ιδιοκτησίας άλλων τρίτων, όπως ιδιοκτητών γης και κτιρίων.
6. **Έως ... [18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού],** κατόπιν διαβούλευσης με συμφεροντούχους, εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών και άλλα αρμόδια όργανα ή οργανισμούς της Ένωσης στους σχετικούς τομείς κατά περίπτωση, **και λαμβάνοντας υπόψη τις καθιερωμένες αρχές και τις ιδιαίτερες συνθήκες στα διάφορα κράτη μέλη, ο BEREC, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης στην ενδοκτιριακή υλική υποδομή, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή δίκαιων και εύλογων όρων και προϋποθέσεων, καθώς και σχετικά με τα κριτήρια που πρέπει να ακολουθούν τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών κατά την επίλυση διαφορών.**

Άρθρο 12

Ψηφιοποίηση των ενιαίων σημείων πληροφόρησης

1. Τα ενιαία σημεία πληροφόρησης καθιστούν διαθέσιμα κατάλληλα ψηφιακά εργαλεία, π.χ. με τη μορφή διαδικτυακών πυλών, **βάσεων δεδομένων**, ψηφιακών πλατφορμών ή ψηφιακών εφαρμογών, ώστε να καθίσταται δυνατή η επιγραμμική άσκηση όλων των δικαιωμάτων και η συμμόρφωση με όλες τις υποχρεώσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό.
2. Τα κράτη μέλη μπορούν να διασυνδέουν ή να ενοποιούν πλήρως ή εν μέρει διάφορα **υφιστάμενα ή νέα** ψηφιακά εργαλεία υποστήριξης των ενιαίων σημείων πληροφόρησης που αναφέρονται στην παράγραφο 1, κατά περίπτωση, **προκειμένου να αποφεύγεται η χρήση αλληλεπικαλυπτόμενων ψηφιακών εργαλείων**.
3. Τα κράτη μέλη ορίζουν ένα ενιαίο εθνικό ψηφιακό σημείο εισόδου, το οποίο αποτελείται από κοινή διεπαφή χρήστη, ώστε να εξασφαλίζεται η απρόσκοπτη πρόσβαση στα ψηφιοποιημένα ενιαία σημεία πληροφόρησης.
4. **Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν επαρκείς τεχνικούς, χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους για την υποστήριξη της υλοποίησης και της ψηφιοποίησης των ενιαίων σημείων πληροφόρησης.**

Άρθρο 13

Επίλυση διαφορών

1. Με την επιφύλαξη της δυνατότητας προσφυγής σε δικαστήριο, κάθε μέρος έχει το δικαίωμα να προσφύγει στο αρμόδιο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 14 για διαφορά η οποία μπορεί να ανακύψει:
- α) σε περίπτωση άρνησης χορήγησης πρόσβασης σε υφιστάμενη υποδομή ή σε περίπτωση που δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία για συγκεκριμένους όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης πρόσβασης βάσει του άρθρου 3·
 - β) σε σχέση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 4 και 6, μεταξύ άλλων όταν οι ζητούμενες πληροφορίες δεν παρέχονται εντός **των εφαρμοστέων προθεσμιών**·
 - γ) σε περίπτωση που δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία για τον συντονισμό τεχνικών έργων δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της επίσημης αίτησης συντονισμού τεχνικών έργων· ή
 - δ) σε περίπτωση που δεν έχει επιτευχθεί συμφωνία για την πρόσβαση σε ενδοκτιριακή υλική υποδομή που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 2 ή 3 εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της επίσημης αίτησης πρόσβασης.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι, σε περίπτωση διαφορών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και δ), εάν η οντότητα από την οποία ζήτησε πρόσβαση ο φορέας εκμετάλλευσης είναι ταυτόχρονα η οντότητα που δικαιούται να χορηγήσει το δικαίωμα διέλευσης στην ιδιοκτησία πάνω στην οποία, εντός της οποίας ή κάτω από την οποία βρίσκεται το υποκείμενο της αίτησης πρόσβασης, το αρμόδιο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών μπορεί επίσης να επιλύει τις διαφορές σχετικά με το δικαίωμα διέλευσης.

2. Λαμβάνοντας πλήρως υπόψη την αρχή της αναλογικότητας και τις αρχές που καθορίζονται στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής **ή στις κατευθυντήριες γραμμές του BEREC**, το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς:
- α) εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης επίλυσης διαφορών, όσον αφορά διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α)·
 - β) εντός ενός μηνός από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης επίλυσης διαφορών, όσον αφορά διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β), γ) και δ).

Οι προθεσμίες αυτές μπορούν να παραταθούν μόνο σε **δεόντως αιτιολογημένες** εξαιρετικές περιπτώσεις.

3. Όσον αφορά διαφορές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α), γ) και δ), η απόφαση του εθνικού οργάνου επίλυσης διαφορών μπορεί να συνίσταται στον καθορισμό δίκαιων και εύλογων όρων και προϋποθέσεων, συμπεριλαμβανομένης της τιμής, κατά περίπτωση.

4. **Τα όργανα επίλυσης διαφορών δημοσιεύουν τις αποφάσεις τους, τηρώντας παράλληλα τις αρχές της εμπιστευτικότητας και της προστασίας του επιχειρηματικού απορρήτου. Το ενιαίο σημείο πληροφόρησης διασφαλίζει την πρόσβαση στις αποφάσεις που δημοσιεύονται από τα όργανα επίλυσης διαφορών.**

Όταν η διαφορά αφορά την πρόσβαση στην υποδομή φορέα εκμετάλλευσης και το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών είναι η εθνική ρυθμιστική αρχή, λαμβάνονται υπόψη, κατά περίπτωση, οι στόχοι του άρθρου 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972.

5. Το **παρόν** άρθρο συμπληρώνει και δεν θίγει τα ένδικα μέσα και τις διαδικασίες που συνάδουν με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 14

Αρμόδια όργανα

1. Τα κράτη μέλη συγκροτούν ή ορίζουν ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα για την εκτέλεση των καθηκόντων που ανατίθενται στο εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 1 («εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών»).
2. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών είναι νομικά διακριτό και λειτουργικά ανεξάρτητο από κάθε φορέα εκμετάλλευσης δικτύου και κάθε φορέα του δημόσιου τομέα έχοντα την κυριότητα ή τον έλεγχο υλικής υποδομής που εμπλέκεται στη διαφορά. Τα κράτη μέλη που διατηρούν την κυριότητα ή τον έλεγχο φορέων εκμετάλλευσης δικτύων διασφαλίζουν τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό των καθηκόντων που σχετίζονται με τις εθνικές διαδικασίες επίλυσης διαφορών και εκείνων του ενιαίου σημείου πληροφόρησης από τις δραστηριότητες που συνδέονται με την κυριότητα ή τον έλεγχο.

Τα εθνικά όργανα επίλυσης διαφορών ενεργούν ανεξάρτητα και αντικειμενικά και δεν ζητούν ούτε λαμβάνουν οδηγίες από κανέναν άλλο φορέα, όταν αποφασίζουν επί των διαφορών που τους υποβάλλονται. Αυτό δεν εμποδίζει την εποπτεία σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο. Μόνο τα αρμόδια όργανα προσφυγής έχουν την εξουσία να αναστέλλουν ή να ακυρώνουν αποφάσεις των εθνικών οργάνων επίλυσης διαφορών.

3. Το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών μπορεί να επιβάλλει τέλη για την κάλυψη του κόστους εκτέλεσης των καθηκόντων που του έχουν ανατεθεί.
4. Όλα τα μέρη που εμπλέκονται στη διαφορά συνεργάζονται πλήρως με το εθνικό όργανο επίλυσης διαφορών.
5. Τα καθήκοντα ενιαίου σημείου πληροφόρησης που αναφέρονται στα άρθρα 3 έως 10 και στα άρθρα 12 και 13 ασκούνται από ένα ή περισσότερα αρμόδια όργανα που ορίζονται από τα κράτη μέλη σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, κατά περίπτωση. Για την κάλυψη του κόστους εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών, μπορούν να επιβάλλονται τέλη για τη χρήση των ενιαίων σημείων πληροφόρησης.
6. Η παράγραφος 2 *πρώτο εδάφιο* εφαρμόζεται *κατ' αναλογία* στα αρμόδια όργανα που εκτελούν τα καθήκοντα ενιαίου σημείου πληροφόρησης.
7. Τα αρμόδια όργανα ασκούν τις εξουσίες τους κατά τρόπο αμερόληπτο, διαφανή και έγκαιρο. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα εν λόγω όργανα να διαθέτουν επαρκείς τεχνικούς, χρηματοδοτικούς και ανθρώπινους πόρους για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί.
8. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τα καθήκοντα τα οποία πρέπει να αναλάβει κάθε αρμόδιο όργανο μέσω ενιαίου σημείου πληροφόρησης, ιδίως όταν τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται σε περισσότερα του ενός αρμόδια όργανα ή σε περίπτωση μεταβολής των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί. Κατά περίπτωση, τα αρμόδια όργανα διαβουλεύονται και συνεργάζονται μεταξύ τους σε θέματα κοινού ενδιαφέροντος.

9. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα στοιχεία κάθε οργάνου αρμόδιου, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για την εκτέλεση καθήκοντος δυνάμει του παρόντος κανονισμού, **και τις αντίστοιχες αρμοδιότητές του**, καθώς και κάθε ενδεχόμενη μεταβολή τους, πριν από την έναρξη ισχύος του ορισμού ή της μεταβολής.
10. Κάθε απόφαση που λαμβάνεται από αρμόδιο όργανο υπόκειται σε προσφυγή, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ενώπιον πλήρως ανεξάρτητου οργάνου προσφυγής, συμπεριλαμβανομένου δικαιοδοτικού οργάνου. Το άρθρο 31 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, σε κάθε προσφυγή δυνάμει της παρούσας παραγράφου.
- Το δικαίωμα προσφυγής σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο δεν θίγει το δικαίωμα των μερών να υποβάλλουν την εκάστοτε διαφορά στο αρμόδιο εθνικό δικαστήριο.

Άρθρο 15

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν κανόνες για τις κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις παράβασης του παρόντος κανονισμού και οποιασδήποτε δεσμευτικής απόφασης εκδίδεται δυνάμει του παρόντος κανονισμού από τα αρμόδια όργανα που αναφέρονται στο άρθρο 14, λαμβάνουν δε κάθε αναγκαίο μέτρο για να διασφαλίζεται η εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις είναι κατάλληλες, αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 16

Υποβολή έκθεσης και παρακολούθηση

1. Έως... [τέσσερα έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση περιλαμβάνει συνοπτική περιγραφή των επιπτώσεων των μέτρων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό και εκτίμηση της προόδου που έχει σημειωθεί προς την επίτευξη των στόχων του, αναφέροντας, μεταξύ άλλων, αν και πώς ο παρών κανονισμός θα μπορούσε να συμβάλει περαιτέρω στην επίτευξη των στόχων συνδεσιμότητας που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481.

Η έκθεση περιλαμβάνει εξελίξεις σχετιζόμενες με το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού που έχουν δνητικές επιπτώσεις στην πρόοδο προς την ταχεία και εκτεταμένη ανάπτυξη ΔΠΥΧ σε αγροτικές, νησιωτικές και απομακρυσμένες περιοχές, όπως νησιά και ορεινές και αραιοκατοικημένες περιοχές, καθώς και στην εξέλιξη της αγοράς υποδομών πύργων και στην υιοθέτηση διαφόρων λύσεων οπισθόζευξης, συμπεριλαμβανομένης της δορυφορικής οπισθόζευξης σε ψηφιακή συνδεσιμότητα υψηλής ταχύτητας.

2. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή μπορεί να ζητεί πληροφορίες από τα κράτη μέλη, οι οποίες υποβάλλονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση. Ειδικότερα, έως ... [18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού], τα κράτη μέλη, σε στενή συνεργασία με την Επιτροπή, μέσω της επιτροπής επικοινωνιών που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 118 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972, καθορίζουν δείκτες για την κατάλληλη παρακολούθηση της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και του μηχανισμού για τη διασφάλιση της περιοδικής συλλογής δεδομένων και της υποβολής σχετικών εκθέσεων στην Επιτροπή.

Άρθρο 17

Τροποποιήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2120

Ο κανονισμός (ΕΕ) 2015/2120 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 2, προστίθενται τα ακόλουθα σημεία:

«5) «υπηρεσία διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών»: υπηρεσία διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 7) της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·*

- 6) «εγχώριες επικοινωνίες»: κάθε υπηρεσία διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών που ξεκινά από το κράτος μέλος του εγχώριου παρόχου του καταναλωτή και καταλήγει σε οποιονδήποτε αριθμό σταθερού ή κινητού τηλεφώνου του εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης του ίδιου κράτους μέλους·
- 7) «ενδοενωσιακές επικοινωνίες»: κάθε υπηρεσία διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών που ξεκινά από το κράτος μέλος του εγχώριου παρόχου του καταναλωτή και καταλήγει σε οποιονδήποτε αριθμό σταθερού ή κινητού τηλεφώνου του εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης άλλου κράτους μέλους.

* *Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).*».

2) Στο άρθρο 5α, προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

- «7. Από την 1η Ιανουαρίου 2029, οι πάροχοι δεν εφαρμόζουν διαφορετικές τιμές λιανικής στους καταναλωτές για τις εγχώριες επικοινωνίες και τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες, υπό την προϋπόθεση ότι θεσπίζονται τεχνικοί κανόνες για διασφάλισης όπως η βιωσιμότητα, η εύλογη χρήση και τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης. Έως τις 30 Ιουνίου 2028, η Επιτροπή εκδίδει, κατόπιν διαβούλευσης με τον BEREC, εκτελεστική πράξη όπου ορίζονται οι τεχνικοί αυτοί κανόνες σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που αναφέρεται στο άρθρο 5β.

8. Από την 1η Ιανουαρίου 2025, οι πάροχοι μπορούν σε προαιρετική βάση να συμμορφώνονται με την υποχρέωση να μην εφαρμόζουν διαφορετικές τιμές λιανικής, όπως αυτή ορίζεται στην παράγραφο 7. Οι εν λόγω πάροχοι απαλλάσσονται από τις υποχρεώσεις της παραγράφου 1, τηρουμένης πολιτικής εύλογης χρήσης, προκειμένου να αποφέρουν νωρίτερα στους καταναλωτές τα οφέλη των ίσων τιμών λιανικής για τις εγχώριες και τις ενδοενοσιακές επικοινωνίες. Για τον σκοπό αυτόν, η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη για την εύλογη χρήση, με βάση τα συνήθη μοτίβα χρήσης, και τα μέτρα καταπολέμησης της απάτης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2024, κατόπιν διαβούλευσης με τον BEREC. Η εν λόγω εκτελεστική πράξη εκδίδεται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης στην οποία παραπέμπει το άρθρο 5β παράγραφος 2.
9. Έως τις 30 Ιουνίου 2027, κατόπιν διαβούλευσης με τον BEREC, η Επιτροπή επανεξετάζει το παρόν άρθρο και, με βάση την εκτίμηση των επιπτώσεών του, μπορεί, κατά περίπτωση, να αποφασίσει να υποβάλει νομοθετική πρόταση για την τροποποίησή του.
10. Η εκτίμηση που αναφέρεται στην παράγραφο 9 περιλαμβάνει:
- α) την εξέλιξη του κόστους χονδρικής που σχετίζεται με την παροχή ενδοενοσιακών επικοινωνιών·
 - β) την εξέλιξη του ανταγωνισμού στην αγορά για την παροχή υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών και την τάση των τιμών λιανικής των ενδοενοσιακών επικοινωνιών εντός των διαφόρων κρατών μελών·

- γ) την εξέλιξη των προτιμήσεων των καταναλωτών και την επιλογή ειδικών προσφορών και πακέτων που δεν χρεώνονται με βάση την πραγματική κατανάλωση ενδοενωσιακών επικοινωνιών·
- δ) τις πιθανές επιπτώσεις στις εθνικές αγορές για την παροχή υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών βάσει αριθμών και ιδίως στις τιμές λιανικής που χρεώνονται στους καταναλωτές γενικότερα, λαμβανομένου υπόψη του κόστους παροχής ενδοενωσιακών επικοινωνιών, και τις δυνητικές επιπτώσεις των μέτρων στα έσοδα για τους παρόχους και, ει δυνατόν, στην επενδυτική ικανότητα των παρόχων, ενόψει ιδίως της μελλοντικής υλοποίησης δικτύων σύμφωνα με τους στόχους για τη συνδεσιμότητα που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ) 2022/2481, όπου ήδη δεν εφαρμόζονται πρόσθετα τέλη για ενδοενωσιακές επικοινωνίες·
- ε) την έκταση της χρήσης, τη διαθεσιμότητα και την ανταγωνιστικότητα των υπηρεσιών διαπροσωπικών επικοινωνιών ανεξαρτήτως αριθμών ή τυχόν λύσεων εναλλακτικών προς τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες·
- στ) την εξέλιξη των τιμολογιακών προγραμμάτων όσον αφορά τις ενδοενωσιακές επικοινωνίες, και ιδίως τον βαθμό στον οποίο η εφαρμογή των μέτρων που προβλέπονται στην παράγραφο 8 έχει παραγάγει αποτελέσματα προς την κατεύθυνση της εξάλειψης των διαφορών στις τιμές λιανικής για τους καταναλωτές μεταξύ εγχώριων και ενδοενωσιακών επικοινωνιών.

11. Για τη διενέργεια της εκτίμησης που αναφέρεται στην παράγραφο 9, ο BEREC συλλέγει σχετικές πληροφορίες από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές σε τακτική βάση. Κατά περίπτωση, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν να παρέχουν τα δεδομένα αυτά σε συντονισμό με άλλες αρμόδιες αρχές. Τα δεδομένα που συλλέγονται από τον BEREC δυνάμει της παρούσας παραγράφου κοινοποιούνται στην Επιτροπή τουλάχιστον άπαξ ετησίως. Η Επιτροπή τα δημοσιοποιεί. Για να διασφαλιστεί ότι ο BEREC μπορεί να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του βάσει της παρούσας παραγράφου, οι πάροχοι υποχρεούνται να συνεργάζονται παρέχοντας τα ζητούμενα δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των εμπιστευτικών δεδομένων, στις αρμόδιες εθνικές αρχές.».

3) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 5β

Διαδικασία επιτροπής

1. Για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της βάσει του άρθρου 5α του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή επικοινωνιών που έχει συσταθεί με το άρθρο 118 παράγραφος 1 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1972. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στο παρόν άρθρο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.».

4) Στο άρθρο 10 παράγραφος 5, η ημερομηνία «14 Μαΐου 2024» αντικαθίσταται από την ημερομηνία «30 Ιουνίου 2032».

Άρθρο 18
Κατάργηση

1. Η οδηγία 2014/61/ΕΕ καταργείται *από την ... [ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού]*.
2. *Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, όταν οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού που αντικαθιστούν τις διατάξεις της οδηγίας 2014/61/ΕΕ εφαρμόζονται από μεταγενέστερη ημερομηνία, οι ακόλουθες αντίστοιχες διατάξεις της εν λόγω οδηγίας παραμένουν σε ισχύ μέχρι την ίδια αυτή ημερομηνία, όπως ορίζεται κατωτέρω:*
 - α) το άρθρο 4 παράγραφοι 2 και 3, το άρθρο 4 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος, το άρθρο 6 παράγραφοι 1, 2, 3 και 5 και το άρθρο 7 παράγραφοι 1 και 2 της εν λόγω οδηγίας παραμένουν σε ισχύ έως ... [24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].*
 - β) το άρθρο 8 παράγραφοι 1 έως 4 της εν λόγω οδηγίας παραμένει σε ισχύ έως ... [21 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].*
3. Οι παραπομπές στην καταργούμενη οδηγία νοούνται ως παραπομπές στον παρόντα κανονισμό και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας του παραρτήματος.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος και εφαρμογή

1. Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
2. Εφαρμόζεται από ... [18 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].
3. **Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου:**
 - α) το άρθρο 5 παράγραφος 6 και το άρθρο 11 παράγραφος 6 εφαρμόζονται από ... [ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].
 - β) το άρθρο 17 εφαρμόζεται από τη 15η Μαΐου 2024.
 - γ) το άρθρο 10 παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται από ... [21 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].
 - δ) το άρθρο 4 παράγραφος 3, το άρθρο 6 παράγραφος 1, το άρθρο 7 παράγραφοι 2 και 3 και το άρθρο 12 παράγραφοι 1, 2 και 3 εφαρμόζονται από ... [24 μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

....

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Η Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας αντιστοιχίας

Οδηγία 2014/61/ΕΕ	Παρόν κανονισμός
Άρθρο 1 παράγραφος 1	Άρθρο 1 παράγραφος 1
Άρθρο 1 παράγραφος 2	Άρθρο 1 παράγραφος 3
Άρθρο 1 παράγραφος 3	Άρθρο 1 παράγραφος 3
Άρθρο 1 παράγραφος 4	Άρθρο 1 παράγραφος 2
—	Άρθρο 1 παράγραφος 4
—	Άρθρο 1 παράγραφος 5
Άρθρο 2	Άρθρο 2
Άρθρο 3 παράγραφος 1	Άρθρο 3 παράγραφος 11
Άρθρο 3 παράγραφος 2	Άρθρο 3 παράγραφος 1
—	Άρθρο 3 παράγραφος 2
—	Άρθρο 3 παράγραφος 3
—	Άρθρο 3 παράγραφος 4
Άρθρο 3 παράγραφος 3	Άρθρο 3 παράγραφος 5
—	Άρθρο 3 παράγραφος 6
Άρθρο 3 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 3 παράγραφος 7
Άρθρο 3 παράγραφος 4	Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο α)
Άρθρο 3 παράγραφος 5	Άρθρο 13 παράγραφος 2, άρθρο 13 παράγραφος 3, άρθρο 13 παράγραφος 4 δεύτερο εδάφιο
—	Άρθρο 3 παράγραφος 8
—	Άρθρο 3 παράγραφος 9
—	Άρθρο 3 παράγραφος 10
Άρθρο 3 παράγραφος 6	Άρθρο 3 παράγραφος 12
—	Άρθρο 3 παράγραφος 13

Άρθρο 4 παράγραφος 1	Άρθρο 4 παράγραφος 1
Άρθρο 4 παράγραφος 2	Άρθρο 4 παράγραφος 3
—	Άρθρο 4 παράγραφος 2
Άρθρο 4 παράγραφος 3	Άρθρο 4 παράγραφος 1 Άρθρο 4 παράγραφος 3
Άρθρο 4 παράγραφος 4 πρώτη περίοδος	Άρθρο 4 παράγραφος 3
—	Άρθρο 4 παράγραφος 4
Άρθρο 4 παράγραφος 4 δεύτερη και τρίτη περίοδος	Άρθρο 4 παράγραφος 1 δεύτερο και τρίτο εδάφιο
Άρθρο 4 παράγραφος 5	Άρθρο 4 παράγραφος 5
Άρθρο 4 παράγραφος 6	Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο β), άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο β)
Άρθρο 4 παράγραφος 7	Άρθρο 4 παράγραφος 6 Άρθρο 4 παράγραφος 7
Άρθρο 4 παράγραφος 8	Άρθρο 4 παράγραφος 8
Άρθρο 5 παράγραφος 1	Άρθρο 5 παράγραφος 1
Άρθρο 5 παράγραφος 2	Άρθρο 5 παράγραφος 2
—	Άρθρο 5 παράγραφος 3
—	Άρθρο 5 παράγραφος 4
Άρθρο 5 παράγραφος 3	Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο γ)
Άρθρο 5 παράγραφος 4	Άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο β), άρθρο 13 παράγραφος 3
Άρθρο 5 παράγραφος 5	Άρθρο 5 παράγραφος 5
—	Άρθρο 5 παράγραφος 6
Άρθρο 6 παράγραφος 1	Άρθρο 6 παράγραφος 1
Άρθρο 6 παράγραφος 2	—
Άρθρο 6 παράγραφος 3	Άρθρο 6 παράγραφος 1

Άρθρο 6 παράγραφος 4	Άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο β), άρθρο 13 παράγραφος 2 στοιχείο β)
Άρθρο 6 παράγραφος 5	Άρθρο 6 παράγραφος 2
—	Άρθρο 7 παράγραφος 1
Άρθρο 7 παράγραφος 1	Άρθρο 7 παράγραφος 2
Άρθρο 7 παράγραφος 2	Άρθρο 7 παράγραφος 3
—	Άρθρο 7 παράγραφος 4
Άρθρο 7 παράγραφος 3	Άρθρο 7 παράγραφος 5
—	Άρθρο 7 παράγραφος 6 Άρθρο 7 παράγραφος 7 Άρθρο 7 παράγραφος 8 Άρθρο 7 παράγραφος 9 Άρθρο 7 παράγραφος 10 Άρθρο 7 παράγραφος 11 Άρθρο 7 παράγραφος 12
Άρθρο 7 παράγραφος 4	—
—	Άρθρο 8
—	Άρθρο 9
Άρθρο 8 παράγραφος 1	Άρθρο 10 παράγραφος 1
Άρθρο 8 παράγραφος 2	Άρθρο 10 παράγραφος 2
Άρθρο 8 παράγραφος 3	Άρθρο 10 παράγραφος 6
Άρθρο 8 παράγραφος 4	Άρθρο 10 παράγραφος 7, άρθρο 10 παράγραφος 8
Άρθρο 9 παράγραφος 1	Άρθρο 11 παράγραφος 1
Άρθρο 9 παράγραφος 2	Άρθρο 11 παράγραφος 2
Άρθρο 9 παράγραφος 3	Άρθρο 11 παράγραφος 3, άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο δ) Άρθρο 13 παράγραφος 2
Άρθρο 9 παράγραφος 4	Άρθρο 11 παράγραφος 3

Άρθρο 9 παράγραφος 5	Άρθρο 11 παράγραφος 4
Άρθρο 9 παράγραφος 6	Άρθρο 11 παράγραφος 5
—	Άρθρο 11 παράγραφος 6
—	Άρθρο 12
—	Άρθρο 13 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο
—	Άρθρο 13 παράγραφος 4 πρώτο εδάφιο
	Άρθρο 13 παράγραφος 5
Άρθρο 10 παράγραφος 1	Άρθρο 14 παράγραφος 1
Άρθρο 10 παράγραφος 2	Άρθρο 14 παράγραφος 2 και άρθρο 14 παράγραφος 3
Άρθρο 10 παράγραφος 3	Άρθρο 14 παράγραφος 4
Άρθρο 10 παράγραφος 4	Άρθρο 14 παράγραφος 5
—	Άρθρο 14 παράγραφος 6
—	Άρθρο 14 παράγραφος 7
Άρθρο 10 παράγραφος 5	Άρθρο 14 παράγραφος 9
Άρθρο 10 παράγραφος 6	Άρθρο 14 παράγραφος 10
Άρθρο 11	Άρθρο 15
Άρθρο 12	Άρθρο 16 παράγραφος 1
—	Άρθρο 16 παράγραφος 2
—	Άρθρο 17
—	Άρθρο 18
Άρθρο 13	—
Άρθρο 14	Άρθρο 19
Άρθρο 15	—

Or. en